

**Funda
Wande**
Reading for Meaning

Kotara 2

Sepedi

Leleme la Gae le Mabokgoni a Bophelo

Puku ya Morutiši

Ditebogo

Tšweletšo ya lenaneo le la go kopantšha Leleme la Gae le Mabokgoni a Bophelo e dirilwe ke sehlopha sa Funda Wande ka tšhomišano le sehlopha sa ditsebi tša thuto ya motheo ya Kapa Bodikela, Kapa Bohlabela le Limpopo, dirutegi go tšwa diyunibesithing tša go fapafapana le barutiši dikolong.

Dipuku tše di kgonne go tšweletšwa ka lebaka la thekgo ya mašelang ya Allan Gray Orbis Foundation Endowment, FEM Education Foundation, Michael & Susan Dell Foundation le Zenex Foundation.

Ditebogo go bathadi ba diswantšho

Ditebogo di lebišwa go Anja Stockigt ka diswantšho
tša motheo tšeo di lego ka pukung ye.

Khabara

Anja Stoeckigt

Ditheto tša diswantšho

Sehlopha sa Baphatlalatši sa Funda Wande: diswantšho ka moka di tšerwe dikolong le diphaphošing;
iStock: letlakala 120: traveler1116 (Florence Nightingale);
Matlakala ka moka go tšwa go Puku ya Mošomo ya Morutwana ka tirišano le Freepik

www.fundawande.org

ISBN: 978-1-991225-41-2

Version 4: 2024

Motho mang le mang o dumeletšwe go **abelana** (go kopolla le go phatlalatša sedirišwa se ka tshepedišo goba sebopego sefe goba sefe) goba go **amanya** (go hlakanya, go fetola le go tšwetša pele ka morero wo mongwe le mongwe), ge fela a ka leboga mošomo wa rena ka tsela ye:

Funda Wande, Sepedi Leleme la Gae le Mabokgoni a Bophelo, Puku ya Morutiši, Mphato 1, Kotara 2, CC BY 4.0

O seke wa tlatša ka mantšu goba polelo yeo e ka ganetšago ba bangwe seo laesentshe e se dumeletšego.

Tshedimošo ya go tlaleletša o ka e humana mo: <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Diteng

Maswao ao a šomišitšwego mo Lenaneong	iv

Kakaretšo ya didirišwa tša Funda Wande

Tlhahlo ya Morutiši: Seo o se rutago.....	1
Pukutlhahlo ya Go Ruta: Re ruta bjang.....	1
Puku ya Mešongwana ya Morutwana le Puku ye Kgolo: o ruta ka efe.....	1
Diteng tša Kotara 2.....	2
Tšhupadipaka ya Kgatišobeke.....	4
Mešongwana ya Thuto ya Boitšhidullo: Kotara 2.....	5

Beke 1 Lapa ke eng.....	6

Beke 2 Go hlokomela lapa lešo.....	18

Beke 3 Dikotši tša ka gae.....	30

Beke 4 Go dula o bolokegile ka gae.....	42

Beke 5 Mmele wa ka wa go makatša.....	54

Beke 6 Ka gare ga mmele wa ka.....	66

Beke 7 Dikwi tša ka.....	78

Beke 8 Go šireletšega kgahlanong le ditwatši.....	90

Beke 9 Go phela o bolokegile kgahlanong le ba bangwe.....	102

Beke 10 Kaonafa le Poeletšo.....	114

Tekolo Kotara 2.....	116

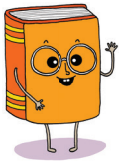
Lenaneotekolo Kotara 2.....	116
Rupuriki ya Go Lekola Leleme la Gae.....	117
Go Theeletša le Go Bolela.....	117
Ditlhaka.....	118
Go Bala le Kwešiša.....	119
Mongwalo.....	120
Go Ngwala.....	121
Mabokgoni a Bophelo Dirupuriki tša Tekolo.....	122
TT le BLTP.....	122
Bokgabo bja go Bonwa.....	123
Bokgabo bja go Diragatša.....	124
Thuto ya Boitšhidullo.....	125
Matlakala a Tekolo a go difothokhophi.....	126

Maswao ao a šomišitšwego mo Lenaneong

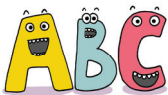
Leleme la Gae

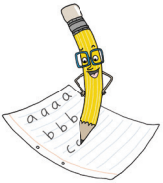
Go Theeletša le
Go Bolela

Go Bala

Ditlhaka

Go Ngwala

Go Bala ka Go Hlahlwa
ka Sehlophana

Mongwalo le Go
Šoma o Nnoši

Go Lekola le Go Fa
Dipoelo
(HL le LS)

Mabokgoni a Bophelo

Tsebo ya Go Thoma,
Botho, Leago le
Thutaphelo

Bokgabo bja
Boitlhamelo

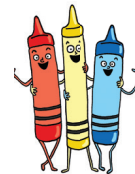

Thuto ya Boitšhidullo

Diswantšho tšeo di šomišitšwego ka gare ga Puku ya Morutwana

Ngwala

Khalara
goba o thale

Ripa

Puku ya Morutiši – PM

Puku ya Mošomo ya Morutwana – PMM

Puku ya go Ruta – PR

Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana – GBHS

Botho, Leago le Thutaphelo – BLTP

Tsebo ya Go Thoma – TT

Leleme la Gae – LG

Go Bala Mmogo – GBM

Go Šoma o Nnoši – GŠN

Dipuku tša mošomo tša Rainbow – DBE

Kakaretšo ya didirišwa tša Funda Wande

Lenaneo la Funda Wande ke togagano ya Litheresi ya Leleme la Gae le lenaneo la Mabokgoni a Bophelo la barutwana ba Mphato wa 1-3 leo le ithekgilego ka kharikhulamo ya Setatamente sa Pholisi sa Lenaneothuto le Kelo. Ka go latela lenaneo, barutwana ba tla ithuta go bala le go ngwalela kwešišo le tšwetšopele ya tsebo ya motheo ya kakaretšo, mabokgoni le tlotlontšu. Se se tla ba lokišetša go ithutela tša mphato wa godimo le thuto ye nngwe ya maleme.

Tlhahlo ya Morutiši: Seo o se rutago

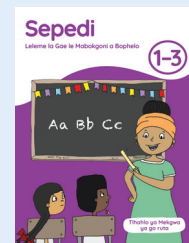
Go na le Pukutlhahlo ya Morutiši ya kotara ye nngwe le ye nngwe go Sehlopha sa Motheo se sengwe le se sengwe. Ke sešupo sa tšatši ka tšatši sa barutiši bao ba hlwago ba ruta, go ba thuša ka tokišetšo, tatelano le tekolo. Sešupo se se hlaloša diteng tša thutwana ye nngwe le ye nngwe – seo se rutwago le gore se rutwa ka tatelano efe. Tšhupadipaka ya beke le beke le lenaneo la kotara le tšona di filwe.

Pukutlhahlo ya Morutiši (PM) le yona e fa **mešongwana ya Kelo** yeo e akantšwego ka mafelelong a PM ye nngwe le ye nngwe. Mešongwana ya dithutwana le tekolo di ithekgile go, ebile di akaretša kharikhulamo ya Setatamente sa Pholisi sa Lenaneothuto le Kelo (CAPS).

Pukutlhahlo ya Go Ruta: Re ruta bjang

Pukutlhahlo ya go Ruta (PR) ya ka thoko yeo e logaganego, efa tlhahlo ya ditlwaelo le dikakanyo tša mokgwa wa go ruta mohuta wo mongwe le wo mogwe wa thutwana lenaneong la Funda Wande. E ka šomišwa mathomong a kotara ye nngwe le ye nngwe ka nako ya tlhahlo goba ge go beakanywa le nako ye nngwe le ye nngwe yeo o nyakago go lekola ge e le gore o latela dikgato tša thutwana gabotse le go šomiša lenaneo ka tsela ya mohola.

Go mohuta wo mongwe le wo mongwe wa lenaneothuto, PR e hlaloša:

1. **Mohola** wa mohuta wa lenaneothuto: lebaka la gore re rute dithuto tše.
2. **Kgatelopele** mengwageng ye meraro: ka moo Pukutlhahlo ya Go Ruta le ditemana tšeo di filwego lenaneong di gatelago pele mephato ye meraro go netefatša gore barutwana ba humana mabokgoni le tsebo ye ntši.
3. **Mokgwa wa Go Ruta**: ka moo re rutago lenaneothuto, ka tsela yeo e hlakilego, ya tatelano ya kgato ka kgato; mohola wa kgato ye nngwe le ye nngwe le go tšweletša pepeneneng go fapafapana mo gongwe le mo gongwe mo go ka bago gona magareng ga mephato ye meraro go laetšwa ka go hlaka.
4. **Mekgwanakgwana ya go fapafapana**: ka moo re ka swaraganago le barutwana ba magatong a go fapafapana mo go mohuta wo wa lenaneothuto
5. **Tekolo yeo e sego ya Semmušo**: ka moo re ka šomišago mohuta wo wa lenaneothuto go lekola tšwelopele ya barutwana ya tšatši ka tšatši
6. **Tekolo ya Semmušo**: ka moo re ka lekolago semmušo, mabokgoni le tsebo tša kotara ye nngwe le ye nngwe tšeo di rutilwego go mohuta wo wa lenaneothuto leo le ithekgilego ka kharikhulamo ya Setatamente sa Pholisi sa Lenaneothuto le Kelo.

PR ke puku ya tshedimošo ya barutiši ka moka ba Sehlopha sa Motheo, Mphato 1-3 yeo ba e šomišago mmogo le PM.

Puku ya Mešongwana ya Morutwana le Puku ye Kgolo: o ruta ka efe

Dipuku tša Mešongwana tša barutwana (diPMM) di na le matlakala ao a šomišwago ke barutwana ka nako ya dithuto. Matlakala a beakantšwe ka tatelano ya go swana le ya mešongwana ya ka go PM. Barutwana ba tlatša ye mengwe ya mešongwana ya go ngwalwa ka go PMM, eupša ba tlatša bontši bja ye metelele ka dipukung.

Dipuku tše Kgolo di akanyeditšwe go šomišwa ge barutwana ba dutše mmetseng ka nako ya dithutwana tša Go Bala Mmogo le Mabokgoni a Bophelo. Tšona di gona dikotareng ka moka go Mphato 1 mola go Mphatong 2 di le gona kotareng 1 le 2. Matlakala a PK a gona le ka go PMM.

Lenaneo la Kotara 2

Beke	Kgwekgwe	Kanegelo ya Go Balelwa Godimo	Kanegelo ya Go Balwa Mmogo	Sengwalwa sa Mabokgoni a Bophelo	TT le BLTP	Go Theeletša le Go Bolela
1	Lapa lešo: Lapa ke eng?	<i>Semaka sa Letšatši la Matswalo</i>	<i>Letšatši la Koko la matswalo</i>	Malapa a go fapana (diswantšho)	1. Lapa lešo (thala) 2. Mešongwana ya lapa	1. Baanegwa ka go kanegelo (ahlaahlang) 2. Morumokwano wa menwana
2	Lapa lešo: Go hlokomela ba lapa lešo	<i>Kagišo, Tau le Phukubje</i>	<i>Karatana ya go kgethega</i>	Go dira karatana ya ditumedišo (ditaello)	1. Go hlokomela ba lapa lešo (ahlaahla) 2. Go dira karatana (tatelano)	1. Baanegwa ka go kanegelo (mabokgoni a go diragatša le go fa fa mabaka) 2. Bitša morumokwano
3	Polokego ka gae: Dikotsi ka gae	<i>Legotlo la Toropong le Legotlo la Polaseng</i>	<i>Legotlo la Toropong le Legotlo la Polaseng</i>	Dikotsi ka gae	1. Dikotsi ka moraleng (hlatha) 2. Leswao la mpholo (thala)	1. Ahlaahlang kanegelo 2. Bitša morumokwano
4	Polokego ka gae: Go dula o bolokegile ka gae	<i>Morena Mokoko wa go Ikgantšha</i>	<i>Morena Mokoko wa go Ikgantšha</i>	Mello ka gae (tšeo di hlolago mello ya go fapafapana, seo o ka se dirago)	1. Dinomoro tša tšhoganetšo 2. Seemo sa tšhoganetšo (se o ka se dirago, tharollo ya mathata)	1. Akanya mafetšo a kanegelo 2. Bitša morumokwano
5	Mmele wa ka: Mmele wa ka wa go makatša	<i>Kgaetšedi ya Refilwe</i>	<i>Mebele ya go fapafapana</i>	Mmele wa ka wa go makatša	1. Ditho tša mmele wa ka (efa maina) 2. Sefahlego sa ka (hlatha ditho)	1. Ahlaahlang morero wa kanegelo (dipotšišo tšeo di nago le dikarabo tša go inaganela) 2. Lefoko la mosepelo
6	Mmele wa ka: Ka gare ga mmele wa ka	<i>Morena Marapo</i>	<i>Paul o robegile letsogo</i>	Ka gare ga mmele wa ka (taekeramo)	1. Hlatha dikelethone 2. Ka gare le ka ntle ga mebele ya rena (go hlopha) 3. Tsebo ya go Thoma Tekolo 1: Hlatha dikotsi ka gae	1. Ahlaahlang kanegelo 2. Opelang koša
7	Mmele wa ka: Dikwi tša ka	<i>Monna wa Borotho bja Kgemere</i>	<i>Monna wa Borotho bja Kgemere</i>	Dikwi tša gago	1. Lebanya dikwi le ditho tša mmele 2. Hlatha ditatso mo lelemeng	1. Ahlaahlang kanegelo 2. Opelang koša
8	Go boloka mmele wa ka: Go šireletšega kgahlanong le ditwatši	<i>Florence Nightingale Mofenyi wa Ditwatši</i>	<i>Busi Le Koko</i>	Go šireletšega kgahlanong le ditwatši (phousetara ya tshedimošo)	Mabokgoni a Bophelo Tekolo 1: Efa maina a ditho tša mmele	1. Nagana-ka bobedi-abelana 2. Papadi ya go theeletša
9	Go boloka mmele wa ka: Go phela o bolokegile kgahlanong le ba bangwe	<i>Kiki</i>	<i>Kiki</i>	Melao ya kgahlanong le bokgoa	1. Seo ke swanetšego go se dira (tharollo ya mathata) 2. Melao ya BLAMO	Go Theeletša le go Bolela Tekolo 1: Florence Nightingale Go Theeletša le Go Bolela Tekolo 2: Boledišanang ka diswantšho tšeo le di thadilego
10	Tiišetšo le poeletšo					

Dibopego tša Polelo	Go Ngwala o Nnoši	GBHS le Go šoma o Nnoši	Ditlhaka	Bokgabo bja Boitlhamelo	Thuto ya Boitšhidullo
Bona Pukutlha ho letlakala 20 - 21 mabapi le sebopego sa polelo e tlogo rutwa kotara ye. Ruta ka nako ya dithuto tša Go bala Mmogo le go Ngwala.	Letšatši la ka la matswalo	Dihlopha tše pedi ka letšatši le morutiši Matlakala a 8 a Go Ngwala o Nnoši	Poeletšo	Go bonwa: dimpopi ya pampiri Go diragatša: 1. Koša (sehlopha) 2. Morumokwano wa menwana	Diteišene tša mešongwana
	Ngwala molaetša wa tebogo	Dihlopha tše pedi ka letšatši le morutiši Matlakala a 8 a Go Ngwala o Nnoši	b, n Piletšo	Go bonwa: Karatana ya ditebogo Go diragatša: 1. Merumokwano ya go phaphatha 2. Koša (sehlopha)	Diteišene tša mešongwana
	Thala seswantšho o be o ngwale lefoko ka ga kanegelo	Dihlopha tše pedi ka letšatši le morutiši Matlakala a 8 a Go Ngwala o Nnoši	g, r	Go bonwa: Phousetara Go diragatša: Hlaloša molao wa kotsi (ka bobedi)	Diteišene tša mešongwana
	Ngwala pheletšo ya gago ya kanegelo	Dihlopha tše pedi ka letšatši le morutiši Matlakala a 8 a Go Ngwala o Nnoši	š, y	Go bonwa: Ntlo ya lepokisi Go diragatša: 1. Megala ya tšhoganetšo 2. Dipeakanyo tša go phologa ge go hlagile mollo (dihlopha)	Diteišene tša mešongwana
	Tlatša foromo go itlhaloša	Dihlopha tše pedi ka letšatši le morutiši Matlakala a 8 a Go Ngwala o Nnoši	t, p Piletšo	Go bonwa: 1. Mohlare wa Diatla tša go Thuša 2. Sebopego sa khathuni Go diragatša: Mafoko a tšhikinyego ya sehlopha	Diteišene tša mešongwana
	Ditaba tša ka Mongwalo Tekolo 1: Kopolla lefoko	Dihlopha tše pedi ka letšatši le morutiši Matlakala a 8 a Go Ngwala o Nnoši	w, h	Go bonwa: Go šomiša matlakala Go diragatša: 1. Bontšha dimpopi 2. Diragatša poledišano	Thuto ya Boitšhidullo Tekolo: Tsela ya mapheko
	Efa maina a ditho tša mmele	Go Bala Tekolo 2: Go bala ka bonoši le morutiši Matlakala a 8 a Go Ngwala o Nnoši	Ditlhaka Tekolo 1: Theeletša o ngwale ditlhaka Ditlhaka Tekolo 2: Ngwala mantšu a piletšo	Go bonwa: 1. Kgwarinya paterone 2. Monna wa Borotheo bja Kgemere Go diragatša: Tekolo: Dihlopha di diragatša koša ye kopana ka ditiro	Diteišene tša mešongwana
	Go Ngwala Tekolo 2: Ngwala lefoko ka ditaba tša gago	Go Bala Tekolo 2: Kwešišo ya go bala	kg Poeletšo	Bokgabo bja Go Bonwa Tekolo 1: Thala ditaba tša gago Go diragatša: dikhwaere tše nnyane	Diteišene tša mešongwana
	Ngwala ka ga modiiledi wa botho	Dihlopha tše pedi ka letšatši le morutiši Matlakala a 8 a Go Ngwala o Nnoši	Poeletšo Piletšo	Go Bonwa: 1. Letšoba la segwera 2. Modiiledi wa botho Go diragatša: tlogela bokgoa (diragatša)	Diteišene tša mešongwana

Tšhupadipaka ya Kgatišobeke

Dithulaganyo tša Tšhupadipaka ya Tiišetšo di bontšhitšwe ka bohubeu. Ge o šomiša Tšhupadipaka ya Tiišetšo, beakanya lenaneo ka tsela ye:

- Kopanya dithuto tše pedi tša **Bokgabo bja Go Bonwa** gore e be thuto e tee goba o tlogele e tee.
- Kopanya dithuto tše pedi tša **Bokgabo bja Go Diragatša** gore e be e tee goba o tlogele thuto e tee.
- Go **Thuto ya Boitšhidullo**, tšwela pele o šome le diteišene tše nne tša mešongwana eupša o se dire gore barutwana ba be go seteišene se tee tekano ya beke tše pedi.
- Ge dihlopha tša GBHS di hlomilwe (Beke 5), **dithuto tša GBHS tše di okeditšwego** di ka šomišwa go boeletša mešongwana le go matlafatša mabokgoni ao a rutilwego mo bekeng. Efa mešongwana ya go šongwa o nnoši go tšwa go puku ya mešomo ya DBE goba phaphoši ya go ruta ka se-eleketheroniki.

MPHATO 1 (Bonnyane LG)					
	Mošupologo	Labobedi	Laboraro	Labone	Labohlano
DIPALO * 85 mets 4 matšatši + 55 mets x 1 letšatši / 96 mets x 5 matšatši a Lenaneo la Tšhupadipaka ya Kaonafatšo					
BOMOLOMO					
15 mets/ 10 mets ya Kaonafatšo	Kopano ya mesong (Ditaba)	Kopano ya mesong (rejisitara, khalentara, boso)	Kopano ya mesong (rejisitara, khalentara, boso)	Kopano ya mesong (rejisitara, khalentara, boso)	Kopano ya mesong (Ditaba)
15 mets	Go Theeletša le Go Bolela (Kanegelo ya go balelwa godimo)	Go Theeletša le Go Bolela		Go Theeletša le Go Bolela (koša/sereto)	
TSEBO YA Go THOMA LE BLTP					
15 mets	Tsebo ya Mathomo le BLTP (thuto yeo e ithekngilego ka thutwana ya temana) (30 mets /20 mets ya Kaonafatšo)	Tsebo ya Mathomo le BLTP (mešongwana)	Tsebo ya Mathomo le BLTP		
GO BALA LE GO NGWALA					
PHETOGO: lotša diphentshele, efa dipuku, mošomo wa diatla					
15 mets	Ditlhaka (modumotlhaka wo moswa)	Ditlhaka (mešongwana)	Ditlhaka (modumotlhaka wo moswa go tloga go Beke 2)	Ditlhaka (go kgomaganya le go ripaganya medumo yeo e bitšwago mmogo)	Ditlhaka (papadi goba Piletšo)
15 mets	Mongwalo (dikgato tše kgolo)	Mongwalo (Itlwaetšeng go ngwalela ka dipukung)	Mongwalo (dikgato tše kgolo)	Mongwalo (Itlwaetšeng go ngwalela ka dipukung)	
PHETOGO: Koša					
15 mets		Go Bala Mmogo 1 (tsepelela go kwešišo)	Go Bala Mmogo 2 (tsepelela go tikhouta)	Go Bala Mmogo 3 (tsepelela go tšweletša maikutlo)	
15 mets			Go Ngwala Mmogo	Go Ngwala o Nnoši	Go Ngwala o Nnoši
PHETOGO: otloga le go itšhikinya/ sehlopha se ya mmetsego go ya go dira GBHS					
30 mets	Go Bala ka go Hlahlwa ka Sehlophana le go Šoma o Nnoši	Go Bala ka go Hlahlwa ka Sehlophana le go Šoma o Nnoši	Go Bala ka go Hlahlwa ka Sehlophana le go Šoma o Nnoši	Go Bala ka go Hlahlwa ka Sehlophana le go Šoma o Nnoši	Go Bala ka go Hlahlwa ka Sehlophana le go Šoma o Nnoši
					Tekolo le dipelo
MABOKGONI A BOPHELO					
30 mets	Thuto ya Boitšhidullo (GBHS Tšhupadipaka ya Kaonafatšo)	Thuto ya Boitšhidullo	Thuto ya Boitšhidullo (GBHS Tšhupadipaka ya Kaonafatšo)	Thuto ya Boitšhidullo	Thuto ya Boitšhidullo (GBHS Tšhupadipaka ya Kaonafatšo)
30 mets	Bokgabo bja Go Bonwa	Bokgabo bja Go Bonwa (GBHS Tšhupadipaka ya Kaonafatšo)	Bokgabo bja Go Diragatša	Bokgabo bja Go Diragatša (GBHS Tšhupadipaka ya Kaonafatšo)	
30 mets / 35 mets ya ya Kaonafatšo	FAL*	FAL*	FAL*	FAL*	FAL*
15 mets	2nd AL*	2nd AL	2nd AL	2nd AL	

*Tšeo di sa akaretšwego ka go dipeakanyo tša thuto ye

Mešongwana ya Thuto ya Boitšhidullo: Kotara 2

Kgetha mešomo ye mene ka beke, šedi e le go mabokgoni a go fapana.

Go sepetša mmele
• Ge o sepela, o kitima, goba o tshele o šomiša ditaetšo ge o fetogela go go sepela, go kitima, goba go tshela.   • Go šomiša dikwi: dikologa – ka mahlakore a go fapana a go dikologa; dikologa o nnoši ebile le mogwera
Dikwi
• Go aga lešaka/sediko -dipapadi tše bjalo ka “go bethabetha kgwele”   • Lahlelang mekotlana ya dinawa godimo ge le bitša morethetho.
Morethetho
• Dipapadi tša thapo thapo – barutwana ba babedi ba ba tswikinya thapo mola wa boraro a tshela mpa, gomme sehlopha se opela ka morethetho.   • Latelang ditaelo le letša moropa bjalo ka sešupo sa go fetoša morethetho.   • Phaphathang diatla ka bobedi ge le bitša morumokwano.
Mahlakore
• Sokologelang go selebiša ka go la mpati le ka go la go ja.   • Ragela kgwele go selebiša o šomiša leoto a mpati le la go ja; lahlela kgwele ka hupung ka letsogo la go ja le la mpati.   • Thankobelang ka maoto a la mpati le la go ja (latelang moetapele).
Tekanyetšo
• Sepela godimo ga thapo- ka mathoko, ka pele, ka morago o phekagantše maoto ebile o se wa phekaganya maoto   • Sepela godimo ga thapo o beile diatla hlogong, o išitše diatla ka morago, o itshwere matheka   • Ema ka go nanabela go la mpati le go la go ja ka dintlha tša menwana ya maoto (latelang moetapele).
Tshepetšo ya mešifa
• Lahlela kgwele ye nnyane le dikgwele tše kgolo.   • Tebanyo ya leoto le nnyane le, go dumedišana ka go kgwathana ka maoto.   • Lahlela/kama mokotlana wa dinawa le mogwera
Dipapadi le dithaloko
• Bapalang dipapadi tša go swarana bjalo ka tša dikatse gare ga maeba, boledišanang ka melawana pele   • Phadišanang ka lebelo – go sepela ka go nanabela ka dintlha tša menwana ya maoto, go kakaila ka direthe, go sepela ka lenao la mpitwa   • Dipapadi tša go beana/šiana lebelong
Go itlwaetša sekgoba
• Go raloka dipapadi tša go swana le dikatse gare ga maeba lifelong leo le itšego   • Dibopego tša batho – bopa dibopego tša dinomoro tša 1, 2, 3 goba ditlhaka tša A, B, C ka molokoloko wa batho, bjalobjalo.   • Thuto ya ditšhitišo: Go tabogela ka thoko ye nngwe / go huhumela ka tlase ga ditšhitišo, go gagaba, go namela, go taboga, bjalobjalo.

KAKARETŠO YA BEKE

Lapa ke eng?

DITOKIŠETŠO

Dikaratamantšu

lapa

mma

tate

koko

matswalo

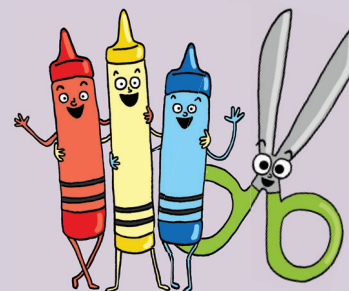
GBHS LE GO ŠOMA O NNOŠI

GBHS: 2 x 15 mets sehlopha se sengwe le se sengwe GŠN: matlakala 8

	Mošupologo		Labobedi		Laboraro		Labone		Labohlano	
	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets
Sehlopha A	GBHS 1	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GBHS 2	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha B	GŠN 1	GBHS 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GŠN 5	GBHS 2	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha C	GŠN 1	GŠN 2	GBHS 1	GŠN 3	GŠN 4	GŠN 5	GŠN 6	GBHS 2	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha D	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GBHS 1	GŠN 4	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GBHS 2	GŠN 8
Sehlopha E	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GBHS 1	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8	GBHS 2

DIDIRIŠWA TŠA MEŠONGWANA

- Letlakala la A4, phentshele le sekero
- Dikherayone, goba dikhokhi
- mekotla goba ditšhelo tša ditlhaka tša beke ye
- Didirišwa tšeo di nyakegago go mešongwana yeo e kgethilwego ya Thuto ya Boitšhidullo

Semaka sa letšatši la Matswalo

Ka letšatši le lengwe mmago Amanda o rile ge a boa mošomong, a bitša ba lapa ka moka. "Ke letšatši la matswalo la Koko ka Labohlano," a realo. "O fetša mengwaga ye 50, gomme le ke letšatši la matswalo la go kgethega kudu. Nna le mmame Katlego re beakanya moletlwana wa lapa gore re keteke le yena. Mmane Katlego le Malome Sam le mafahlana a bona ba tlo tla mo ge ba boa mošomong. Ke tla dira disangwetše ka paka dikuku, ebile ka reka dinotšididi."

"Mmm!" gwa realo Amanda le Pitsi ka nako e tee.

"Mmane Katlego o re o tla paka khekhe ya hanila a be a reka le dipalane le ditšhipisi" gwa realo Mma a tšwela pele,

"Na go tlo bewa dikerese godimo ga khekhe?" gwa botšiša Amanda. "Ga ke tsebe gore re tlo kgona bjang go bea dikerese tše 50 godimo ga khekhe!"

"Mohlomongwe re ka no bea dikerese tše hlano mo khekheng," gwa realo Pitsi yoo a kgonago thuto ya dipalo kudu. Kerese ye nngwe le ye nngwe e tla emela mengwaga ye 10. 10 atiša ka 5 ke masomehlano."

"Khekhe e swanetše go kgabišwa ka **aesing** ya matšoba a mapinki," gwa realo Amanda. "Koko o rata dirosa tše pinki."

"Pele ga ge re sega khekhe, re swanetše go opela re re "O gole, gole" gwa realo Mma."

"Ke na le tšhelete ye nnyane yeo ke e lotilego ya go reka mpho," gwa realo mma. "Na le na le dikakanyo ya gore re ka rekela koko eng?"

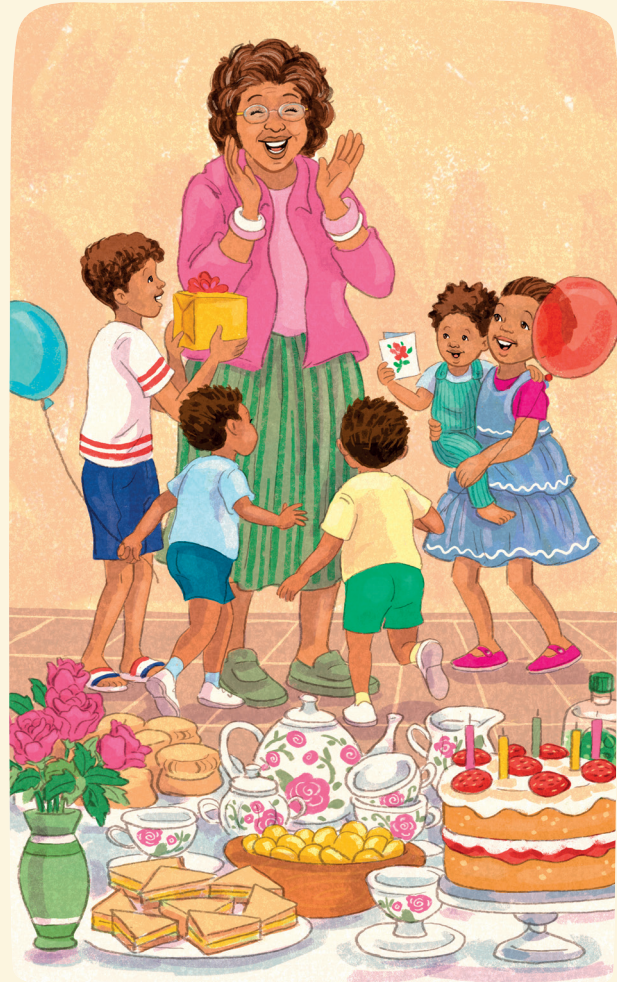
"Go ka ba bjang ge re ka reka kgwele ya maoto" gwa botšiša Pitsi?

"Aowa! Koko ga a raloke kgwele ya dinao. Go ka ba bjang ge e ka ba lepanta la hlogong le lephepolo?" "Na wena o reng?" gwa realo Pitsi. "A ka se apare lepanta le hlogong."

"Ke na le leano," gwa realo Tate. "Ka letšatši la mafelelo ge re be re etetše Koko, o rile o pšhatlile mkgoko wa ketele ya gagwe ya **mamoratwa** gomme o be a šomiša ya kgale. Re reng re sa mo rekele ketele ya teye?"

"Ke kgopolo ye botse" gwa realo mma. "Ke tla e lebelela ka mabenkeleng bosasa"

"Amanda le Pitsi", mma a tšwela pele "Pele ga ge le eya go robala, ke nyaka gore le beakanye dilo tše pedi tša go kgethega tša **mokete** wa letšatši la Koko la matswalo. Koko a ka thabela karata yeo e dirilwego ka diatla. Amanda, wena o kgona go thala gabotse, mohlomongwe o ka thala khekhe ye pinki. Wena Pitsi, o ka ngwala gore 'Happy Birthday Koko' ka mongwalo wa gago o mobotse."

TLOTLONTŠU

aesing – motswako wa swikiri wa go kgabiša dikhekhe

mamoratwa – seo o se ratago go fetiša

mokete – tiragalo ya lethabo

MOŠUPOLOGO

KOPANO YA MESONG Ditaba

15 mets

Lokiša

- Efa barutwana hlogotaba gore ba boledišane ka ditaba tša yona.

Nagana

- Ke ditaba dife tšeo o nyakago go di anega ka hlogotaba?

Ka bobedi

- Šomiša foreimi ya *Ditaba Tšaka* go anegela mogwera.

Abelana

- Kgetha barutwana ba se bakae gore ba anegele phaphoši.

KANEVELO YA GO BALELWA GODIMO

Semaka sa letšatši la matswalo

PM
letl. 7

15 mets

Pele ga go bala

- Na semaka ke eng?

Balela kanegelo godimo ka tlhalošo

- Ge ba bala o se ke wa ba tsena ka bogare goba wa ba botšiša dipotšišo.

Ka morago ga go bala

- Barutwana ba bolela gore ba ipshinne ka eng.

- Hlaloša ka boripana tlotlontšu yeo e laeditšwego.
- Ge o na le nako, botšiša tše di latelago:
  - Na o be o ka fa Koko mphonyana efe?
  - Na o kile wa ya moletlong wa matswalo wa semaka?
  - Re botše gore go diragetše eng

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP

Malapa a go fapafapana

Tsebo ya pele

- Na lapa ke eng?

Bala Puku ye Kgolo.

- Lebelela seswantšho o bale sengwalwa le barutwana
- Na malapa a a mararo a a swana?
- Na ka moka ga ona a fapana bjang?
- Na lapa leno le swana le lefe go malapa a?

Ahlaahla

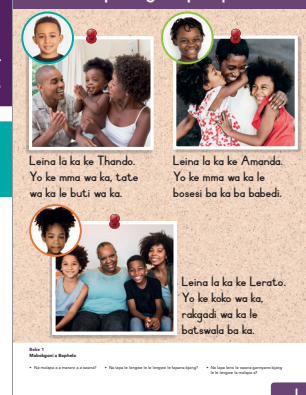
- Na malapa a a fapana bjang?
- Na malapa a a swana bjang?
- Botša mogwera wa gago ka lapa leno.

PK
letl. 1

30 mets

PPM
letl. 6

Malapa a go fapafapana

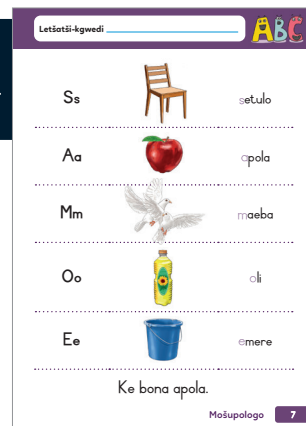
DITLHAKA Boeletša modumo

Laetša o be o di bitše

- Na seswantšho se ke eng?
- Na o kwa eng mathomong a lentšu
- Efa mantšu a mangwe ao a thomago ka modumo wo.
- Bala lefoko. Hwetša ditlhaka.

PPM
letl. 7

15 mets

MONGWALO

- Latela maele a thuto ya mongwalo ka go Pukutlhahlo.
- Boeletša go hlama tlhaka ya modumo wo o ithutilego ona go Kotara 1.
- Barutwana ba ngwala ka dipukung tša bona tša go ngwalela.
- Ba lebelele o ba thuše.

PR
letl.
31-37
15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI

- Tsebagatša mešomo ya beke ya go Šoma O Nnoši.
- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa mathomo mmetseng go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
12-19

30 mets

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Sehlopha A le B

Go bala ga mathomo

- Tsebiša kanegelo.
- Bala kanegelo le barutwana. Ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme o botšiša dipotšišo.
- Go ya le ka legato la sehlopha, hlokomela kwano ya tlhaka le modumo, go ripaganya le go kgomaganya mantšu le kwagatšo.

E re Hi go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka
ga kanegelo ye.

PR
letl.
24-27

THUTO YA BOITŠIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Lokiša

- Kgetha mešongwana ya beke ya go fapana go matlakala 5 a beke.
- Lokiša didirišwa ka moka tšeo o di hlokago.
- Arola phaphoši ka dihlopha tše nne.

Tsebiša diteišene tša mešongwana

- Laetša didirišwa o hlaloše mešongwana ye mene.
- Barutwana ba diragatša mešongwana.

Mošomo wa phaphoši ka moka

- Ge le na le nako, ralokang papadi ya go swana le go fošetšana, go swarana ka diatla le sekopi.

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

PR
letl.
51-52
25 mets

BOKGABO BJA GO BONWA

Dimpopi tša pampiri

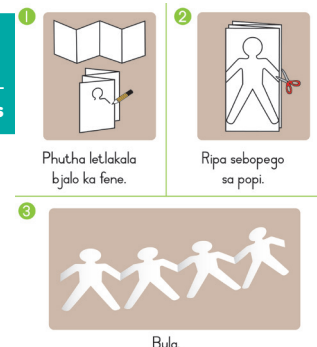
Lokiša

- Efa barutwana ka moka letlakala le tee la A4, dikero le phentshele
- Diatla le maoto a mpopi a swanetše go otloga go fihla mafelelong a pampiri yeo e mennwego.
- Laetša gore o mena bjang le go ripa lapana la mpopi wa pampiri

Barutwana ba a sega ebile ba a mena

- Sepelasepala o ba thuše

PPM
letl. 8
30 mets

LABOBEDI

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitara, khalentara, tša boso.
- Bapala papadi ya maina le barutwana.
- Na medumo e a swana goba e a fapana?

GO THEELETŠA LE GO BOLELA Baanegwa

PPM
letl. 7

15 mets

Gopotša barutwana ka kanegelo ya moletlo wa matswalo. Ngwala maina a baanegwa letlapeng.

Ahlaahla

- Na baanegwa ka kanegelong ke bomang? (*Batho goba diphoofole tšeo kanegelo e bolelago ka bona*)

- Na motho yo mongwe le yo mongwe o be a hloka go dira eng sa moletlo?

Sehlopha sa batho ba 5

- Feleletšang kanegelo mmogo
- Leloko le lengwe le le lengwe la sehlopha le bolele seo maloko a lapa a se dirilego

1. Mma
2. Tate
3. Amanda
4. Quinton
5. Rakgadi Merle

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP Lapa lešo

PPM
letl. 8

15 mets

Tsebiša

- Na lapa ke eng?
- Boeletša tlotlontšu ya maloko a lapa.
- Feleletša mošongwana

Nagana ka batho ba lapa leno

- Barutwana ba ithala ka phentshele.
- Barutwana ba thala maloko a malapa a bobona ka fase.
- Ka bobedi, barutwana ba ahlaahla gore ba kgethile go thala mang le gona ka lebaka la eng.

Letšati-kgwedi

Lapa lešo

- Thala seswantšho sa gago.
- Thala seswantšho sa ba lapa leno.
- Botša mogwera wa gago gore batho bao o ba thadilego ke bomang.

Nna

Lapa lešo

8 Labobedi

DITLHAKA Go bopa mantšu mmogo

PPM
letl. 9

15 mets

Lokiša

- Barutwana ba ripa dikarata tša ditlhaka tša beke (letlakala 177 ka go PMM)
- Laetša dikarata tša morutiši letlapeng.

Go bopa mantšu mmogo

- Bitša morutwana go tla letlapeng go lentšu le lengwe le le lengwe.
- Balela lentšu godimo. Botšiša: Na modumo wa mathomo ke ofe? Tlhaka ya mathomo yona ke efe? Bjalobjalo

- E re barutwana ba hwetše dikarata tša ditlhaka gomme ba di bee maemong a maleba.
- Barutwana ba bangwe ba leka go kopolla lentšu go dikaratana tša bona

Bea ditlhaka ka gare ga setšhelo/mokotlana, go tlo di šomiša gape

Letšati-kgwedi

Bopa mantšu o šomiša ditlhaka tša okotapase.

o m a l o k o

s o i l a l o m a

m o s e l l a l e s a

s e k a m o s o k a

9 Labobedi

MONGWALO

15 mets

- Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlahlo.
- Boeletša go hlama ditlhaka tšeo di rutilwego Kotara 1.
- Barutwana ba ngwala ka dipukung tša bona tša go ngwalela.
- Ba lebelele o ba thuše.

GO BALA MMOGO (1) *Letšatši la matswalo la Koko*

Bala

- Balela barutwana kanegelo ya *Letšatši la matswalo la Koko*.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 1** letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Bala kanegelo gape mmogo le barutwana.

Laetša mantšu a dikaratana: lapa, mma, tate, koko, letšatši, matswalo

- Emišetša dikaratana godimo o balele mantšu godimo le barutwana.
- Lebanya dikaratana le mantšu a ka go Puku ye Kgolo.

PK
letl.
2-5

15 mets

PPM
letl.
2-5

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmešeng go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
12-19

30 mets

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Sehlopha C le D

Go bala ga mathomo

- Tsebiša kanegelo
- Bala kanegelo le barutwana. Ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme o botšiše dipotšišo.
- Go ya le ka legato la sehlopha, tsepelela go tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya le go kgomaganya mantšu goba thelelelo.

E re Hi go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka
ga kanegelo ye.

PR
letl.
24-27

THUTO YA BOITŠHIDULLO *Diteišene tša mešongwana*

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go setešene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

25 mets

BOKGABO BJA GO BONWA *Dimpopi tša pampiri e tšwela pele*

Ntšha dimpopi tša dipampiri

Thala dibopego le diaparo mo dimpoping tša dipampiri

- Barutwana ba dira lapana la dimpopi tša dipampiri.
- Thala difahlego le diaparo tša tšona ka moka.
- Botša mogwera wa gago gore ke bomang bao ba lego ka go lapana la gago la dimpopi.

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

PPM
letl. 8
30 mets

LABORARO

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitara, khalentara, tša boso.
- Bapala papadi ya maina le barutwana.
- Na medumo e a swana goba e a fapana?

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP

Mešongwana ya ba lapa

Bobedi le go ahlaahla ka phaphoši

- Barutwana ba lebelela diswantšho
- Barutwana ba ahlaahla dipotšišo ka bobedi.
- Barutwana ba abelana le phaphoši mešongwana ya ba lapa labo bona.

PPM
letl. 10

15 mets

Letšatši-kgwedi

Mešongwana ya ba lapa
Malapa a mangwe a dira dilo mmogo.

- Na malapa a a dira eng?
- Na lapa leno le dira eng mmogo?

10 Laboraro

DITLHAKA Boeletša medumo

Bolela medumo

- Ka lebelo, laetša dikaratana tša ditlhaka tšeo di rutilwego.
- Barutwana ba bitša medumo

Tlatša letlakala la PMM

- Na seswantšho se ke sa eng?
- Na o kwa modumo ofe mathomong a lentšu?
- Efa mantšu a mangwe ao a thomago ka modumo wo.

PPM
letl. 11

15 mets

Letšatši-kgwedi

Kk koloi

Mm mosamelo

Ll lesea

Oo oli

Ss sesi

Sesi Soso o samela mosamelo.

Laboraro

MONGWALO

15 mets

- Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlhahlo.
- Boeletša go hlama ditlhaka tšeo di rutilwego Kotara 1.
- Barutwana ba ngwala ka dipukung tša bona tša go ngwalela.
- Ba lebelele o ba thuše.

GO BALA MMOGO (2) Letšatši la matswalo la Koko

Bala

- Balela barutwana kanegelo ya Letšatši la matswalo la Koko.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 2** letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Bala kanegelo gape mmogo le barutwana.

Boeletša mantšu a dikaratana: lapa, mma, tate, koko, letšatši, matswalo

- Emišetša dikaratana godimo o balele mantšu godimo le barutwana.
- Lebanya dikaratana le mantšu a ka go Puku ye Kgolo.

PK
letl. 2-5

15 mets

PPM
letl. 2-5

Letšatši la matswalo la Koko

Re thuša Mma.

Ke mang yoo a lego mojako?

2

GO NGWALA MMOGO

Lokiša

- Kopolla sethoma lefoko letlapeng.
- Balelang godimo.

Ngwala ditšhišinyo tša barutwana ba bangwe

- Kgopela dikakanyo.

- Kgopela barutwana go bitša mantšu ka tsela ya maleba
- Kgopela barutwana go šomiša maswaodikga.

Balang mafoko mmogo

15 mets

Ka letšatši la ka la matswalo ke nyaka go ...

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmeetseng go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
12-19

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Sehlopha A le B

Go bala ga mathomo ga Sehlopha E

- Tsebiša kanegelo
- Bala kanegelo le barutwana. Ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme o botšiša dipotšišo.
- Go ya le ka legato la sehlopha, tsepelela go tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya le go kgomaganya mantšu le thelelo.

Go bala ga bobedi ga Sehlopha A

- Ka bobedi, šielanang go bala matlakala.
- Ba theeletše ge ba bala. Ngwala tšeo o di lemogago.
- Go ya le ka legato la sehlopha, hlokomela tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya le go kgomaganya mantšu le kwagatšo.

30 mets

PR
letl.
24-27

E re **Hi** go 060 017 0000 go botšiša dipotšišo ka ga kanegelo ye.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

25 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA

Diragatša koša

Lokiša

- Arola barutwana ka dihlopha.
- Dihlopha di beakanya koša yeo ba e ratago.

Diragatšang

- Dihlopha di opelela phaphoši.

30 mets

LABONE

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitara, khalentara, tša boso.
- Bapala papadi ya maina le barutwana.
- Na medumo e a swana goba e a fapana?

GO THEELETŠA LE GO BOLELA Opela/reta

15 mets

Morumokwano wa menwana

- Tswalanya morumokwano le kgwekgwe ya beke.
- Ruta sereto le ditiro.
- Barutwana ba tšea karolo mo ba kgonago.

Ke rena menwana

Monwana wa mogogorupa, monwana wa mogogorupa o go kae?
Ke nna yo, ke nna yo, o bjang lehono? (šikinya monwana wa mogogorupa)
(Bošeletša ka menwana ka moka)

DITLHAKA Go bopa mantšu o nnoši

Go fa maina a ditlhaka ka go šomiša dikarata

- Barutwana ba phatlalatša dikarata tša ditlhaka tsekeeng.
- Morutiši o bitša modumo.
- Barutwana ba emišetša tlhaka ya maleba godimo.

Go bopa mantšu o nnoši

- Šomiša mantšu go tšwa go mošomo wa Labobedi
  - Bitša lentšu o kgopele barutwana go bala medumo ya lona
  - Barutwana ba bopa mant šu ka ditlhaka t ša bona.
  - Lekola (morutwana o tee o ngwala letlapeng).
- Lebelela (morutwana o tee o ngwala lentšu letlapeng)
- Ba kopollela lentšu ka dipukung tša bona tša go ngwalela.

PPM
letl. 9

15 mets

Letšatši-kgwedi

Bopa mantšu o šomiša ditlhaka tša okotapase.

s	o	i	a	i	o	m	a		
m	o	s	e	i	a	i	e	s	a
s	e	k	a	m	o	s	o	k	a

Labobedi 9

MONGWALO

15 mets

- Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlahlo.
- Boeletša go hlama ditlhaka tšeo di rutilwego Kotara 1.
- Barutwana ba ngwala ka dipukung tša bona tša go ngwalela.
- Ba lebelele o ba thuše.

GO BALA MMOGO (3) Letšatši la matswalo la Koko

Bala

- Balela barutwana kanegelo ya Letšatši la matswalo la Koko.
- Botšiša dipotšišo tša Letšatši 3 letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Bala kanegelo gape mmogo le barutwana.

Boeletša mantšu a dikaratana: lapa, mma, tate, koko, letšatši, matswalo

- Emišetša dikaratana godimo o balele mantšu godimo le barutwana.
- Lebanya dikaratana le mantšu a ka go Puku ye Kgolo.
- Bea dikaratana go Leboto la Mantšu.

PK
letl. 2-5

15 mets

PPM
letl. 2-5

Letšatši la matswalo la Koko

Re thuša Mma.

Ke mang yoo a lego mojako?

2

GO NGWALA O NNOŠI Letšatši la matswalo a ka

Bala gape mafoko a go ngwalwa mmogo a maabane

Barutwana ba ngwala mafoko letlapeng

- Leka go peleta mantšu ka go nagana medumo ye e lego lentšung.

Morutiši o mema barutwana

- Kgopela barutwana go bala mafoko a bona
- Fetola barutwana go tšwa go diteng

15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.

- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.

- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmeetseng go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
12-19

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go bala ga bobedi

- Ka bobedi, šielanang go bala matlakala.
- Ba theeletše ge ba bala. Rekhota tšeo o di lemogago.
- Go ya le ka legato la sehlopha, hlokomela kwano ya tlhaka le modumo, go ripaganya le go kgomaganya mantšu goba thelelo.

Sehlopha B le C

E re Hi go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka
ga kanegelo ye.

30 mets

PR
letl.
24-27

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go setešene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

25 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA

Diragatšang morumokwano wa monwana

Lokiša

- Ka dihlopha lokišang morumokwano wa menwana wo le ithutilego wona peleng.

Diragatšang

- Diragatša ka phaphošing.
- Sehlopha sa go tšwa pele se tlo ruta ba Mphato wa R morumokwano wa menwana.

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

15 mets

LABOHLANO

KOPANO YA MESONG Ditaba

15 mets

Lokiša

- Efa barutwana hlogotaba gore ba boledišane ka ditaba tša yona.

Nagana

- Ke ditaba dife tšeo o nyakago go di anega ka hlogotaba?

Ka bobedi

- Šomiša foreimi ya *Ditaba Tšaka* go anegela mogwera.

Abelana

- Kgetha barutwana ba se bakae gore ba anegele phaphoši.

DITLHAKA Piletšo

30 mets

- Bitša lentšu le lengwe le le lengwe ka go nanya, gabedi.
- Barutwana ba theeletša le go ngwala lefoko le lengwe le le lengwe.
- Ka morago, ngwala mantšu letlapeng ge o laetša gore o a bitša bjang.
- Barutwana ba phošolla mo go hlokegago.

lapa

mma

tate

koko

matswalo

GO NGWALA O NNOŠI**Letšatši la ka la matswalo e tšwela pele**

15 mets

Dihlopha: Bala mafoko a gago

- Barutwana ba balela sehlopha mafoko a bona.

Kgetha

- Dihlopha di kgetha morutwana o tee go balela phaphoši lefoko la bona.

Rulaganya

- Barutwana ba dira diphošollo ka go ngwala go lebeletšwe dipelo tša sehlopha

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmetse go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
12-19**GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA****Sehlopha D le E**

30 mets

Go bala ga bobedi

- Ka bobedi, šielanang go bala matlakala.
- Theeletša barutwana ge ba bala. Ngwala tšeo o di lemogago.
- Go ya le ka legato la sehlopha, hlokomela tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya le go kgomaganya mantšu le kwagatšo.

E re Hi go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka
ga kanegelo ye.

PR
letl.
24-27

GO LEKOLA LE GO FA DIPOELO

Go lebelela go beke ya go feta

- Na o ipshinne ka eng dibekeng tša mathomo sekolong?
- Ke eng seo o sa ipshinago ka sona?

Lekola mošomo wa barutwana wa Go Šoma o Nnoši

- Efa dipoelo o boeletše go ba ruta ge go nyakega.

15 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mešongwana.
- Barutwana ba dira mešongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

25 mets

TSHEKATSHEKO YA MORUTIŠI YA BEKE KA BEKE

Bekeng ye, ke:

- tšere diPMM, dipuku tša Mongwalo le Go Ngwala gomme ka fa ditshwayotshwayo ka Go Ngwala.
- **lekotše le go phošolla mošomo** le go lemoga moo barutwana ba sa nyakago thušo goba barutwana ba bangwe bao ba nyakago thušo kudu
- **lebeletše gape Kakaretšo ya Beke** le go lemoga thuto yeo ke paletšwego ke go e fetša
- **lahletše mahlo ka go puku ya ka ya dinoutse** ka ba ka lemoga barutwana bao ba hlokago nako ya thuto ya tlaleletšo ya ka o tee ka o tee goba ya go itlwaetša go bala o nnoši le nna

Ke beetše nako bekeng ye e tlogo go:

- dira dipoelo tša phaphoši tša tlaleletšo goba go ba fa dipoelo tšeo di hlokegago
- ruta morutwana a nnoši, o tee ka o tee, mohlala, ge phaphoši e le gare e dira mešomo e mengwe goba mesong.

Ke lebeletše tšeo di latelago bekeng ye e tlogo go netefatša gore ke itokišeditše le go ba le tšohle tšeo ke di hlokago go thoma beke.

KAKARETŠO YA BEKE

Go hlokomela lapa leno

DITOKIŠETŠO

Dikaratamantšu

karata

hlokomela

molaetša

lerato

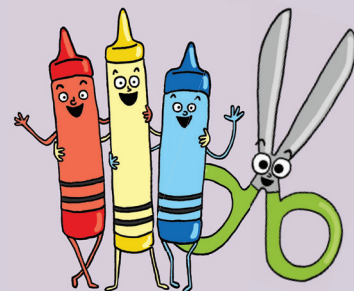
GBHS LE GO ŠOMA O NNOŠI

GBHS: 2 x 15 mets sehlopha se sengwe le se sengwe GŠN: matlakala 8

	Mošupologo		Labobedi		Laboraro		Labone		Labohlano	
	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets
Sehlopha A	GBHS 1	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GBHS 2	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha B	GŠN 1	GBHS 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GŠN 5	GBHS 2	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha C	GŠN 1	GŠN 2	GBHS 1	GŠN 3	GŠN 4	GŠN 5	GŠN 6	GBHS 2	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha D	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GBHS 1	GŠN 4	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GBHS 2	GŠN 8
Sehlopha E	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GBHS 1	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8	GBHS 2

DIDIRIŠWA TŠA MEŠONGWANA

- phentshele le dikero
- dikherayone, dikhokhi
- pampiri ya morutwana yo mongwe le yo mongwe
- mekotla le ditšhelo tša ditlhaka tša beke ye
- didirišwa tša go hlokega tša mešomo ya thuto ya boitšhidullo yeo e kgethilwego
- dibaledi tša Papadi ya mantšu ya seboko

Kagišo, Tau le Phukubje

Kgalekgale ge diphoofolo di sa kgona go bolela, go be go na le mošemane yo **botho** yo a bego a bitšwa Kagišo. O be a na le botho go diphoofolo ka moka tšeo di bego di dula ka sethokgweng. O be a sa di tsome bjalo ka bobuti wa gagwe. O be a fepa lenong ka nama, a efa phukubje marapo gape a tlogelela phala bjang bjo bobose.

Mesong ye mengwe, Kagišo o be a sepela a eya nokeng gomme a feta molaba woo bobuti ba gagwe ba bego ba o beile go thea diphoofolo. Molaba e be e le molete o mogolo wa go khupetšwa ka bjang bjo botelele. O ile a kwa modumo wa go rora o kwagala ka gare ga molete. Tau e be e wetše ka molabeng gomme e palelwa ke go tšwa.

Tau e rile go bona Kagišo ya bolela ka lentšu le bosana, "Mošemane yo monnyane, etla o nthuše ke tšwe ka mo moleteng."

Kagišo a re, "Ke manyami Tau, nka rata go go thuša efela ke a tseba gore o ja bašemane ba bannyane ba go swana le nna. Ge nka go ntšha, o tlo ja nna."

"Aowaowa," gwa realo Tau. "Ke go tshephiša gore nka se go je. O ntshephe."

Ka gore Kagišo a be a lokile a na le botho, o ile a šuthišetša kota ya mohlare wa go hwa ka thoko gore Tau e kgone go tšwa ka moleteng.

Tau e ile ya namela mohlare gomme ya tšwa ka gare ga molete. Kagišo o be a thabetše gore Tau e tšwele. Empa Tau e be e se phoofolo ya **go tshephagala**, ka bjako ya swara Kagišo ya ikemišetša go mo ja hlogo. Kagišo o ile a tšhoga kudu.

Ka mahlatse ka wona motsotso woo, Phukubje ya go hlalefa ke ge e feta gomme ya kwa Kagišo a lla. Phukubje e be a tseba Kagišo, mošemane wa go loka, gomme ya nyaka go thuša. Phukubje e be e fetwa ke Tau efela e na le leano le bohlale!

"Go diragala eng mo, Tau?" Phukubje ya botšiša. "Ke be ke tantšwe ka moleteng wa batsomi, gomme mošemane yo a nthuša go tšwa," Tau ya araba. "Efela ke swerwe ke tlala, ka fao ke tlo mo ja."

"Eng!" gwa botšiša Phukubje. "Tau ye kgolo ka tsela ye e be e wetše ka molabeng wo?" "Na o wetše bjang Tau, a ke o mpontšhe?"

"Gabonolo fela," gwa fetola Tau. Tau e ile ya bea Kagišo fase gomme ya tsena ka moleteng. Ka **ponyo ya leihlo**, ke ge e khupeditšwe e bjang e sa bone selo. "Ke wetše ka mo molabeng ka tsela ye" Phukubje e ile ya tloša kota ya mohlare wola ka moleteng gore Tau e se kgone go tšwa gape. Tau e be e tantšwe gape.

"Hei!" gwa goelela Tau, "Ntšheng ka mo! Phukubje, o reng o tloša kota ya go nthuša?" Phukubje le Kagišo ba ile ba sega ba thabile. Go tloga letšatši leo tau e ile ya hloya Phukubje kudu. Ke ka lebaka leo Phukubje e dula e tšhaba e iphihla ge e bona Tau.

TLOTLONTŠU

botho – go loka, go ba le pelo ye botse.

go tshephagala – motho goba selo sa go hloka nnete.

ponyo ya leihlo – ka pelapela

MOŠUPOLOGO

KOPANO YA MESONG Ditaba

15 mets

Lokiša

- Efa barutwana hlogotaba gore ba boledišane ka ditaba tša yona.

Nagana

- Ke ditaba dife tšeo o nyakago go di anega ka hlogotaba?

Ka bobedi

- Šomiša foreimi ya *Ditaba Tšaka* go anegela mogwera.

Abelana

- Kgetha barutwana ba se bakae gore ba anegele phaphoši.

KANEVELO YA GO BALELWA GODIMO

Kagišo, Tau le Phukubje

PM
letl. 19

15 mets

Pele ga go bala

- Na koko wa gago o fela a go botša dikanegelo?
- Botša barutwana gore ye ke kanegelo yeo o e boditšwego ke koko wa gago.

Balela kanegelo godimo

- O seke wa tsena kanegelo ka gare ka go hlaloša goba go botšiša dipotšišo

Ka morago ga go bala

- Barutwana ba bolela seo ba ipshinnigo ka sona ka kanegelong goba se ba makaditšego.
- Ka boripana hlaloša mantšu a tlotlont šu
- Ge nako e dumela, botšiša
  - Na Kagišo o ithutile eng?
  - Ke ka lebaka la eng Phukubje e iphihla ge e bona Tau?

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP

Ka mo o dirago karata ya ditumedišo

PK
letl. 6

30 mets

PPM
letl. 24

Tsebo ya pele

- Na karata ya ditumedišo ke eng?
- Na o fa neng dikarata tša ditumedišo? (*ka nako ya go kgethega gape le go bontšha lerato le ditebogo.*)
- Ahlaahla gore ke ka lebaka la eng go le botse go dira karata ka bowena (*go tšea nako ya gago o dira karata go laetša batho gore o a ba kgathalela*)

Bala letlakala

- Lebelela diswantšho o bale ditaelo.

Ahlaahla letlakala

- Hlaloša gore tše ke ditaelo tša go dira sengwe (*kgato ka kgato, go be le dinomoro, go latelwe ditsela tše itšego.*)
- Botšiša: Na o ka dira karata ge o latela ditaelo tše?
- Ahlaahla mekgwa e mengwe ya ditaelo (*go swana le ya lenaneo la go apea, go beakanya sedirišwa, go bapala papadi e mpsha*)

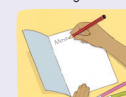
Na karata ya go dumediša e dirwa bjang?

1 Mena pampiri ka bogare.

2 Thala seswantšho ka pele.

3 Ngwala molaetša ka gare.

4 Bea ka gare ga omfolopo.

Mošupo 2
Mokgwa e a kgwadi
• Bala ka ditsela
• Bala ka ditsela e kgwadi ka ditsela e kgwadi
• Bala ka ditsela e kgwadi ka ditsela e kgwadi
• Bala ka ditsela e kgwadi ka ditsela e kgwadi

6

DITLHAKA Modumo Bb

Bošeletša modumo

- Ka lebelo, laetša dikarata tša ditlhaka tšeo le mantšu ao a rutilwego.
- Barutwana ba bolela modumo.

Tsebiša modumo o moswa

- Theeletša o be o bolele modumo o moswa.
- Lemoga molomo wa gago.

Laetša mantšu a modumo

- Barutwana ba fa mantšu a mangwe a modumo

Bala lefoko

- Balang lefoko mmogo ka go nanya.
- Thala sediko go tlhaka e mpsha.

PPM
letl. 25

15 mets

Letlatšhi-kgwadi

Bb

bogobe

lolo

lototho

lalepu

B

b

Bogobe bo bese.

Mošupo 25

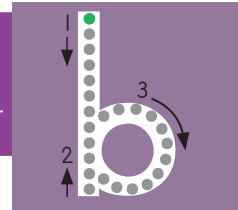
MONGWALO Dikgato tše kgolo

- Ralokang goba opelang košana ka tlhaka.
- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo e rutilwego ka nako ya thuto ya ditlhaka ba di ngwala moyeng, fase mafelong a go fapana (Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlahlo).
- Thuša barutwana o hlatholle dikgato tša bona ge ba dira seo.

E re **Hi** go 060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka ga
kanegelo ye.

PR
matl.
31-37
15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI

- Tsebagatša mešomo ya beke ya go Šoma O Nnoši.
- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa mathomo mmetse go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
31-38

30 mets

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Sehlopha A le B

Go bala ga mathomo

- Tsebiša kanegelo.
- Bala kanegelo le barutwana. Ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme o botšiša dipotšišo.
- Go ya le ka legato la sehlopha, hlokomela kwano ya tlhaka le modumo, go ripaganya le go kgomagantšha mantšu le thelelo.

E re **Hi** go 060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka ga
kanegelo ye.

PR
letl.
24-27

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Lokiša

- Kgetha mešongwana ya beke ya go fapana go matlakala 5 a beke.
- Lokiša didirišwa ka moka tšeo o di hlokago.
- Arola phaphoši ka dihlopha tše nne.

Tsebiša diteišene tša mešongwana

- Laetša didirišwa o hlaloše mešongwana e mene.
- Barutwana ba diragatša mešongwana.

Mošomo wa phaphoši ka moka

- Ge le na le nako, ralokang papadi ya go swana le go fošetšana, go swarana ka diatla le sekopi.

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

PR
matl.
51-52
25 mets

BOKGABO BJA GO BONWA Dira karata ya go leboga

30 mets

Efa barutwana: dipampiri, dikherayone, dikhokhi, diphentshele, dikero

Efa ditaelo

- Hlohleletša barutwana go nagana ka motho ka lapeng la bo bona yoo ba ka ratago go mo romela karata ya ditebogo.
- Laetša tsela ya go mena karata le gore e šoma bjang.
- Ba botše ba nagane gore ba tlo thala eng, le go netefatša gore ba tlatša letlakala.

Sepelasepela o thuše

- E re ba thome ka phentshele.
- Ba tla fetša seswanšho tsa bona ka Labobedi.

LABOBEDI

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitara, khalentara, tša boso.
- Bapala papadi ya maina le barutwana.
- Na medumo e a swana goba e a fapana?

GO THEELETŠA LE GO BOLELA Baanegwa

PPM
letl. 19

15 mets

Gopotša barutwana ka kanegelo ya Kagišo, Tau le Phukubje

Ahlaahla

- Ngwala maina a baanegwa letlapeng
- Na baanegwa mo kanegelong ye ke bomang?

- Na moanegwa o mongwe le o mongwe o dirile eng le gona ka lebaka la eng?

Diragatša baanegwa ka dihlopha tša ba bararo.

Šomiša bokgoni bja go fahlela

- Dihlopha di ahlaahla ka tsela yeo baanegwa ba bararo ba ka bago bagwera.

1. Kagišo - o lokile
2. Tau - ga e tshepege
3. Phukubje - e hlalefile

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP

Go hlokomela ba lapa lešo

PPM
letl. 26

30 mets

Bušeletša

- Na lapa ke eng?
- Na batho re ba laetša bjang gore re a ba kgathalela?

Bala sengwalwa le barutwana

- Ahlaahla diswantšho

Ahlaahla

- Barutwana ba ahlaahla diswantšho ka dihlopha.
- Bjalo ka phaphoši, ahlaahla tsela ya go hlokomela ba lapa la geno.
- Bolela gore ke mang a hlokomelago barutwana.

Letlatisi-kgwedi

Go hlokomela ba lapa lešo
Bolela ka seswantšho se sengwe le se sengwe.
Na o hlokomela ba lapa leno bjang? Na wena o hlokomelwa ke mang?

26 Labobedi

DITLHAKA Bopang mantšu mmogo

PPM
letl. 27

15 mets

Lokiša

- Barutwana ba ripa ditlhaka go dikarata tša beke (letlakala 173 ka go PMM)
- Morutiši o laetša dikarata tšeo letlapeng.

Bopang mantšu mmogo

- Bitša morutwana go tla letlapeng go lentšu le lengwe le le lengwe.
- Balela lentšu godimo. Botšiša: Na modumo wa mathomo ke

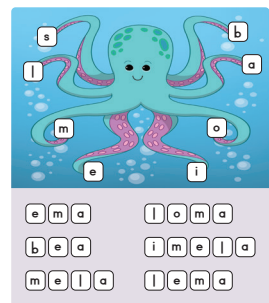
ofe? Tlhaka ya mathomo yona ke e fe? Bjalo bjalo

- E re barutwana ba hwetše dikarata tša ditlhaka gomme ba di bea maemong a maleba.
- Barutwana ba bangwe ba leka go kopolla lentšu go dikaratana tša bona

Bea ditlhaka ka gare ga setšhelo/mokotlana, di tlo šoma gape

Letlatisi-kgwedi

Bopa mantšu o šomiša ditlhaka tša okotapase.

Labobedi 27

MONGWALO Go itlwaetša ka dipukung tša go ngwalela

15 mets

- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo e rutilwego ka nako ya thuto ya ditlhaka ba di ngwala moyeng, fase mafelong a go fapana (Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlahlo).
- Barutwana ba itlwaetša ka dipukung tša bona tša go ngwalela.
- Sepelasepela o ba thuše. Hlokomela gore ba swara phentshele bjang le gore ba dula bjang.

GO BALA MMOGO (1) *Karata ya go kgethega*

Bala

- Balela barutwana kanegelo ya *Karata ya go kgethega*.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 1** letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Bala kanegelo gape mmogo le barutwana.

Laetša mantšu a dikaratana: **karata, hlokomela, molaetša, lerato, gokara**

- Emišetša dikaratana godimo o balele mantšu godimo le barutwana.
- Lebanya dikaratana le mantšu a ka go Puku ye Kgolo.

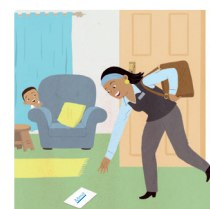
PK
letl.
7-10

15 mets

PPM
letl.
20-23

Karata ya go kgethega

Ke eng se?

Ke ipotšiša gore go na le eng ka gare.

7

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmešeng go tlo dira GBHS.

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go bala la mathomo

- Tsebiša kanegelo.
- Bala kanegelo le barutwana. Ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme o botšiše dipotšišo.
- Go ya le ka legato la sehlopha, hlokomela tswalano ya tihaka le modumo, go ripaganya le go kgomaganya mantšu le thelelo.

Sehlopha C le D

E re **Hi** go 060 017 0000 go botšiša dipotšišo ka ga kanegelo ye.

PPM
letl.
31-38

30 mets

PR
letl.
24-27

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

25 mets

BOKGABO BJA GO BONWA

Go thala karata ya ditebogo

Efa barutwana seswantšho sa maabane, dikherayone/ dikhokhi.

Fetša dithalwa

- Barutwana ba khalara seo ba bego ba se thala maabane.

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

30 mets

LABORARO

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitara, khalentara, tša boso.
- Bapala papadi ya maina le barutwana.
- Na medumo e a swana goba e a fapana?

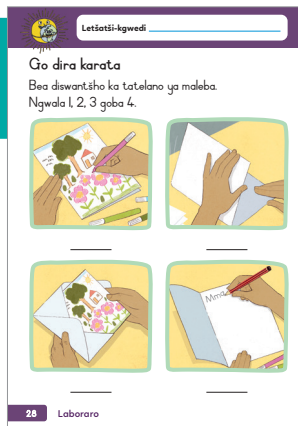

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP

Go dira karata

Kahlaahlo ya bobedi le phaphoši

- Barutwana ba lebelela diswantšho
- Barutwana ba ahlaahla dipotšišo ka babedi ka babedi.
- Barutwana ba ngwala dinomoro go bea diswantšho ka tatelano.

PPM
letl. 28
15 mets

DITLHAKA Modumo Nn

Boeletša modumo

- Ka lebelo, laetša dikarata tša ditlhaka tšeo di rutilwego. Barutwana ba bolela medumo.

Tsebiša modumo o moswa

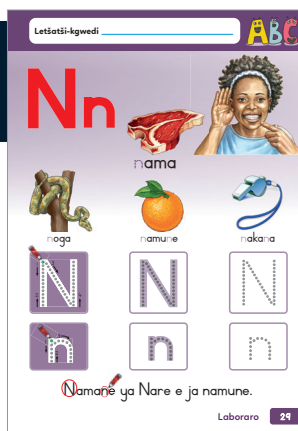
- Theeletša o be o bolele modumo o moswa.
- Lemoga molomo wa gago.

Laetša mantšu a medumo

- Barutwana ba fa mantšu a mangwe a modumo

Bala lefoko

- Balang lefoko mmogo ka go nanya.
- Thala sediko go tlhaka ye mpsha.

PPM
letl. 29
15 mets

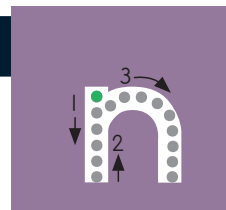
MONGWALO Dikgato tše kgolo

- Ralokang goba opelang košana ka tlhaka.
- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo e rutilwego ka nako ya thuto ya ditlhaka ba di ngwala moyeng, fase mafelong a go fapana (Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlhahlo).
- Thuša barutwana o hlatholle dikgato tša bona ge ba dira seo.

E re Hi go 060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka ga
kanegelo ye.

15 mets

GO BALA MMOGO (2) Karata ya go kgethega

Bala

- Balela barutwana kanegelo ya Karata ya go kgethega.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 2** letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Bala kanegelo gape mmogo le barutwana.

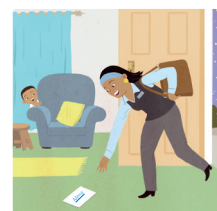
Boeletša mantšu a dikaratana: karata, hlokomela, molaetša, lerato, gokara

- Emišetša dikaratana godimo o balele mantšu godimo le barutwana.
- Lebanya dikaratana le mantšu a ka go Puku ye Kgolo.

PK
letl. 7-10
15 metsPPM
letl. 20-23

Karata ya go kgethega

Ke eng se?

Ke ipotšiša gore go na le
eng ka gare.

7

GO NGWALA MMOGO

Lokiša letlapa

- Kopolla dithoma mafoko tše mo letlapeng
- E re: A re ngwalele o mongwe wa lapa karata ya ditebogo. Re ngwalele mang?
- Botšiša baithaopi dikakanyo tša bona.

Ngwala ditšhišinyo tša barutwana ba bangwe

- Kgopela dikakanyo.
- Kgopela barutwana go peleta mantšu a maleba

Balang mafoko mmogo

15 mets

Re leboga gore

...
(o hlogo ya
sekolo; sekolo sa
rena se hlwekile;
serapana

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmetse go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
31-38

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go bala ga mathomo

- Tsebiša kanegelo.
- Bala kanegelo le barutwana. Ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme o botšiša dipotšišo.
- Go ya le ka legato la sehlopha, hlokomela tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya le go kgomaganya mantšu goba thelelo.

Sehlopha A le B

Go bala la bobedi

- Ka bobedi, šielanang go bala matlakala.
- Ba theeletše ge ba bala. Ngwala tšeo o di lemogago.
- Go ya le ka legato la sehlopha, hlokomela tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya le go kgomaganya mantšu le thelelo.

30 mets

PR
letl.
24-27

E re **Hi** go 060 017 0000
go botšiša dipotšišo
ka ga kanegelo ye.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go setešene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

25 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA

Merethetho ya go phaphatha

Lokiša

- Bolela morumokwano wa go diragatša gomme o dire ditiro
- Laetša morethetho (phaphatha, phaphatha, thwantšha, phaphatha, phaphatha, phaphatha, phaphatha)
- Arola phaphoši ka dihlopha.

Diragatša

- Barutwana ba šielana ka go direla ba bangwe morethetho gore ba bangwe ba latele ka dihlopha tša bona.

30 mets

LABONE

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitara, khalentara, tša boso.
- Bapala papadi ya maina le barutwana.
- Na medumo e a swana goba e a fapana?

GO THEELETŠA LE GO BOLELA Opela/reta

15 mets

Opela morumokwano

- Kgokaganya košana le kgwekgwe ya beke.
- Ruta sereto le ditiro.
- Barutwana ba tšea karolo mo ba kgonago.

Dipaketsane tša Koko

Tše ke dipaketsane tša koko,
(menwana go dikologa digalase)
Se ke mongatse wa koko
(Diatla hlogong)
Ye ke tsela ya gagwe ya go putha
diatla (phutha diatla)
A di bea difarong tša gagwe
(diatla tša go phuthwa difarong)

Tše ke dipaketsane tša koko
(dipaketsane tše kgolo)
Se ke mongatse wa koko
Ye ke tsela ya gagwe ya go putha
diatla (phutha diatla)
Ka tsela yona ye
(go no swana)

DITLHAKA Bopa mantšu

Go fa maina a ditlhaka ka go šomiša dikarata

- Barutwana ba phatlalatša dikarata tša ditlhaka teseke.
- Morutiši o bolela modumo.
- Barutwana ba emiša tlhaka ya maleba godimo.

Go bopa mantšu o nnoši

- O šomiša mantšu go tšwa go thutwana ya bopa mantšu ya Labobedi.
- Ba kopolela lentšu ka dipukung tša bona tša go ngwalela.
  - Bitša lentšu. Thuša barutwana go hlaola le go bala medumo ka o tee ka o tee.
  - Lebelela (morutwana o tee o ngwala lentšu letlapeng).
- Ba kopolela lentšu ka dipukung tša bona tša go ngwalela.

PPM
letl. 27
15 mets

Letšatši-kgwele

Bopa mantšu o šomiša ditlhaka tša okotapase.

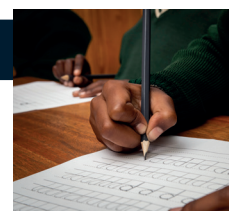
Labobedi 27

MONGWALO Go itlwaetša ka dipukung tša go ngwalela

15 mets

- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo e rutilwego ka nako ya thuto ya ditlhaka ba di ngwala moyeng, fase mafelong a go fapana (Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlhahlo).
- Barutwana ba itlwaetša ka dipukung tša bona tša go ngwalela.
- Sepelasepela o ba thuše. Hlokomela gore ba swara phentshele bjang le gore ba dula bjang.

GO BALA MMOGO (3) Karata ya go kgethega

Bala

- Balela barutwana kanegelo ya Karata ya go kgethega.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 3** letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Bala kanegelo gape mmogo le barutwana.

Boeletša mantšu a dikaratana: karata, hlokomela, molaetša, lerato, gokara

- Emišetša dikaratana godimo o balele mantšu godimo le barutwana.
- Lebanya dikaratana le mantšu a ka go Puku ye Kgolo.
- Bea dikaratana go Leboto la Mantšu.

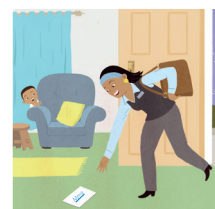
PK
letl.
7-10

15 mets

PPM
letl.
20-23

Karata ya go kgethega

Ke eng se?

Ke ipotšiša gore go na le eng ka gare.

7

GO NGWALA O NNOŠI

Ngwala molaetša wa go leboga

Balang gape mantšu ao le a ngwadilego mmogo maabane

Barutwana ba feleletša molaetša wa ditebogo

- Ngwala mafoko a gago.
- Leka go peleta mantšu ka go nagana medumo ye e lego lentšung.

15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmetseng go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
31-38

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Sehlopha B le C

Go bala la bobedi

- Ka bobedi, šielanang go bala matlakala.
- Ba theeletše ge ba bala. Rekhota tšeo o di lemogago.
- Go ya le ka legato la sehlopha, tsepelela go kwano ya tlhaka le modumo, go ripaganya le go kgomaganya mantšu goba thelelo.

E re **Hi** go 060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka ga
kanegelo ye.

30 mets

PR
letl.
24-27

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

25 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA

Diragatša koša

Lokiša

- Arola barutwana ka dihlopha.
- Dihlopha di beakanya koša yeo ba e ratago.

Diragatša

- Dihlopha di opelela phaphoši.

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

30 mets

LABOHLANO

KOPANO YA MESONG Ditaba**Lokiša**

- Efa barutwana hlogotaba gore ba boledišane ka ditaba tša yona.

Nagana

- Ke ditaba dife tšeo o nyakago go di anega ka hlogotaba?

Ka bobedi

- Šomiša foreimi ya *Ditaba Tšaka* go anegela mogwera.

Abelana

- Kgetha barutwana ba se bakae gore ba anegele phaphoši.

15 mets

DITLHAKA Papadi ya seboko ya mantšu**Raloka Papadi ya seboko**

- Efa morutwana yo mongwe le yo mongwe sebaledi.
- Barutwana ba fana sebaka sa go raloka.
- Moraloki o tswalela mahlo a gagwe gomme a swara letlakala ka monwana o tee gomme a bolela nomoro ya kgauswi.
- Moraloki o šuta sebaka sa go lekana le nomoro yeo.
- Moraloki o bolela tlhaka yeo a emego go yona gomme a fa lentšu la tlhaka yeo.
- Baraloki ba bangwe ba lekola gore ba nepagetše naa.

PPM
letl. 30

30 mets

GO NGWALA O NNOŠI**Feleletša karata ya gago ya go leboga**

15 mets

Bošeletša

- Gopotša barutwana ka dikarata tša ditumedišo le gore di dira gore batho ba ikwe ba kgethegile bjang.

Tlatša karata

- Barutwana ba kopolla molaetša go tšwa go PPM letlakala 31 go karata ya ditebogo yeo ba e thadilego mo bekeng
- Ge o fihla gae, e fe motho yoo o mo diretšego yona ka gae.

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmetse go tlo dira GBHS.

PPM
letl. 31-38

30 mets

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA**Sehlopha D le E****Go bala la bobedi**

- Ka bobedi, šielanang go bala matlakala.
- Ba theeletše ge ba bala. Rekhotla tšeo o di lemogago.
- Go ya le ka legato la sehlopha, tsepelela go tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya le go kgomaganya mantšu le thelelo.

E re **Hi** go 060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka ga
kanegelo ye.

PR
letl. 24-27

GO LEKOLA LE GO FA DIPOELO

Go lebelela go beke ya go feta

- Na o ipshinne ka eng dibekeng tša mathomo sekolong?
- Ke eng seo o sa ipshinago ka sona?

Lekola mošomo wa barutwana wa Go Šoma o Nnoši

- Efa dipelo o boeletše go ba ruta ge go nyakega.

15 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mešongwana.
- Barutwana ba dira mešongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

25 mets

TSHEKATSHEKO YA MORUTIŠI YA BEKE KA BEKE

Bekeng ye, ke:

- tšere diPMM, dipuku tša Mongwalo le Go Ngwala gomme ka fa ditshwayotshwayo ka Go Ngwala.
- **lekotše le go phošolla mošomo** le go lemoga moo barutwana ba sa nyakago thušo goba barutwana ba bangwe bao ba nyakago thušo kudu
- **lebeletše gape Kakaretšo ya Beke** le go lemoga thuto yeo ke paletšwego ke go e fetša
- **lahletše mahlo ka go puku ya ka ya dinoutse** ka ba ka lemoga barutwana bao ba hlokago nako ya thuto ya tlaleletšo ya ka o tee ka o tee goba ya go itlwaetša go bala o nnoši le nna

Ke beetše nako bekeng ye e tlogo go:

- dira dipelo tša phaphoši tša tlaleletšo goba go ba fa dipelo tšeo di hlokegago
- ruta morutwana a nnoši, o tee ka o tee, mohlala, ge phaphoši e le gare e dira mešomo e mengwe goba mesong.

Ke lebeletše tšeo di latelago bekeng ye e tlogo go netefatša gore ke itokišeditše le go ba le tšohle tšeo ke di hlokago go thoma beke.

KAKARETŠO YA BEKE

Dikotsi tša ka gae

DITOKIŠETŠO

Dikaratamantšu

kotsi

toropo

polasa

gae

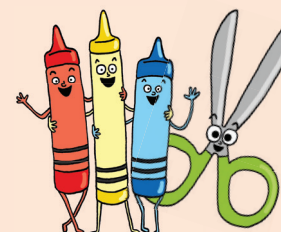
bolokega

GBHS LE GO ŠOMA O NNOŠI

GBHS: 2 x 15 mets sehlopha se sengwe le se sengwe GŠN: matlakala 8										
	Mošupologo		Labobedi		Laboraro		Labone		Labohlano	
	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets
Sehlopha A	GBHS 1	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GBHS 2	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha B	GŠN 1	GBHS 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GŠN 5	GBHS 2	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha C	GŠN 1	GŠN 2	GBHS 1	GŠN 3	GŠN 4	GŠN 5	GŠN 6	GBHS 2	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha D	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GBHS 1	GŠN 4	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GBHS 2	GŠN 8
Sehlopha E	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GBHS 1	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8	GBHS 2

DIDIRIŠWA TŠA MEŠONGWANA

- dikherayone goba dikhokhi le phentshele
- matlakala a magolo a pampiri ya (A4, ye tšhweu goba ya mmala)
- pente ya phousetara goba dikherayone tša makhura goba tše koto, dipene tša inki ya go omelela ka pela tša ntlha ya 'felt'
- didirišwa tšeo di nyakegago go mešongwana yeo e kgethilwego ya Thuto ya Boitšhidullo

Legotlo la Toropong le Legotlo la Polaseng

Ka letšatši le lengwe Legotlo la Toropong le ile la etela Letlogo la Polaseng. Le rile ge le fihla, la kwa modumo wo mogolo, HAU! HAU! HAU! Go be go na le mpša ya go befelwa kudu ka morago ga lona. "Thušang" ke bona serolorolo!" la goelela gomme la kitima ka lebelo le tšhabela ka ntlong.

Efela le be le sa bone kgomo ye tshotho. MUU! MUU! MUU! gwa realo kgomo. "Thušang!" gwa goelela Legotlo la Toropong, "Kgomo ye kgolo e a feta"

Legotlo la Toropong le be le lapile le tonywa ke phefo! Le ile la batamela mollo gore le ruthele. Le be le sa tlwaela mollo. Le ile la batamela mollo kudu gomme hlase ya kgoma sekhafo. Sekhafo sa lona se ile sa swara mollo. "Thušang! Thušang! Le ile la goeletša la itahlela ka gare ga emere ya meetse. La rutha la tšwa ka emereng.

Bjale le be le lapile, le tonywa ke phefo ebile le thapile. "Nka se dule polaseng," Legotlo la Toropong la nagana. "Ke lefelo le **kotsi** kudu go nna." Le ile la tšhaba gomme la fihla gae ga lona moo le ikwago le bolokegile.

Beke ye e latelago Legotlo la Polaseng le ile la etela motswala wa lona toropong. Ge le fihla, le ile la kwa pele e llela godimo, PIIIIIIIP, gomme koloi ya feta e kitima ka lebelo la godimo. "Thušang!" la goelela ge le tabogela ka thoko ya tsela.

Le be le lapile le ebile le swerwe ke tlala. Le ile la latela monkgo wa borotheo bjoo bego bo aphilwe ka moraleng. Go be go na le borotheo bja go fiša tafoleng. Le ile la namela, ge le re le topatopa **marathana** la kwa thipa ye kgolo e feta moseleng wa lona. "Thušang!" la goelela. "Etšwa ka moraleng wa ka!" gwa goelela moapei wa go befelwa. Legotlo la Polaseng la batho le ile la kitimela ka fase ga tafola le lla "O! O! O!"

Le ile la bona selo se sengwe sa go swana le lemati lebotong, gomme la lokela dinala tša lona gore le kgone go bula. Jo! Jo! Le ile la kgoma dithapo tša motlakase gomme la kwa bohloko bjo bo **šoro**.

"Nka se dule toropong," Legotlo la Polaseng la nagana. "Ke lefelo le kotsi kudu go nna." Le ile la tšhaba gomme la fihla gae ga lona moo le ikwago le bolokegile Magotlo a mabedi a ile a lemoga gore a be a phela ka lethabo mo a bego a dula gona ka mehla. Go be go na le dilo tša kotsi moo a bego a dula gona efela, e be e le dikotsi tšeo a di tsebago a di tlwaetšego.

TLOTLONTŠU

šoro – go tšhoša

kotsi – selo goba lefelo leo le sego la bolokega

marathana – mašaledi a dijo

MOŠUPOLOGO

KOPANO YA MESONG Ditaba

15 mets

Lokiša

- Efa barutwana hlogotaba gore ba boledišane ka ditaba tša yona.

Nagana

- Ke ditaba dife tšeo o nyakago go di anega ka hlogotaba?

Ka bobedi

- Šomiša foreimi ya *Ditaba Tšaka* go anegela mogwera.

Abelana

- Kgetha barutwana ba se bakae gore ba anegele phaphoši.

KANEVELO YA GO BALELWA GODIMO**Legotlo la Toropong le Legotlo la Polaseng**

PK letl. 31

15 mets

Pele ga go bala

- Na toropo ke eng? Mphe leina la toropo e tee yeo o e tsebago.
- Na o kile wa ya polaseng? O bone eng?

Bala kanegelo

- O seke wa tsena kanegelo ka gare ka go hlaloša goba go botšiša dipotšišo.

Ka morago ga go bala

- Barutwana ba bolela ka seo ba ipshinnego ka sona goba seo se ba makaditšego.
- Ka boripana, hlaloša tlotlontšu.
- Ge nako e le gona, botšiša dipotšišo tše:
- Na o ka rata go dula toropong goba dinaga magaeng? Ka lebaka la eng?

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP Dikotsi tša ka gae**Tsebo ya pele**

- Botšiša barutwana gore lentšu le *kotsi* le ra go reng.
- Bolela ka dikotsi tše di diregago ka gae.

Bala letlakala

- Ahlaahla diswantšho le go bala sengwalwa le barutwana.

Ahlaahla letlakala

- Lebelela dilo tša kotsi mo seswantšhong

- Barutwana ba tla bona disokhete tša motlakase, dithapo tša motlakase, dithipa tše bogale, meetse a go bela, dihlare le dipilisi, mankgwari?)
- Ahlaahla dikotsi tšeo barutwana ba ilego ba di bona ka gae

PM
letl. 11
30 metsPPM
letl. 44**Dikotsi tša ka gae!****O se ke wa ...**

- bea matwana ya gago ka gare go polaka.

- kgoma dithapo tša go bulega tša motlakase.

- šomiša thipa ye bogale ka bowena.

- tšhela meetse a go bela ka bowena.

- nwa dipilisi goba dihlare ka bowena.

- raloka ka mankgwari.

DITLHAKA Modumo Gg**Boeletša modumo**

- Ka lebelo, laetša dikaratamantšu tša ditlhaka tšeo di rutilwego. Barutwana ba bolela modumo

Tsebiša modumo

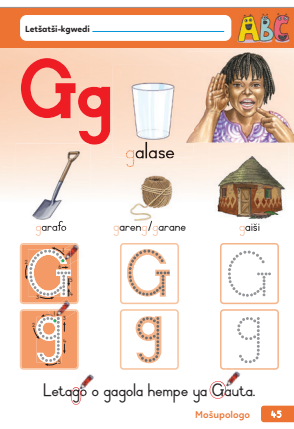
- Theeletša o be o bolele modumo o moswa.
- Lemoga molomo wa gago.

Laetša mantšu a modumo

- Barutwana ba fa mantšu a mangwe a modumo

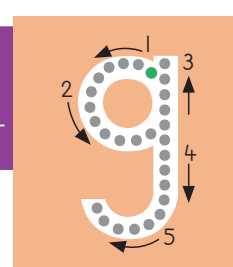
Bala lefoko

- Bala lefoko ka go nanya.
- Thala sediko go tlhaka ye mphsa

PPM
letl. 45
15 mets**MONGWALO Dikgato tše kgolo**

- Ralokang goba opelang košana ka tlhaka.
- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo e rutilwego ka nako ya thuto ya ditlhaka ba di ngwala moyeng, fase mafelong a go fapana (Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlhahlo).
- Thuša barutwana o hlatholle dikgato tša bona ge ba dira seo.

E re **Hi** go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka
ga kanegelo ye.

PR
matl.
31-37
15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI

- Tsebagatša mešomo ya beke ya go Šoma O Nnoši.
- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa mathomo mmetseng go tlo dira GBHS.

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go bala ga mathomo

- Tsebiša kanegelo.
- Bala kanegelo le barutwana. Ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme o botšiše dipotšišo.
- Go ya le ka legato la sehlopha, hlokomela tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya le go kgomaganya mantšu goba thelelo.

Sehlopha A le B

E re **Hi** go 060 017 0000 go botšiša dipotšišo ka ga kanegelo ye.

PPM
letl.
24-27

30 mets

PR
letl.
24-27

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Lokiša

- Kgetha mešongwana ya beke ya go fapana go matlakala 5 a beke.
- Lokiša didirišwa ka moka tšeo o di hlokago.
- Arola phaphoši ka dihlopha tše nne.

Tsebiša diteišene tša mešongwana

- Laetša didirišwa o hlaloše mešongwana e mene.
- Barutwana ba diragatša mešongwana.

Mošomo wa phaphoši ka moka

- Ge le na le nako, ralokang papadi ya go swana le go fošetšana, go swarana ka diatla le sekopi.

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

PR
letl.
51-52
25 mets

BOKGABO BJA GO BONWA

Hlama phousetara

Efa dipampiri le diphentshele

Efa phaphoši ditaelo

- Barutwana ba tla dira phousetara ya go tlaa letlakala mo thutong ye e latelago.
- Bala gape melao ya kotsi ka go PK letlakala 11/PMM letlakala 44 gomme o kgethe molao o tee wo o ka o rutago ba Mphato wa R.
- Hlama phousetara go ruta melao.
- Ka go šomiša phentshele, ngwala molao ka ditlhaka tše kgolo go phousetareng ya gago.
- Thala seswantšho go laetša bana ba bannyane ka ga kotsi.
- Seswantšho se swanetše go tlaa sekgoba. Se swanetše se bonagale se be bonolo.

Sepela sepela o thuše

30 mets

LABOBEDI

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitara, khalentara, tša boso.
- Bapala papadi ya maina le barutwana.
- Na medumo e a swana goba e a fapana?

GO THEELETŠA LE GO BOLELA

Bolela ka kanegelo

PK
letl.
50-51
15 mets

Gopotša barutwana ka kanegelo: Legotlo la Toropong le Legotlo la Polaseng

Ahlaahla

- Barutwana ba šoma ka bobedi. Ba šielana go bolela le go theeletša.

- Na kanegelo ye e re ruta eng?
- Na o ka rata go dula kae? Hlaloša gore ke ka lebaka la eng.

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP

Dikotsi tša ka moraleng

PPM
letl. 46
15 mets

Boeletša

- Na ke dikotsi dife tše di lego gona ka gae?

Bala letlakala gomme o laetše tše e ka bago dikotsi mo seswantšhong

- Ka go šomiša phentshele, barutwana ba swaya dikotsi ka moka tša ka moraleng ka X
- Na ba hweditše dikotsi tše kae? (Go na le tše seswai: *mankgwari, dipilisi, pitša, thipa, pholaka, lethale la motlakase, dilo tša go hlwekiša, dibapadišwa mo lebatong*)

Ahlaahla gore ke ka lebaka la eng di le kotsi gomme le bolele ka mekga e mengwe ya polokego

- Na ke ka lebaka la eng ye nngwe le ye nngwe e le kotsi? (e ka *hlola mollo, mpholo, go tšhoukwa ke motlakase, go thedimoga /go wa*)
- Ahlaahla mekgwa e mengwe ya polokego- bea dilo kgole goba godimo, kgopela motswadi go lokiša dithapo, bea sekhumelo sa pitša godimo ga yona bj.bj.

DITLHAKA Bopa mantšu mmogo

PPM
letl. 47
15 mets

Lokiša

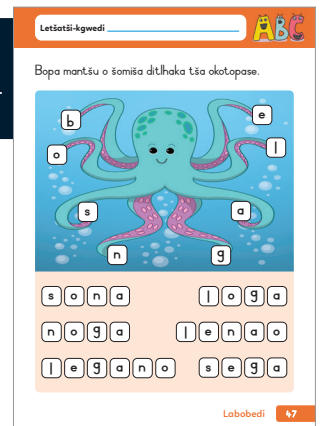
- Barutwana ba ripa dikarata tša ditlhaka tša beke (letlakala 175 ka go PMM)
- Morutiši o bea dikarata tšeo letlapeng ka go se kgethe.

Go bopa mantšu mmogo

- Bitša morutwana go tla letlapeng go lentšu le lengwe le le lengwe.

- Balela lentšu godimo. Botšiša: Na modumo wa mathomo ke ofe? Tlhaka ya mathomo yona ke e fe? Bjalo bjalo
- E re barutwana ba hwetše dikarata tša ditlhaka gomme ba di bee maemong a maleba.
- Barutwana ba bangwe ba leka go kopolla lentšu ka dikaratana tša bona

Bea ditlhaka ka gare ga mokotlana, di tlo šoma gape

MONGWALO Go itlwaetša ka dipukung tša go ngwalela

15 mets

- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo e rutilwego ka nako ya thuto ya ditlhaka ba di ngwala moyeng, fase mafelong a go fapana (Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukuthahlo).
- Barutwana ba itlwaetša ka dipukung tša bona tša go ngwalela.
- Sepelasepela o ba thuše. Hlokomela gore ba swara phentshele bjang le gore ba dula bjang.

GO BALA MMOGO (1)

Legotlo la Toropong le Legotlo la Polaseng

Bala

- Balela barutwana kanegelo ya *Legotlo la Toropong le Legotlo la Polaseng*.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 1** letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Bala kanegelo gape mmogo le barutwana.

Laetša mantšu a dikaratana: kotsi, toropo, polaso, gae, polokego

- Emišetša dikaratana godimo o balele mantšu godimo le barutwana.
- Lebanya dikaratana le mantšu a ka go Puku ye Kgolo.

PM
letl.
12-15

30 mets

PPM
letl.
40-43

Legotlo la Toropong le ile la ya polaseng. Go be go na le dikotsi tše ntši.

12

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmešeng go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
24-27

30 mets

PR
letl.
24-27

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Sehlopha C le D

Go bala ga mathomo

- Tsebiša kanegelo.
- Bala kanegelo le barutwana. Ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme o botšiše dipotšišo.
- Go ya le ka legato la sehlopha, tsepelela go tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya le go kgomaganya mantšu goba thelelo.

E re **Hi** go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka
ga kanegelo ye.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go setešene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

25 mets

BOKGABO BJA GO BONWA

Dira phousetara

Efa barutwana diswantšho tša maabane le dikherayone/dikhokhi.

Efa barutwana ditaelo

- Barutwana ba kopolla phousetara yeo ba e thadilego maabane go pampiri ye kgolo.
- Hlohleletša barutwana go šomiša phentshele, go dira ditlhaka/mantšu a magolo le go šomiša mebala ya go taga.
- Gopotša barutwana gore phousetara ke ya go ruta bana ba bannyane, ka fao go bohlokwa gore ba e rate le go e kwešiša.

Thala ka phentshele pele gomme o šomiše mebala.

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

30 mets

LABORARO

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitara, khalentara, tša boso.
- Bapala papadi ya maina le barutwana.
- Na medumo e a swana goba e a fapana?

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP

Go ahlaahla ka tša polokego le mpholo

- Na mpholo ke eng? (*dilo tšeo di ka gobatšago goba go bolaya dilo tša go phela, mohlala, moupakhukhu, mpholo wa magotlo, pharafine le phetherole goba setagafatši*)
- Na go direga eng ge o nwele mpholo? (*sepetlele*)
- Na o tla tseba bjang gore selo se na le mpholo? (*se ka nkgga kudu, se ka ba le leswao la go laetša*)

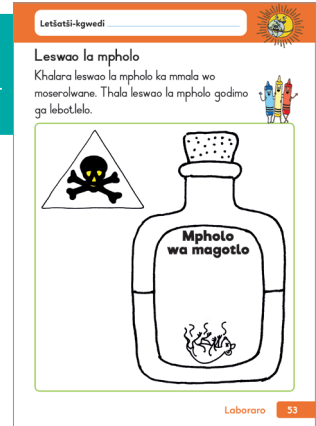
Leswao la mpholo

gore ke mpholo GOBA E KA SE BE LE LONA)

- Gopotša barutwana gore ba se ke ba nwa selo seo ba sa se fiwago ke batswadi ba bona ka gore se ka ba se na le mpholo.

Letlakala la PMM

- Botšiša barutwana gore leswao le šupa eng.
- Ahlaahla gore ke ka lebaka la eng e le seswantšho e sego mantšu.
- Khalara seswantšho ka mmala o serolwana.

PPM
letl. 48
15 mets

DITLHAKA Modumo Rr

Boeletša modumo

- Ka lebelo, laetša dikarata tša mantšu ao a rutilwego. Barutwana ba bolela modumo.

Tsebiša modumo o moswa

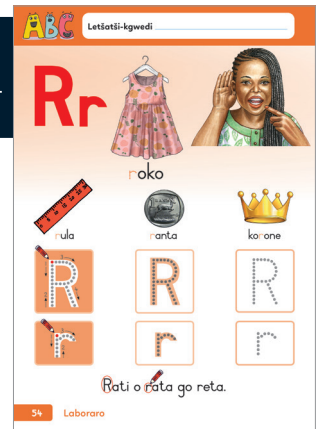
- Theeletša o be o bolele modumo o moswa.
- Lemoga molomo wa gago.

Laetša mantšu a medumo

- Barutwana ba fa mantšu a mangwe a modumo

Bala lefoko

- Balang lefoko mmogo ka go nanya.
- Thala sediko go tlhaka ye mpsha

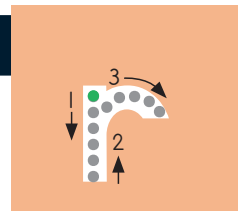
PPM
letl. 49
15 mets

MONGWALO Dikgato tše kgolo

- Ralokang goba opelang košana ka tlhaka.
- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo e rutilwego ka nako ya thuto ya ditlhaka ba di ngwala moyeng, fase mafelong a go fapana (Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlhahlo).
- Thuša barutwana o hlatholle dikgato tša bona ge ba dira seo.

E re Hi go 060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka ga
kanegelo ye.

15 mets

GO BALA MMOGO (2) Legotlo la Toropong le Legotlo la Polaseng

Bala

- Balela barutwana kanegelo ya Legotlo la Toropong le Legotlo la Polaseng.
- Botšiša dipotšišo tša Letšatši 2 letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Bala kanegelo gape mmogo le barutwana.

Boeletša mantšu a dikaratana: kotsi, toropo, polaso, gae, polokego

- Emišetša dikaratana godimo o balele mantšu godimo le barutwana.
- Lebanya dikaratana le mantšu a ka go Puku ye Kgolo.

PM
letl. 12-15
30 metsPPM
letl. 40-43

GO NGWALA MMOGO

Lokiša letlapa

- Kopolla mmepe wa kanegelo ye mo letlapeng. Mmepe wa kanegelo o thuša go akaretša kanegelo. O thuša gore re gopole kanegelo.
- Bala dihlogotaba mmogo
- Botša barutwana gore ba ka šomiša mantšu e sego mafoko go mmepe wa kanegelo.

Ngwala ditšhišinyo tša barutwana ba bangwe

- Kgopela dikakanyo go tlatša dikgoba. Barutwana ba dira baanegwa, lefelo, go diragetše eng le mafetšo.
- Kgopela barutwana go peleta mantšu ka tsela ya maleba

Balang mantšu mmogo

15 mets

Baanegwa: _____

Mafelo: _____

Seo se diregilego

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

Mafetšo: _____

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmetseng go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
24-27

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go bala ga mathomo

- Tsebiša kanegelo.
- Bala kanegelo le barutwana. Ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme o botšiše dipotšišo.
- Go ya le ka legato la sehlopha, tsepelela go tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya le go kgomaganya mantšu goba thelelo.

Sehlopha E le A

Go bala ga bobedi

- Ka bobedi, barutwana ba šielana go bala matlakala.
- Ba theeletše ge ba bala. Ngwala tšeo o di lemogago.
- Go ya le ka legato la sehlopha, tsepelela go tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya le go kgomaganya mantšu goba thelelo.

30 mets

PR
letl.
24-27

E re **Hi** go 060 017 0000
go botšiša dipotšišo
ka ga kanegelo ye.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

25 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA

Hlaloša molao wa kotsi

Ka Bobedi

- Ka go šomiša diphousetara tša bona, barutwana ba hlalošetša mogwera dikotsi. Ba šomiša ditiro le boitšhikinyo bja mmele go laetša seo ba se hlalošago.
- Ba hlaloša ditlamorago le gore di ka thibelwa bjang

Efa dipoelo

- Barutwana ka bobedi ba fana dipoelo gore ba kgone go fa pego ka phaphošing

Efa pego

- Barutwana ba itlwaetša gore ba itokišetše go fa pego letšatši la go latela.

30 mets

Dipoelo

Na e a
kwešišega?
Na ke be ke
kwagala?

LABONE

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitara, khalentara, tša boso.
- Bapala papadi ya maina le barutwana.
- Na medumo e a swana goba e a fapana?

GO THEELETŠA LE GO BOLELA *Opela/reta*

15 mets

Opela morumokwano

- Kgokaganya košana le kgwekgwe ya beke.
- Ruta sereto le ditiro.
- Barutwana ba tšea karolo mo ba kgonago.

Mma o rile

Mma o rile

Re se ke ra

Raloka mankgwari goba dikota

Ge re ka dira bjalo, o tlo re

Ngwana wa go seleta ga a theeletše

DITLHAKA *Go bopa mantšu o nnoši*

Go fa maina a ditlhaka ka go šomiša dikarata

- Barutwana ba ala dikarata tša ditlhaka tse sekeng.
- Morutiši o bolela modumo.
- Barutwana ba emiša karata ya tlhaka ya maleba godimo.

Go bopa mantšu o nnoši

- Šomiša mantšu go tšwa go thutwana ya bopa mantšu ya Labobedi.
  - Bitša lentšu. Thuša barutwana go hlaola le go bala medumo ka o tee ka o tee.
  - Lebelela (morutwana o tee o ngwala lentšu letlapeng).
  - Ba kopollela lentšu ka dipukung tša bona tša go ngwalela.

PPM
letl. 47

15 mets

Letlatsi-kgwedi

Bopa mantšu.

□ □ □ □

□ □ □ □ □

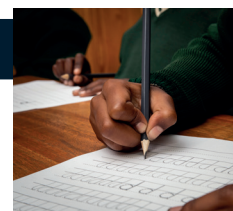
□ □ □ □

Labone 55

MONGWALO *Go itlwaetša ka dipukung tša go ngwalela*

15 mets

- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo e rutilwego ka nako ya thuto ya ditlhaka ba di ngwala moyeng, fase mafelong a go fapana (Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlhahlo).
- Barutwana ba itlwaetša ka dipukung tša bona tša go ngwalela.
- Sepelasepela o ba thuše. Hlokomela gore ba swara phentshele bjang le gore ba dula bjang.

GO BALA MMOGO (3) *Legotlo la Toropong le Legotlo la Polaseng*

Bala

- Balela barutwana kanegelo ya *Legotlo la Toropong le Legotlo la Polaseng*.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 3** letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Bala kanegelo gape mmogo le barutwana.

Boeletša mantšu a dikaratana: **kotsi, toropo, polaso, gae, polokego**

- Emišetša dikaratana godimo o balele mantšu godimo le barutwana.
- Lebanya dikaratana le mantšu a ka go Puku ye Kgolo.
- Bea dikaratana go Leboto la Mantšu.

PM
letl. 12-15

30 mets

PPM
letl. 40-43

Legotlo la Toropong le Legotlo la Polaseng

Letlatsi-kgwedi

Bala

Legotlo la Toropong

Legotlo la Polaseng

Legotlo la Toropong

Legotlo la Polaseng

Legotlo la Toropong

Legotlo la Polaseng

Legotlo la Toropong

Legotlo la Polaseng

Legotlo la Toropong

Legotlo la Polaseng

Legotlo la Toropong

Legotlo la Polaseng

Legotlo la Toropong

Legotlo la Polaseng

Legotlo la Toropong

Legotlo la Polaseng

Legotlo la Toropong

Legotlo la Polaseng

Legotlo la Toropong

Legotlo la Polaseng

Legotlo la Toropong

Legotlo la Polaseng

Legotlo la Toropong

Legotlo la Polaseng

Legotlo la Toropong

Legotlo la Polaseng

Legotlo la Toropong

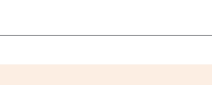
Legotlo la Polaseng

Legotlo la Toropong

Legotlo la Polaseng

Legotlo la Toropong

Legotlo la Polaseng

Legotlo la Toropong le ile la ya polaseng. Go be go na le dikotsi tše ntši.

12

GO NGWALA O NNOŠI **Thala o ngwale maina**

Balang gape mafoko a Go Ngwala Mmogo a maabane

Barutwana ba thala moanegwa o tee wa legotlo

- Nagana gore o nyaka go thala legotlo le fe
- Nagana ka dikarolo tša kanegelo tšeo o ka ratago go di thala (e tee ka ga dikotsi, mafetšo, legotlo la go eta, legotlo le bolokegile ka gae, bjalo bjalo)

Ngwala lefoko ka seswantšho sa gago

- Leka go peleta mantšu ka go nagana ka medumo ya lentšu.

15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmeetseng go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
24-27

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Sehlopha B le C

Go bala la bobedi

- Ka bobedi, barutwana ba šielana go bala matlakala.
- Ba theeletše ge ba bala. Ngwala tšeo o di lemogago.
- Go ya le ka legato la sehlopha, tsepelela go tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya le go kgomaganya mantšu le thelelo.

E re **Hi** go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka
ga kanegelo ye.

30 mets

PR
letl.
24-27

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

25 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA

Ruta molao wa kotsi

Lokiša

Barutwana ba ba Mphato wa R ba emela batheeetši le mohola wa nnete wa go dira le go bega ka ga phousetara. Bolela le bašomi ka wena go bana gore a na se se ka beakanywa.

Efa pego

- Barutwana ba laetša phaphoši ya Mphato wa R diphousetara tša bona

- Barutwana ba hlaloša dikotsi gomme ba hlaloše gore go ka direga eng.
- Ba šišinya tharollo.
- Hlohleletša barutwana go lebelela phaphoši le go bolela ka go kwagala go hlaloša dikotsi ga bonolo.

15 mets

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

LABOHLANO

KOPANO YA MESONG Ditaba

15 mets

Lokiša

- Efa barutwana hlogotaba gore ba boledišane ka ditaba tša yona.

Nagana

- Ke ditaba dife tšeo o nyakago go di anega ka hlogotaba?

Ka bobedi

- Šomiša foreimi ya *Ditaba Tšaka* go anegela mogwera.

Abelana

- Kgetha barutwana ba se bakae gore ba anegele phaphoši.

DITLHAKA Piletšo

15 mets

- Barutwana ba swanetše go theeletša le go ngwala ka dipukung tša go ngwalela.
- Balela lentšu le lengwe le le lengwe ka go nanya, gabedi.
- Barutwana ba a theeletša le go ngwala lentšu le lengwe le le lengwe.
- Ka morago, ngwala mantšu letlapeng ge o laetša gore a bitšwa bjang.
- Barutwana ba a phošolla ge go hlokega.

gama

gadima

gagola

rula

rata

GO NGWALA O NNOŠI

15 mets

Balela sehlopha lefoko la gago**Barutwana ba hlaloša diswantšho tša bona**

- Kgetha barutwana ba mmalwa go tla go hlaloša seswantšho seo ba se thadilego le lebaka.

GO ŠOMA O NNOŠIPPM
letl.
24-27

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmetseng go tlo dira GBHS.

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA**Sehlopha D le E**

30 mets

Go bala ga bobedi

- Ka bobedi, barutwana ba šielana go bala matlakala a go fapana.
- Ba theeletše ge ba bala. Ngwala tšeo o di lemogago.
- Go ya le ka legato la sehlopha, tsepelela go tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya le go kgomaganya mantšu le thelelo.

E re **Hi** go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka
ga kanegelo ye.

PR
letl.
24-27

GO LEKOLA LE GO FA DIPOELO

Go lebelela go beke ya go feta

- Na o ipshinne ka eng dibekeng tša mathomo sekolong?
- Ke eng seo o sa ipshinago ka sona?

Lekola mošomo wa barutwana wa Go Šoma o Nnoši

- Efa dipoele o boeletše go ba ruta ge go nyakega.

15 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mešongwana.
- Barutwana ba dira mešongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

25 mets

TSHEKATSHEKO YA MORUTIŠI YA BEKE KA BEKE

Bekeng ye, ke:

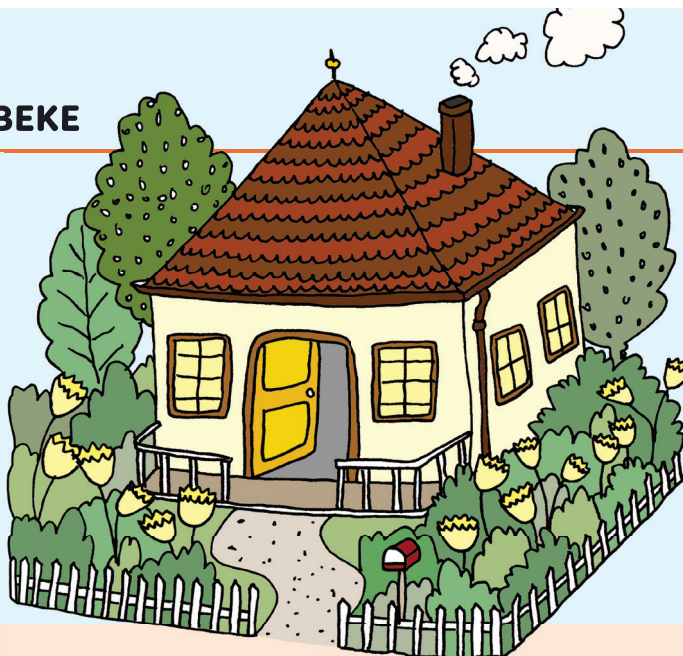
- tšere diPMM, dipuku tša Mongwalo le Go Ngwala gomme ka fa ditshwayotshwayo ka Go Ngwala.
- **lekotše le go phošolla mošomo** le go lemoga moo barutwana ba sa nyakago thušo goba barutwana ba bangwe bao ba nyakago thušo kudu
- **lebeletše gape Kakaretšo ya Beke** le go lemoga thuto yeo ke paletšwego ke go e fetša
- **lahletše mahlo ka go puku ya ka ya dinoutse** ka ba ka lemoga barutwana bao ba hlokago nako ya thuto ya tlaleletšo ya ka o tee ka o tee goba ya go itlwaetša go bala o nnoši le nna

Ke beetše nako bekeng ye e tlogo go:

- dira dipoele tša phaphoši tša tlaleletšo goba go ba fa dipoele tšeo di hlokegago
- ruta morutwana a nnoši, o tee ka o tee, mohlala, ge phaphoši e le gare e dira mešomo e mengwe goba mesong.

Ke lebeletše tšeo di latelago bekeng ye e tlogo go netefatša gore ke itokišeditše le go ba le tšohle tšeo ke di hlokago go thoma beke.

KAKARETŠO YA BEKE

Go dula o bolokegile ka gae

DITOKIŠETŠO

Dikaratamantšu

lemati

nnoši

motho yo o sa mo tsebego

kokota

mollo

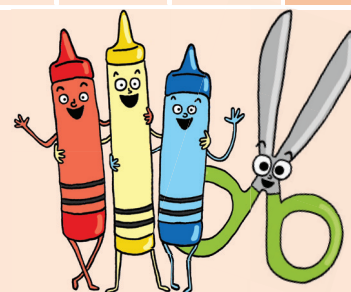
GBHS LE GO ŠOMA O NNOŠI

GBHS: 2 x 15 mets sehlopha se sengwe le se sengwe GŠN: matlakala 8

	Mošupologo		Labobedi		Laboraro		Labone		Labohlano	
	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets
Sehlopha A	GBHS 1	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GBHS 2	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha B	GŠN 1	GBHS 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GŠN 5	GBHS 2	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha C	GŠN 1	GŠN 2	GBHS 1	GŠN 3	GŠN 4	GŠN 5	GŠN 6	GBHS 2	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha D	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GBHS 1	GŠN 4	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GBHS 2	GŠN 8
Sehlopha E	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GBHS 1	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8	GBHS 2

DIDIRIŠWA TŠA MEŠONGWANA

- dikero le sekgomaretši
- theipi ya go kgomaretša
- dikherayone/ dikhokhi
- lepokisi la go se be le selo la sehlophana se sengwe le se sengwe
- mekotla goba ditšhelo tša ditlhaka tša beke ye
- didirišwa tšeo di nyakegago go mešomo yeo e kgethilwego ya Thuto ya Boitšhidullo
- dibaledi tša papadi ya mantšu ya seboko

Morena Mokoko wa go ikgantšha

Morena Mokoko o be a dula ka ntlwaneng ye nnyane ka gare ga **sethokgwa**. Mohumagadi Katse e be e le phoofolo ya go **hlalefa** kudu, efela Morena Mokoko o be a **ikgantšha** ebile a na le bošilo. O be a rata go itebelela ka seiponeng letšatši ka moka. O be a tla lebelela ka mo le ka mola a re "Ke tloga ke le botse! Bona mafofa a ka a mabotse! Bona maoto a ka a go letlega!"

Ka letšatši le lengwe Mohumagadi Katse a re, "Ke nyaka go ya toropong lehono, seo se ra gore o tlo šala o nnoši ka mo gae. Gopola gore go na le phukubje ye mpe ka mo sethokgweng yeo e ratago go ja mekoko. Netefatša gore o notlela lemati ge ke etšwa, gomme o se ke wa bulela motho, go sa kgathale gore o reng. Le ge motho a ka kgopela go tsena, o se ke wa bula lemati."

"Ee, ee, go lokile," gwa realo Morena Mokoko, efela o be a se a theeletša gabotse. O be a kganyoga molomo wa gagwe wa go phadima. "Jo! Bona gore ke botse bjang," a realo a itebeletše ka seiponeng.

E se kgale a kwa KOKOO, KOKOO, KOKOO! Morena Mokoko a kitimela leming, "Ke mang?" a botšiša.

"Ke nna," gwa bolela lentšu le le bosana. "Ke nna moagišani wa gago" Lentšu le lebosana la kwagala gape. "Ke kwele bare gore go na le mokoko yo mobotse wa go dula ka mo. Bare mokoko wo o phala mekoko ya mo lefaseng ka moka. Na se ke nnete?"

Morena Mokoko o ile a iphofora mafofa a itokiša. "Ee," ke nnete, mokoko yo mobotsebotse o dula go na ka mo," a realo.

Lentšu le bosana la re, "Aa! Ke ditaba tše botse, ke kgopela go tsena ke bone mokoko yo mobotse." Morena Mokoko o be a thabile, a lebetše gore Mohumagadi Katse o mmoditše eng. "Ga go na le bothata, tla ke go bulele," a realo. Morena Mokoko ka bošilo o ile a notlolla lemati.

Empa e be e se moagišani. E be e le Phukubje ya mahlajana e itiriša o ka re ke moagišani. Morena Phukubje o be a swerwe ke tlala. Ka mahlatshe, Mohumagadi Katse o be a šetše a le tseleng ya go boa gae go tšwa mabenkeleng. Ge a fihla mafelelong a sethokgwa, a bona Morena Phukubje a le kgauswi le go tsena ka gare. "Tswalela lemati ka pela Morena Mokoko!" a goelela. A hwidinya samporela a kitima ka lebelo ka moo a ka kgonago a lebile ntlong. Ke ka moo kanegelo e felago ka gona. Na Morena Mokoko o kwele Mohumagadi Katse a tswalela lemati ka pela goba Morena Phukubje o kgonne go tsena ka ntlong? O tla ikgethela mafetšo a gago thutong yeo e latego.

TLOTLONTŠU

sethokgwa – lefelo la nageng la mehlare ye mentši

hlalefa – motho wa go dira dipetho tša maleba

ikgantšha – go ba le magetla ka tsela yeo o lebelegago ka gona goba go ba le boikgogomošo

MOŠUPOLOGO

KOPANO YA MESONG Ditaba

15 mets

Lokiša

- Efa barutwana hlogotaba gore ba boledišane ka ditaba tša yona.

Nagana

- Ke ditaba dife tšeo o nyakago go di anega ka hlogotaba?

Ka bobedi

- Šomiša foreimi ya *Ditaba Tšaka* go anegela mogwera.

Abelana

- Kgetha barutwana ba se bakae gore ba anegele phaphoši.

KANEVELO YA GO BALELWA GODIMO*Morena Mokoko wa go ikgantšha*PM
letl. 43

15 mets

Pele ga go bala

- Tsebiša kanegelo
- Botšiša dipotšišo tše mmalwa go amanya maitemogelo a barutwana le kanegelo.

Bala kanegelo

- O seke wa tsena kanegelo ka gare ka go hlaloša goba go botšiša dipotšišo

Ka morago ga go bala

- O seke wa tsena kanegelo ka gare ka go hlaloša goba go botšiša dipotšišo

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP Mello ka gaePK
letl. 16

30 mets

PPM
letl. 62**Tsebo ya pele**

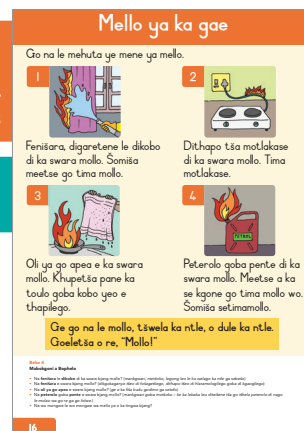
- Na lentšu le *polokego* le ra go reng?

Bala letlakala

- Lebelela diswantšho gomme o bale seo se ngwadilwego ka fase ga sona

Ahlaahla letlakala

- Lebelela dilo tša kotsi seswantšhong.
- Ahlaahla ka ga mollo le gore na o ka lebagana le ona bjang.
- Botšiša barutwana ge e le gore ba kile ba itemogela bothata bja mollo ka gae goba moagong o itšego.

DITLHAKA Modumo o moswaPPM
letl. 63

15 mets

Boeletša modumo

- Ka lebelo, laetša dikarata tša mantšu le ditlhaka tšeo diutilwego. Barutwana ba bolela modumo.

Tsebiša modumo o moswa

- Theeletša o be o bolele modumo o moswa.
- Lemoga molomo.

Laetša mantšu a modumo

- Barutwana ba fa mantšu a mangwe a modumo

Bala lefoko

- Balang lefoko mmogo ka go nanya.
- Thala sediko go tlhaka e mpsha.

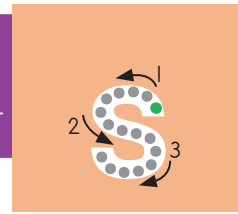
MONGWALO Dikgato tše kgolo

- Ralokang goba opelang košana ka tlhaka.
- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo e rutilwego ka nako ya thuto ya ditlhaka ba di ngwala moyeng, fase mafelong a go fapana (Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlhahlo).
- Thuša barutwana o hlatholle dikgato tša bona ge ba dira seo.

E re **Hi** go 060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka ga
kanegelo ye.

PR
matl.
31-37
15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI

- Tsebagatša mešomo ya beke ya go Šoma O Nnoši.
- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa mathomo mmetseng go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
69 - 76

30 mets

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Sehlopha A le B

Go bala la mathomo

- Tsebiša kanegelo.
- Bala kanegelo le barutwana. Ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme o botšiša dipotšišo.
- Go ya le ka legato la sehlopha, tsepelela go tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya le go kgomaganya mantšu go thelelo.

E re **Hi** go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka
ga kanegelo ye.

PR
letl.
24-27

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Lokiša

- Kgetha mešongwana ya beke ya go fapana go matlakala 5 a beke.
- Lokiša didirišwa ka moka tšeo o di hlokago.
- Arola phaphoši ka dihlopha tše nne.

Tsebiša diteišene tša mešongwana

- Laetša didirišwa o hlaloše mešongwana e mene.
- Barutwana ba diragatša mešongwana.

Mošomo wa phaphoši ka moka

- Ge le na le nako, ralokang papadi ya go swana le go fošetšana, go swarana ka diatla le sekopi.

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

PR
letl.
51-52
25 mets

BOKGABO BJA GO BONWA

Dira ntlo ya lepokisi

Efa dihlopha, dikero, dikgomaretši, selotheipi, dikherayone/dikhokhi, lepokisi la go se be le selo la sehlopha se sengwe le se sengwe

Ba fe ditaelo

- Botšiša barutwana ka tsela yeo ba ka fetolago lepokisi la bona gore e be ntlo ya go ba le mabati le mafesetere.
- Ka dihlopha tša bona, barutwana ba ahlaahla tsela ya go dira ntlo le karolo ya o mongwe le o mongwe sehlopheng pele ba ka thoma.

Sepela sepela o thuše

- Thoma go ripa ka go phula khatepokiši ka dintlha tša sekero. O se ke wa dumelela barutwana go dira se.

Etla ka leano la go tšwa la tšhoganetšo

- Dihlopha di laetša moo batho ba ka tšwago gona ka ntlong ya bona ya khatepokiši ge go ka ba le mollo.

30 mets

LABOBEDI

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitara, khalentara, tša boso.
- Bapala papadi ya maina le barutwana.
- Na medumo e a swana goba e a fapana?

GO THEELETŠA LE GO BOLELA

Akanya pheletšo ya kanegelo

PM letl. 64-65

15 mets

Gopotša barutwana ka Morena Mokoko wa go lkgantšha

Ahlaahla

- Barutwana ba šoma ka bobedi. Ba šielana go bolela le go theeletša.
- Na barutwana ba nagana gore kanegelo e fedile bjang?
- Go ka ba le mafelelo a:

- Morena Phukubje o tsene ka gare gomme a metša Morena Mokoko
- Morena Mokoko o kwele Mohumagadi Katse gomme a tswalela lemati ka pela.
- Mohumagadi Katse o fihlile gae gomme a phološa Morena Mokoko.
- Barutwana ka bobedi ba swanetše go itlhamela mafetšo a bona gomme ba abelane le phaphoši

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP

Dinomoro tša tšhoganetšo

15 mets

Ahlaahla ditšhoganetšo

- Na ke eng selo sa tšhoganetšo?
- Na mehlala ya ditšhoganetšo ke efe? (mollo, go thubelwa, kotsi e šoro, go nwa mpholo, motho wa go se tsoge, motho wa go tšwa madi)
- Na o swanetše o dire eng ge go na le tšhoganetšo.

Ahlaahla dinomoro tša tšhoganetšo

- Nyakišiša dinomoro tša tšhoganetšo tša lefelo la geno pele ga thuto ye.

- Ge e le gore go na le founo, o ka letšetša dinomoro tša tšhoganetšo go hwetša thušo.
- Ngwala dinomoro tša tšhoganetšo letlapeng. Di baleng le le phaphoši.

Diragatša go letšetša dinomoro ka bobedi

- Kopolla dinomoro ka go PMM.
- Ge o leletša nomoro, mogwera wa gago o swanetše a kgotle dinomoro founung.

Dinomoro tša tšhoganetšo

Maphodisa:

Mollo:

Ampulense:

Mma goba Tate::

DITLHAKA

Bopa mantšu

Lokiša

- Barutwana ba ripa ditlhaka go dikarata tša beke (letlakala 177 ka go PMM)
- Bea dikarata tše tša morutiši letlapeng.

Go bopa mantšu mmogo

- Bitša morutwana go tla letlapeng go lentšu le lengwe le le lengwe.
- Balela lentšu godimo. Botšiša: Na modumo wa mathomo ke

ofe? Bjale, tlhaka ya mathomo yona ke e fe? Bjalo bjalo

- E re barutwana ba hwetše dikarata tša ditlhaka gomme ba di bee maemong a maleba.
- Barutwana ba bangwe ba leka go kopolla lentšu go dikaratana tša bona

Bea ditlhaka ka gare ga setšhelo/ mokotlana, di tlo šoma gape

PPM letl. 65

15 mets

Letšeti-kgwedi

Bopa mantšu o šomiša ditlhaka tša okotapase.

š	o	m	a	l	e	m	a
b	e	š	a	b	e	l	a
m	e	l	a	š	e	b	a

Labobedi 45

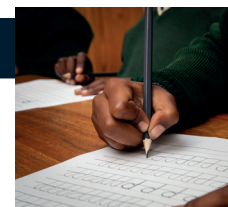

MONGWALO

Go itlwaetša ka dipukung tša go ngwalela

15 mets

- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo e rutilwego ka nako ya thuto ya ditlhaka ba di ngwala moyeng, fase mafelong a go fapana (Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlahlo).
- Barutwana ba itlwaetša ka dipukung tša bona tša go ngwalela.
- Sepelasepela o ba thuše. Hlokomela gore ba swara phentshele bjang le gore ba dula bjang.

GO BALA MMOGO (1)

Morena Mokoko wa go Ikgantšha

Bala

- Balela barutwana kanegelo ya *Morena Mokoko wa go Ikgantšha*.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 1** letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Bala kanegelo gape mmogo le barutwana.

Laetša mantšu a dikaratana: **lemati, nnoši, motho yo o sa mo tsebego, kokota, mollo**

- Emišetša dikaratana godimo o balele mantšu godimo le barutwana.
- Lebanya dikaratana le mantšu a ka go Puku ye Kgolo.

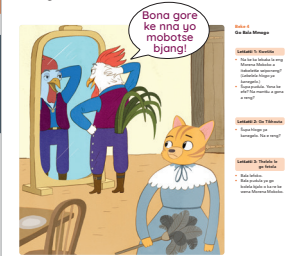
PK
letl.
7-10

15 mets

PPM
letl.
58-61

Morena Mokoko wa go Ikgantšha

Morena Mokoko o be a Ikgantšha.

17

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmešeng go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
69 - 76

30 mets

PR
letl.
24-27

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Sehlopha C le D

Go bala la mathomo

- Tsebiša kanegelo.
- Bala kanegelo le barutwana. Ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme o botšiše dipotšišo.
- Go ya ka legato la sehlopha, hlokomela tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya le go kgomaganya mantšu le thelelo.

E re **Hi** go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka
ga kanegelo ye.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go setešene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

25 mets

BOKGABO BJA GO BONWA

Feleletša ntlo ya lena ya lepokisi

30 mets

- Barutwana ba tla šomiša dintlo tše go mošongwana wa ka Labone wa Bokgabo bja Go Diragatša ge ba ekišetša leano la go tšwa ga tšhoganetšo goba go tšhaba.

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

LABORARO

KOPANO YA MESONG

- Rejisitara, khalentara, tša boso.
- Bapala papadi ya maina le barutwana.
- Na medumo e a swana goba e a fapana?

15 mets

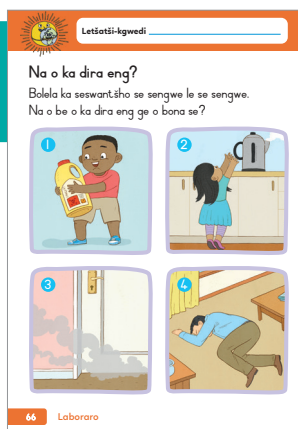

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP O be o ka dira eng?

Bobedi bo ahlaahla ditiragalo

- Ka bobedi, barutwana ba bolela ka diswantšho
- Ba swanetše go bolela gore go diragala eng seswantšhong se sengwe le se sengwe.
- Ba ahlaahla tšeo ba ka di dirago ge ba be ba le gona.

Dihlopha di abelana le phaphoši dikarabo tša bona

PPM
letl. 66
15 mets

DITLHAKA Modumo o moswa

Boeletša modumo

- Ka lebelo, laetša dikarata tša ditlhaka tšeo di rutilwego. Barutwana ba bolela medumo.

Tsebiša modumo o moswa

- Theeletša o be o bolele modumo o moswa.
- Lemoga molomo.

Laetša mantšu a medumo

- Barutwana ba fa mantšu a mangwe a modumo

Bala lefoko

- Balang lefoko mmogo ka go nanya.
- Thala sediko go tlhaka ye mpsha.

PPM
letl. 67
15 mets

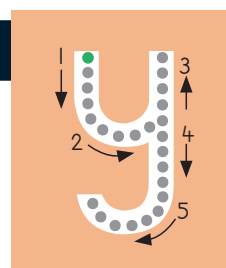
MONGWALO Dikgato tše kgolo

- Ralokang goba opelang košana ka tlhaka.
- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo e rutilwego ka nako ya thuto ya ditlhaka ba di ngwala moyeng, fase mafelong a go fapana (Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlhahlo).
- Thuša barutwana o hlatholle dikgato tša bona ge ba dira seo.

E re **Hi** go 060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka ga
kanegelo ye.

15 mets

GO BALA MMOGO (2)

Morena Mokoko wa go Ikgantšha

Bala

- Balela barutwana kanegelo ya Morena Mokoko wa go Ikgantšha.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 2** letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Bala kanegelo gape mmogo le barutwana.

Boeletša mantšu a dikaratana: lemati, nnoši, motho yo o sa mo tsebego, kokota, mollo

- Emišetša dikaratana godimo o balele mantšu godimo le barutwana.
- Lebanya dikaratana le mantšu a ka go Puku ye Kgolo.

PK
letl.
7-10
15 metsPPM
letl.
58-61

GO NGWALA MMOGO Mafetšo a kanegelo

15 mets

Lokiša letlapa

- Barutwana ba nagana ka mafetšo a go fapana ao ba tlilego ka ona maabane.
- Ba swanetše go bopa lefoko ka mafetšo a tee.

Ngwala ditšhišinyo tša barutwana ba bangwe

- Kgopela dikakanyo.
- Kgopela barutwana go peleta mantšu ka tsela ya maleba

Balang lefoko mmogo

Morena Phukubje o jele
Morena Mokoko.
Morena Mokoko o kwele Moh.
Katse gomme a tswalela
lebatl.
Moh. Katse o phološitše
Morena Mokoko.
Moh. Katse o kitkimišitš e
Morena Phukubje.

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmeetseng go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
69 - 76

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go bala ga mathomo ga Sehlopha E

- Tsebiša kanegelo.
- Bala kanegelo le barutwana. Ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme o botšiša dipotšišo.
- Go ya le ka legato la sehlopha, tsepelela go tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya le go kgomaganya mantšu goba thelelo.

Sehlopha E le B

Go bala ga bobedi ga Sehlopha B

- Ka bobedi, barutwana ba šielana go bala matlakala a go fapana.
- Ba theeletše ge ba bala. Ngwala tšeo o di lemogago.
- Go ya le ka legato la sehlopha, tsepelela go tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya le go kgomaganya mantšu goba thelelo.

30 mets

PR
letl.
24-27

E re **Hi** go 060 017 0000
go botšiša dipotšišo
ka ga kanegelo ye.

THUTO YA BOITŠHIDULLO Diteišene tša mešongwana

25 mets

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

BOKGABO BJA GO BONWA Diragatša tiragatšo ya mogala wa tšhoganetšo

30 mets

Itokišetše ditiragatšo

- Barutwana ba šoma ka bobedi go diragatša megala ya tšhoganetšo magareng ga mohlapešhi wa tša tšhoganetšo le moletši.
- Ba botše gore ba nagane gore mohlapešhi wa tša tšhoganetšo o tlo ba botšiša eng, gore ba arabe bjang, gore ba botše mohlapešhi eng.

Barutwana ba diragatša tiragatšo ya mogala wa tšhoganetšo

- Barutwana ba šielana go ba mohlapešhi le moletši.

- Ba ka dula ba furelelana go dira se.
- Kgetha barutwana ba babedi go diragatša.

Dipoelo

- Phaphoši ka moka e fa dipoelo le go ahlahlha katlego ya megala ya tšhoganetšo.

GO NGWALA O NNOŠI

Thala le go ngwala mafetšo a kanegelo

15 mets

Bala gape mafoko a Go Bala Mmogo a maabane

Barutwana ba ngwala mafoko a bona

- Kgetha gore o tlo thala mafetšo a fe.
- Ngwala lefoko la go nyalelana le seswantšho sa gago

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmeetseng go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
69 - 76

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Sehlopha B le C

Go bala ga bobedi

- Ka bobedi, barutwana ba šielana go bala matlakala a go fapana.
- Ba theeletše ge ba bala. Ngwala tšeo o di lemogago.
- Go ya le ka legato la sehlopha, tsepelela go tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya le go kgomaganya mantšu goba thelelo.

E re **Hi** go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka
ga kanegelo ye.

30 mets

PR
letl.
24-27

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

25 mets

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

BOKGABO BJA GO BONWA

Hlagaša leano la go tšwa ka gare ga mollo

30 mets

Lokiša

- Dihlopha tšeo di agilego dintlo tša tšona mmogo di ahlaahla leano la go tšwa goba go tšhaba.

Go fa pego

- Barutwana ba fa phaphoši pego ya leano la bona la go tšwa. Ba šomiša ntlo ya bona ya khatepokisi go hlaloša.
- Morutwana wa go feta o tee o swanetše go bolelela sehlopha.

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

LABOHLANO

KOPANO YA MESONG Ditaba**Lokiša**

- Efa barutwana hlogotaba gore ba boledišane ka ditaba tša yona.

Nagana

- Ke ditaba dife tšeo o nyakago go di anega ka hlogotaba?

Ka bobedi

- Šomiša foreimi ya *Ditaba Tšaka* go anegela mogwera.

Abelana

- Kgetha barutwana ba se bakae gore ba anegele phaphoši.

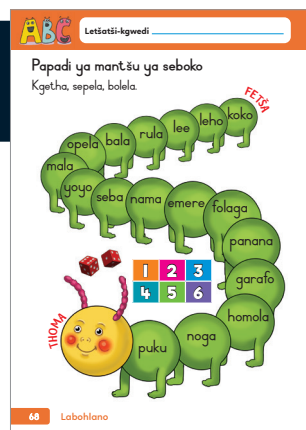
15 mets

DITLHAKA Papadi ya mantšu ya seboko**Bobedi**

- Foša letaese o šupe nomoro.
- Sepediša sebaledi go ya ka dikgoba tša go lekana nomoro yeo.
- Bala lentšu.
- Boeletša

PPM
letl. 68

15 mets

GO NGWALA O NNOŠI Mafetšo a go fapana**Boeletša**

- Gopotša barutwana ka mafetšo ao ba a ngwadilego.

Abelana dingwalwa

- Sehlopha se sengwe le se sengwe se tla bala mafetšo a sona.
- Ge go na le nako, bala barutwana bao ba šišintšego gore Morena Mokoko o ile a lewa le bao ba rego Mohumagadi Katse o mo phološitše. Bapetša palo.

Ahlaahla mafetšo a go fapanafana

- Barutwana ba tla fa dikakanyo tša bona gore ba bona gore ke afe ao a tšwago pele, le gore ka lebaka la eng.

15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmetse go tlo dira GBHS.

PPM
letl. 69 - 76**GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA****Go bala la bobedi**

- Ka bobedi, barutwana ba šielana go bala matlakala a go fapana.
- Ba theeletše ge ba bala. Ngwala tšeo o di lemogago.
- Go ya le ka legato la sehlopha, tsepelela go tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya le go kgomaganya mantšu goba thelelo.

Sehlopha D le E

E re **Hi** go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka
ga kanegelo ye.

30 mets

PR
letl. 24-27

GO LEKOLA LE GO FA DIPOELO

Go lebelela go beke ya go feta

- Na o ipshinne ka eng dibekeng tša mathomo sekolong?
- Ke eng seo o sa ipshinago ka sona?

Lekola mošomo wa barutwana wa Go Šoma o Nnoši

- Efa dipelo o boeletše go ba ruta ge go nyakega.

15 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

25 mets

TSHEKATSHEKO YA MORUTIŠI YA BEKE KA BEKE

Bekeng ye, ke:

- tšere diPMM, dipuku tša Mongwalo le Go Ngwala gomme ka fa ditshwayotshwayo ka Go Ngwala.
- **lekotše le go phošolla mošomo** le go lemoga moo barutwana ba sa nyakago thušo goba barutwana ba bangwe bao ba nyakago thušo kudu
- **lebeletše gape Kakaretšo ya Beke** le go lemoga thuto yeo ke paletšwego ke go e fetša
- **lahletše mahlo ka go puku ya ka ya dinoutse** ka ba ka lemoga barutwana bao ba hlokago nako ya thuto ya tlaleletšo ya ka o tee ka o tee goba ya go itlwaetša go bala o nnoši le nna

Ke beetše nako bekeng ye e tlogo go:

- dira dipelo tša phaphoši tša tlaleletšo goba go ba fa dipelo tšeo di hlokegago
- ruta morutwana a nnoši, o tee ka o tee, mohlala, ge phaphoši e le gare e dira mešomo e mengwe goba mesong.

Ke lebeletše tšeo di latelago bekeng ye e tlogo go netefatša gore ke itokišeditše le go ba le tšohle tšeo ke di hlokago go thoma beke.

KAKARETŠO YA BEKE

Mmele wa ka wa go makatša

DITOKIŠETŠO

Dikaratamantšu

ditsebe

mahlo

maoto

mebele

meno

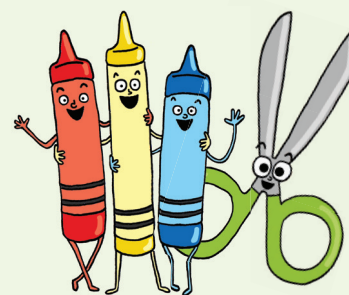
GBHS LE GO ŠOMA O NNOŠI

GBHS: 2 x 15 mets sehlopha se sengwe le se sengwe GŠN: matlakala 8

	Mošupologo		Labobedi		Laboraro		Labone		Labohlano	
	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets
Sehlopha A	GBHS 1	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GBHS 2	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha B	GŠN 1	GBHS 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GŠN 5	GBHS 2	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha C	GŠN 1	GŠN 2	GBHS 1	GŠN 3	GŠN 4	GŠN 5	GŠN 6	GBHS 2	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha D	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GBHS 1	GŠN 4	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GBHS 2	GŠN 8
Sehlopha E	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GBHS 1	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8	GBHS 2

DIDIRIŠWA TŠA MEŠONGWANA

- sekero le sekgomaretši
- phentshele
- dikherayone le dikhokhi
- enke goba pente ya menwana
- diripa tše tharo tša matlakala a A4
- mekotlana goba setšhela sa ditlhaka tša beke
- didirišwa tša go nyakega ka mešongwana ya Thuto ya Boitšhidullo yeo e kgethegilego

Kgaetšedi ya Refilwe

Refilwe o be a na le mengwaga ye 7 ebile a le ka go Mphato 1. O be a se na le buti goba sesi go fihla ka letšatši le lengwe ge mmagwe a boa gae le semaka go tšwa sepetlele. E be e le lesea la mošemane.

“Ngwana yo ke Nakedi,” gwa realo mma. “Ke buti wa gago yo monnyane”.

Refilwe o be a thabile kudu. “Ke tlo mo hlokomela le go mo ruta dilo ka moka tšeo a hlokago go di tseba,” a realo. Refilwe o be a thuša mmagwe go hlapiša ngwana, go mo leša, gammogo le go mo apeša ka mehla le mehla. O be a raloka le yena ebile a mo opelela dikošana ge a boa sekolong. Nakedi o be a myemyela ka dinako tšohle ge a bona Refilwe. Ge a thoma go gola, a mo ruta go abula le go bolela. Nakedi o ba a šala Refilwe morago ka dinako ka moka.

Refilwe o ile a lemoga gore maoto le matsogo a Nakedi e be e le a makopana ge a a bapetša le a bana ba bangwe, ebile o be a sa gole ka botelele. O ile a bolela le mmagwe ka taba ye. Mma o ile a re, “Refilwe, Nakedi o fapana le bana ba bangwe ka gore marapo a gagwe a gola ka go fapana le a bona. O na le selo seo ba rego ke **bokgopana**. O tlo phela e le yo mokopana ge bapetšwa le batho ba bangwe.”

Refilwe o ile a thoma go lla. “Efela Mma, batho ba tlo mo swara gabotse? O tlo kgona go ya sekolong?” Mma a fetola a re, “Ee, o tlo ya sekolong. Go na le batho ba bantši ba go swana le yena lefaseng ka bophara bona ba bitšwa Batho ba Dikgopana. Re swanetše go netefatša gore o na le maatla le gore bana ba bangwe ba se kweše maikutlo a gagwe bohloko.”

Nakedi o ile a thoma sekolo. Ka letšatši la mathomo la gagwe la mathomo, Refilwe o ile a sepela le yena go ya sekolong. Morutiši a bolela le barutwana. “Bana, re thabetše kudu go amogela Nakedi ka phaphošing ya rena. Le tsebeng gore a ka se golele godimo bjalo ka lena, efela o swana le lena. O bohlale, o na le botho le maikutlo go no swana le lena. Akere le a tseba gore ke phošo go rumola ngwana ofe goba ofe ka sebopego sa gagwe?”

Sipho a emiša letsogo a bolela, “Morutiši, ke kwa bohloko kudu ge barutwana ba bangwe ba nthumola ba re ke **nonne**.” “Le nna ke swaba kudu be ge bana ba bangwe ba **kwera** ba re ke na le ditsebe tše kgolo tša mageketla,” gwa realo Lerato.

“Ee, ga se gwa loka, bjale ke mang yo a ka ratago go ba mogwera wa Nakedi a sepelasepela le yena a mo laetša sekolo?” gwa botšiša Morutiši. Refilwe o ile a thaba kudu ge a tlo tšea kgaetšedi ya gagwe mathapama. Nakedi o be a myemyela a ipshinne le bagwera ka phaphošing. “Ke na le bagwera ba babedi,” a realo, “ebile ke nagana gore ke tlo rata sekolo.”

TLOTLONTŠU

bokgopana – seemo sa go dira batho gore e be ba bakopana

kwera – go sega yo mongwe goba go lapiša motho ka mokgwa wo o karego o raloka le yena goba ka mokgwa wo o sa lokago

nonne – go ba le mmele wo montši kudu.

MOŠUPOLOGO

KOPANO YA MESONG **Ditaba**

15 mets

Lokiša

- Efa barutwana hlogotaba gore ba boledišane ka ditaba tša yona.

Nagana

- Ke ditaba dife tšeo o nyakago go di anega ka hlogotaba?

Ka bobedi

- Šomiša foreimi ya *Ditaba Tšaka* go anegela mogwera.

Abelana

- Kgetha barutwana ba se bakae gore ba anegele phaphoši.

KANEGELO YA GO BALELWA GODIMO **Kgaetšedi ya Refilwe**

PM letl. 55

15 mets

Pele ga go bala

- Ye ke kanegelo ya mošemane yo a bego a sa swane le bana ba bangwe.

Balela kanegelo godimo ka tlhalošo

- Ge ba bala o se ke wa ba tsena ka bogare goba wa ba botšiša dipotšišo.

Ka morago ga go bala

- Hlaloša ka boripana tlotlontšu yeo e laeditšwego.

- Ge o na le nako, botšiša tše di latelago:
- Na Refilwe o be a rata buti wa gagwe? O tseba ka eng?
- Na go na le yo a kilego a rumolwa sekolong?
- Seo se dirile gore o ikwe bjang?

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP **Mebele ya go fapana**

PK letl. 21

30 mets

PPM p. 82

Tsebo ya pele

- Bitša ditho tša mmele tša go fapana gomme o kgopele barutwana go di swara ge o di bitša.

Bala letlakala

- Lebelela diswantšho.

Ahlaahlang letlakala

- Na ke eng sa go swana ka bana ba? Ke eng sa go fapana?

- Na ka moka ga rena re gola ka tsela ya go swana?
- Ke ka lebaka la eng o nagana gore kanegelo e bitšwa *Mebele ya rena ya go makatša*?
- Na ke eng sa go makatša se mmele wa gago o ka se dirago?

Mmele wa ka wa go makatša

Mebele ya rena e na le ditho tše nne tše kgolo:

- hlogo • mmele • masto • matsogo

DITLHAKA **Modumo Tt****Boeletša modumo**

- Ka lebelo, bontšha dikarata tša ditlhaka tšeo barutwana ba ithutilego tšona. Barutwana ba bolela modumo.

Tsebiša medumo

- Theeletša o be o bolele modumo o moswa.
- Lemoga molomo wa gago.

Hlatha mantšu le medumo

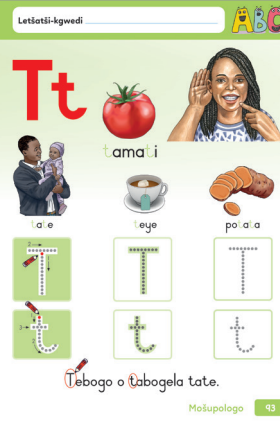
- Barutwana ba ka fa mantšu a mangwe a modumo.

Bala lefoko

- Balang lefoko ka go fokotša lebelo mmogo.
- Thala sediko go tlhaka ye mpsha.

PPM letl. 83

15 mets

MONGWALO **Dikgato tše kgolo**

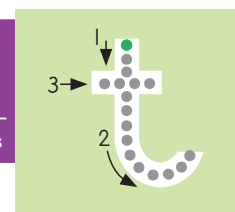
- Ralokang goba opelang košana ka tlhaka.
- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo e rutilwego ka nako ya thuto ya ditlhaka ba di ngwala moyeng, fase mafelong a go fapana (Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlhahlo).
- Thuša barutwana o hlatholle dikgato tša bona ge ba dira seo.

E re **Hi** go 060 017 0000 go botšiša dipotšišo ka ga kanegelo ye.

PR matl. 31-37

15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI

- Tsebagatša mešomo ya beke ya go Šoma O Nnoši.
- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa mathomo mmetseng go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
88-95

30 mets

PR
letl.
24-27

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Sehlopha A le B

Go bala ga mathomo

- Tsebiša kanegelo.
- Bala kanegelo le barutwana. Ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe o botšiša dipotšišo.
- Go ya ka seemo sa sehlopha, tsepelela go tswalano ya tlhaka le modumo, kgaoganyo, le kopanyo ya mantšu goba thelelo.

E re **Hi** go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka
ga kanegelo ye.

THUTO YA BOITŠIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Lokiša

- Kgetha mešongwana ya beke ya go fapana go matlakala 5 a beke.
- Lokiša didirišwa ka moka tšeo o di hlokago.
- Arola phaphoši ka dihlopha tše nne.

Tsebiša diteišene tša mešongwana

- Laetša didirišwa o hlaloše mešongwana e mene.
- Barutwana ba diragatša mešongwana.

Mošomo wa phaphoši ka moka

- Ge le na le nako, ralokang papadi ya go swana le go fošetšana, go swarana ka diatla le sekopi.

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

PR
letl.
51-52
25 mets

BOKGABO BJA GO BONWA

Mohlare wa Diatla go thuša

Efa morutwana yo mongwe le yo mongwe sekero, phentshele, kherayone/dikhokhi, seripa sa letlakala la A4

Ahlaahla dipotšišo tše

- Na o šomiša matsogo a gago go dira eng ka phaphošing?
- Na re šomiša matsogo a rena go thuša ba bangwe bjang?
- Na matsogo a rena a thuša ka dinako tšohle? Efa mehlala.

Dira mohlare wa matsogo wa go thuša

- Barutwana ba latela mohlala wa matsogo a bona ka phentshele.
- Ba swanetše go ngwala maina a bona ka diatleng ka ditlhaka tša go bonagala.
- Barutwana ba ka khalara goba go dira paterone kgauswi le maina a bona.

Sepela sepela ka phaphošing o efa thušo

- Thuša barutwana go ripa matsogo a bona.
- Kgomaretša matsogo go makala a mohlare ao o a thadilego.

30 mets

LABOBEDI

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitara, khalentara, tša boso.
- Bapala papadi ya maina le barutwana.
- Na medumo e a swana goba e a fapana?

GO BOLELA LE GO THEELETŠA

Ahlaahla maikemišetšo a kanegelo

Gopotša barutwana ka kanegelo: Buti wa Refilwe

Ahlaahla kanegelo le phaphoši

- Na kanegelo ye e bolela ka mang?
- Na go diragetše eng?
- Na mafetšo a kanegelo ke afe?

Barutwana ba botšišana dipotšišo tša go ba le dikarabo tše ntši ka kanegelo.

- Barutwana ba šoma ka bobedi.
- Morutwana yo mongwe le yo mongwe o na le sebaka sa go bolela le sa go theeletša.
- Ba ahlaahla ka seo ba ithutilego sona go kanegelo, ge e le gore ba tseba motho yo a swanago le Refilwe, le gore ba tseba motho yo a swanago le Nakedi.

PPM
letl. 78-79
15 mets

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP

Ditho tša mmele waka

Ahlaahla ka diswantšho le maina

- Bala leina le lengwe le le lengwe
- Barutwana ba swara setho sa bona sa mmele ge ba bolela lentšu

Barutwana ba thala methaladi go maina a diswantšho

- Ka go šomiša phentshele le rula, barutwana ba thala methaladi go tloga go leina go ya go setho sa mmele.

PPM
letl. 84
15 mets

DITLHAKA

Bopa mantšu

Lokiša

- Barutwana ba ripa karatana ya tlhaka ya beke (letlakala 179 ka go PPM)
- Laetša dikaratana tša go ruta ka go fapana letlapeng.

Bopang mantšu mmogo

- Biletša morutwana letlapeng go bala lentšu le lengwe le le lengwe.

- Bolela lentšu. Botšiša: Modumo wa mathomo ke eng? Bjale, tlhaka ya mathomo ke eng? Bjalo bjalo.
- Barutwana ba hwetša dikaratana tša ditlhaka ebile ba di bea go boemo bja maleba.
- Barutwana ba bangwe ba leka go kopolla lentšu ka dikaratana tša bona.

Bea ditlhaka ka go setšhelo/mokotlana go šomiša gape

PPM
letl. 85
15 mets

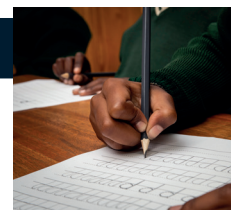

MONGWALO

Go itlwaetša ka dipukung tša go ngwalela

- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo e rutilwego nako ya thuto ya ditlhaka ba di ngwala moyeng, fase mafelong a go fapana (Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlahlo).
- Barutwana ba itlwaetša ka dipukung tša bona tša go ngwalela.
- Sepelasepela o ba thuše. Hlokomela gore ba swara phentshele bjang le gore ba dula bjang.

15 mets

GO BALA MMOGO (1) *Mebele ya go fapana*

Bala

- Balela barutwana kanegelo ya *Mebele ya go fapana*.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 1** letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Bala kanegelo gape mmogo le barutwana.

Laetša mantšu a dikaratana: **ditsebe, mahlo, maoto, mebele, meno**

- Emišetša dikaratana godimo o balele mantšu godimo le barutwana.
- Lebanya dikaratana le mantšu a ka go Puku ye Kgolo.

PK
letl.
22-25

30 mets

PPM
letl.
78-81

Mebele ya go fapafapana

Diphepheng tše dingwe di na le mahlo a 12.

Noga e na le mahlo a 2.

22

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmešeng go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
88-95

30 mets

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go Bala ga mathomo

- Tsebiša kanegelo.
- Bala kanegelo le barutwana. Ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe o botšiša dipotšišo.
- Go ya ka seemo sa sehlopha, tsepelela go tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya le go kgomaganya mantšu goba thelelo.

E re **Hi** go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka
ga kanegelo ye.

PR
letl.
24-27

THUTO YA BOITŠHIDULLO *Diteišene tša mešongwana*

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.

- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

25 mets

BOKGABO BJA GO BONWA

Dira sebopego sa khathuni

Efa morutwana yo mongwe le yo mongwe matlakala a mabedi a A4, phentshele, sekero, sekgomaretši, dikherayone/ dikhokhi

Thala goba o latele mohlala wa ditho tša mmele

- Go seripa sa letlakala le tee, barutwana ba swanetše go thala ditho tša mmele (ba tla ripa tše ka morago ga gore ba kgone go di di ripa): hlogo e tee, matsogo a mabedi, maoto a mabedi, le mokokotlo.

- Barutwana ba khalaria ditho tša mmele.
- Barutwana ba ripa ditho tša mmele (go ka hlokega gore o thuše).

Bea diripa mmogo

- Go letlakala la go se ngwalelwe, barutwana ba swanetše go kgorametša mmele ka go dira mmele ka ditho tša mmele.
- Barutwana ba ka fa khathuni ya bona leina.

30 mets

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

LABORARO

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitara, khalentara, tša boso.
- Bapala papadi ya maina le barutwana.
- Na medumo e a swana goba e a fapana?

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP Sefahlego sa ka

Lemoga dkarolo tša sefahlego

- Balela barutwana maina godimo.
- Ge o bala, barutwana ba swanetše go lebelela difahlego tša bagwera ba bona go šupa setho (ba se ke ba swara).

Thala sefahlego

- Barutwana ba ka thala sefahlego sa mogwera wa bona ba tsenya le dilo tšeo ba go ahlaahla ka tšona.

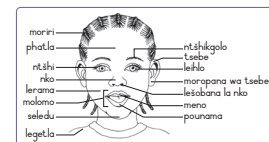

Letšatši-kgwedi

PPM
letl. 86
15 mets

Sefahlego sa ka

- Balang dipapetlana le morutši.
- Šupa ditšo sefahlegong sa gago ge o bolela lentšū.

86 Laboraro

DITLHAKA Modumo o moswa

Boeletša modumo

- Ka lebelo, bontšha dikaratamantšu tša ditlhaka tšeo ba ithutilego tšona.
- Barutwana ba bolela modumo.

Tsebiša modumo o moswa

- Theeletša o be o bolele modumo.
- Lemoga molomo wa gago.

Hlatha mantšu a modumo

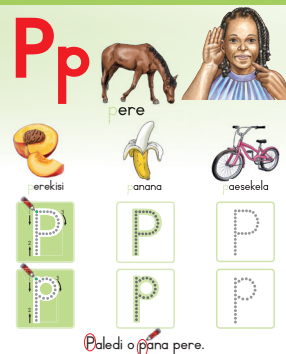
- Barutwana ba ka fa mantšu a mangwe a modumo.

Bala lefoko

- Balang lefoko mmogo ka go nanya.
- Thala sediko go tlhaka ye mpsha

PPM
letl. 87
15 mets

Letšatši-kgwedi

Paledi o pana pere.

Laboraro 87

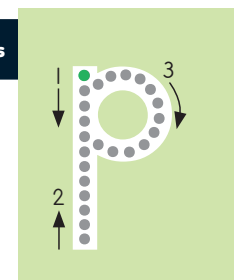
MONGWALO Dikgato tše kgolo

- Ralokang goba opelang košana ka tlhaka.
- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo e rutilwego ka nako ya thuto ya ditlhaka ba di ngwala moyeng, fase mafelong a go fapana (Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlhahlo).
- Thuša barutwana o hlatholle dikgato tša bona ge ba dira seo.

E re Hi go 060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka ga
kanegelo ye.

15 mets

GO BALA MMOGO (2) Mebele ya go fapana

Bala

- Balela barutwana kanegelo ya Mebele ya go fapana.
- Botšiša dipotšišo tša Letšatši 2 letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Bala kanegelo gape mmogo le barutwana.

Boeletša mantšu a dikaratana: ditsebe, mahlo, maoto, mebele, meno

- Emišetša dikaratana godimo o balele mantšu godimo le barutwana.
- Lebanya dikaratana le mantšu a ka go Puku ye Kgolo.

PK
letl. 22-25
30 metsPPM
letl. 78-81

Mebele ya go fapafapana

Bala 1

Bala 2

Bala 3

Bala 4

Bala 5

Bala 6

Bala 7

Bala 8

Bala 9

Bala 10

Bala 11

Bala 12

Bala 13

Bala 14

Bala 15

Bala 16

Bala 17

Bala 18

Bala 19

Bala 20

Bala 21

Bala 22

Bala 23

Bala 24

Bala 25

Bala 26

Bala 27

Bala 28

Bala 29

Bala 30

Bala 31

Bala 32

Bala 33

Bala 34

Bala 35

Bala 36

Bala 37

Bala 38

Bala 39

Bala 40

Bala 41

Bala 42

Bala 43

Bala 44

Bala 45

Bala 46

Bala 47

Bala 48

Bala 49

Bala 50

Bala 51

Bala 52

Bala 53

Bala 54

Bala 55

Bala 56

Bala 57

Bala 58

Bala 59

Bala 60

Bala 61

Bala 62

Bala 63

Bala 64

Bala 65

Bala 66

Bala 67

Bala 68

Bala 69

Bala 70

Bala 71

Bala 72

Bala 73

Bala 74

Bala 75

Bala 76

Bala 77

Bala 78

Bala 79

Bala 80

Bala 81

Bala 82

Bala 83

Bala 84

Bala 85

Bala 86

Bala 87

Bala 88

Bala 89

Bala 90

Bala 91

Bala 92

Bala 93

Bala 94

Bala 95

Bala 96

Bala 97

Bala 98

Bala 99

Bala 100

Bala 101

Bala 102

Bala 103

Bala 104

Bala 105

Bala 106

Bala 107

Bala 108

Bala 109

Bala 110

Bala 111

Bala 112

Bala 113

Bala 114

Bala 115

Bala 116

Bala 117

Bala 118

Bala 119

Bala 120

Bala 121

Bala 122

Bala 123

Bala 124

Bala 125

Bala 126

Bala 127

Bala 128

Bala 129

Bala 130

Bala 131

Bala 132

Bala 133

Bala 134

Bala 135

Bala 136

Bala 137

Bala 138

Bala 139

Bala 140

Bala 141

Bala 142

Bala 143

Bala 144

Bala 145

Bala 146

Bala 147

Bala 148

Bala 149

Bala 150

Bala 151

Bala 152

Bala 153

Bala 154

Bala 155

Bala 156

Bala 157

Bala 158

Bala 159

Bala 160

Bala 161

Bala 162

Bala 163

Bala 164

Bala 165

Bala 166

Bala 167

Bala 168

Bala 169

Bala 170

Bala 171

Bala 172

Bala 173

Bala 174

Bala 175

Bala 176

Bala 177

Bala 178

Bala 179

Bala 180

Bala 181

Bala 182

Bala 183

Bala 184

Bala 185

Bala 186

Bala 187

Bala 188

Bala 189

Bala 190

Bala 191

Bala 192

Bala 193

Bala 194

Bala 195

Bala 196

Bala 197

Bala 198

Bala 199

Bala 200

Bala 201

Bala 202

Bala 203

Bala 204

Bala 205

Bala 206

Bala 207

Bala 208

Bala 209

Bala 210

Bala 211

Bala 212

Bala 213

Bala 214

Bala 215

Bala 216

Bala 217

Bala 218

Bala 219

Bala 220

Bala 221

Bala 222

Bala 223

Bala 224

Bala 225

Bala 226

Bala 227

Bala 228

Bala 229

Bala 230

Bala 231

Bala 232

Bala 233

Bala 234

Bala 235

Bala 236

Bala 237

Bala 238

Bala 239

Bala 240

Bala 241

Bala 242

Bala 243

Bala 244

Bala 245

Bala 246

Bala 247

Bala 248

Bala 249

Bala 250

Bala 251

Bala 252

Bala 253

Bala 254

Bala 255

Bala 256

Bala 257

Bala 258

Bala 259

Bala 260

Bala 261

GO NGWALA MMOGO **Go tlatša foromo**

15 mets

- Kopolla foromo go letlakala 99 mo letlapeng.
- Balang foromo mmogo.
- Ka go itšhomiša bjalo ka mohlala, laetša go tlatša foromo letlapeng.
- Hlaloša gore motho yo mongwe le yo mongwe o na le kgatišo ya monwana ya go fapana.

Feleletša foromo

Leina _____
 Matswalo _____
 Aterese _____
 Mphato I ☐ 2 ☐ 3 ☐
 Mosaeno _____

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmetseng go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
88-95

30 mets

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go bala ga mathomo ga sehlopha E

- Tsebiša kanegelo.
- Bala kanegelo le barutwana. Ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe o botšiše dipotšišo.
- Go ya ka seemo sa sehlopha, tsepelela go tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya le go kgomaganya mantšu goba thelelo.

Sehlopha E le A

Go Bala ga bobedi ga sehlopha A

- Ka bobedi, barutwana ba bala matlakala ka go fana sebaka.
- Ba theeletše ge ba bala. Rekhota matemogelo bja gago.
- Go ya ka seemo sa sehlopha, tsepelela go tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya, le kopantšha mantšu le thelelo.

PR
letl.
24-27

E re **Hi** go 060 017 0000
go botšiša dipotšišo
ka ga kanegelo ye.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

25 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA

Mafoko a tšhikinyego ya dihlopha

15 mets

Hlaloša o be o dire lefoko la mosepelo le phaphoši

- Botša barutwana gore ba go lebelele pele.
- Bolela lentšu ebile o dire le tiragatšo ka nako e tee.
- Mohlala: Ke (swara sefega) lerato (phaphatha diatla gabedi) Mphato 1 (thwantšha gabedi).

Barutwana ba hlama mafoko a bona a mosepelo

- Dihlopha di hlama mafoko a bona a mosepelo ba šomiša mantšu a: Sehlopha sa rena ke se se kaone kaone.

- Ge go na le nako, ba ka nagana ka mafoko a bona

Lokišetša go hlagiša

- Barutwana ba tlo hlagiša mafoko a bona a mosepelo bosasa.

Puku puku puku x 2
 Puku ye ke ya mang? X2
 Pelo pelo pelo x2
 Pelo ye ke ya mang x2

LABONE

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitara, khalentara, tša boso.
- Bapala papadi ya maina le barutwana.
- Na medumo e a swana goba e a fapana?

GO THEELETŠA LE GO BOLELA Lefoko la mosepelo

15 mets

Itokiše

- Efa sehlopha se sengwe le se sengwe temana e tee ya koša ya go diragatša ebile ba diragatše.

Ruta lefoko la mosepelo

- Ruta lefoko la mosepelo ka go šomiša mebele, medumo le didirišwa.
- Šomiša mosepelo goba modumo go emela lentšu le lengwe le le lengwe.

DITLHAKA Go bopa mantšu o nnoši

Go fa ditlhaka maina ka go šomiša dikaratana

- Barutwana ba ala dikaratana tša ditlhaka tsekeng.
- Morutiši o bolela modumo
- Barutwana ba emiša karatana ya ya go sepelelana le modumo woo.

Go bopa mantšu ka bonoši

- Bolela lentšu go tšwa go thutwana ya bopa mantšu ya Labobedi.
  - Thuša barutwana go hlaola le go bala medumo ka o tee ka o tee.
  - Barutwana ba bopa mantšu ka dikaratana tša bona.
  - Lekola (morutwana o tee o ngwala lentšu letlapeng).
  - Dira se ka mantšu a mabedi goba a mararo.

PPM
letl. 85
15 mets

Letlotši-kgwele: _____

Bopa mantšu o šomiša ditlhaka tša okotapase.

k	o	s	a	n	a	k	a	
s	o	g	a	k	g	o	b	a
n	a	k	o	k	o	b	a	

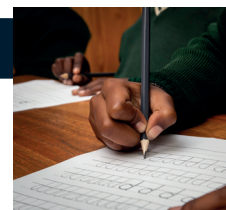
Labobedi 85

MONGWALO Go itlwaetša ka dipukung tša go ngwalela

15 mets

- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo e rutilwego ka nako ya thuto ya ditlhaka ba di ngwala moyeng, fase mafelong a go fapana (Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlhahlo).
- Barutwana ba itlwaetša ka dipukung tša bona tša go ngwalela.
- Sepelasepela o ba thuše. Hlokomela gore ba swara phentshele bjang le gore ba dula bjang.

GO BALA MMOGO (3) Mebele ya go fapana

Bala

- Balela barutwana kanegelo ya Mebele ya go fapana.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 3** letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Bala kanegelo gape mmogo le barutwana.

Boeletša mantšu a dikaratana: ditsebe, mahlo, maoto, mebele, meno

- Emišetša dikaratana godimo o balele mantšu godimo le barutwana.
- Lebanya dikaratana le mantšu a ka go Puku ye Kgolo.
- Bea dikaratana go Leboto la Mantšu.

PK
letl. 22-25
30 metsPPM
letl. 78-81

Mebele ya go fapafapana

Diphepheng tše dingwe di na le mahlo a 12.

Noga e na le mahlo a 2.

22

GO NGWALA O NNOŠI Tlatša foromo

- Barutwana ba kopolla foromo gomme ba di tlatša ka ditaba tša bona.

15 mets

Feleletša foromo

Leina _____

Matswalo _____

Aterese _____

Mphato I ☐ 2 ☐ 3 ☐

Mosaeno _____

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmetseng go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
88-95

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Sehlopha B le C

Go Bala la bobedi

- Ka bobedi, barutwana ba bala matlakala ka go šielana.
- Ba theeletše ge ba bala. Rekhotla maitemogelo a gago.
- Go ya ka seemo sa sehlopha, tsepelela go tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya le go kgomaganya mantšu goba thelelo.

E re **Hi** go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka
ga kanegelo ye.

30 mets

PR
letl.
24-27

THUTO YA BOITŠHIDULLO Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

25 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA Hlagiša mafoko a mosepelo

Dihlopha di ngwala mafoko a mosepelo

- Lebelela ka tlhokomelo ge sehlopha se sengwe le se sengwe se laetša mafoko a bona a mosepelo.

Barutwana ba lekodišiša diswantšho

- Na mantšu a be a kwagala?
- Na mosepelo e be e kgahliša?

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

30 mets

LABOHLANO

KOPANO YA MESONG Ditaba

15 mets

Lokiša

- Efa barutwana hlogotaba gore ba boledišane ka ditaba tša yona.

Nagana

- Ke ditaba dife tšeo o nyakago go di anega ka hlogotaba?

Ka bobedi

- Šomiša foreimi ya *Ditaba Tšaka* go anegela mogwera.

Abelana

- Kgetha barutwana ba se bakae gore ba anegele phaphoši.

DITLHAKA Piletšo

15 mets

- Bolela lentšu le lengwe le le lengwe ka go nanya
- Barutwana ba ngwala mantšu ka mongwalo wa bona o mo kaone kaone.
- Mafelelong a letšatši, barutwana ba swanetše go tliša dipuku gore di swaiwe.

taba

koša

teye

potata

pere

GO NGWALA O NNOŠI Phopholetša gore ke mang?

15 mets

Boeletša

- Gopotša barutwana ka diforomo tšeo ba di tladišego.

Kgetha diforomo tša go felela tše 3-5 tša Ke kgethegile go balelwa Godimo

- Balela diforomo godimo ka phaphošing.
- Barutwana ba phopholetša gore ke mang a tladišego foromo.

GO ŠOMA O NNOŠIPPM
letl.
88-95

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmetse go tlo dira GBHS.

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Sehlopha D le B

30 mets

Go bala la bobedi

- Ka bobedi, barutwana ba bala matlakala ka go šielana.
- Ba theeletše ge ba bala. Rekhotla tše o di lemogago.
- Go ya ka seemo sa sehlopha, tsepelela tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya, le go kgomaganya mantšu le thelelo.

E re **Hi** go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka
ga kanegelo ye.

PR
letl.
24-27

GO LEKOLA LE GO FA DIPOELO

Go lebelela go beke ya go feta

- Na o ipshinne ka eng dibekeng tša mathomo sekolong?
- Ke eng seo o sa ipshinago ka sona?

Lekola mošomo wa barutwana wa Go Šoma o Nnoši

- Efa dipelo o boeletše go ba ruta ge go nyakega.

15 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

25 mets

TSHEKATSHEKO YA MORUTIŠI YA BEKE KA BEKE

Bekeng ye, ke:

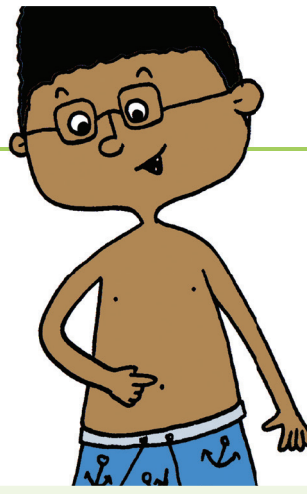
- tšere diPMM, dipuku tša Mongwalo le Go Ngwala gomme ka fa ditshwayotshwayo ka Go Ngwala.
- **lekotše le go phošolla mošomo** le go lemoga moo barutwana ba sa nyakago thušo goba barutwana ba bangwe bao ba nyakago thušo kudu
- **lebeletše gape Kakaretšo ya Beke** le go lemoga thuto yeo ke paletšwego ke go e fetša
- **lahletše mahlo ka go puku ya ka ya dinoutse** ka ba ka lemoga barutwana bao ba hlokago nako ya thuto ya tlaleletšo ya ka o tee ka o tee goba ya go itlwaetša go bala o nnoši le nna

Ke beetše nako bekeng ye e tlogo go:

- dira dipelo tša phaphoši tša tlaleletšo goba go ba fa dipelo tšeo di hlokegago
- ruta morutwana a nnoši, o tee ka o tee, mohlala, ge phaphoši e le gare e dira mešomo e mengwe goba mesong.

Ke lebeletše tšeo di latelago bekeng ye e tlogo go netefatša gore ke itokišeditše le go ba le tšohle tšeo ke di hlokago go thoma beke.

KAKARETŠO YA BEKE

Ka gare ga mmele wa ka

DITOKIŠETŠO

Dikaratamantšu

lerapo

robegile

fodiša

bohloko

x-ray

MEŠOMO YA TEKOLA YA SEMMUŠO BEKE 6

Labobedi-Labohlano	Thuto ya Boitšhidullo 1: Papadi ya Lepheko (meputso 5)	Tirišo	PM letl. 69, 71, 73, 75, 77
Labohlano	Tsebo ya Go Thoma LE BLTP/ BLTP 1: Dikotsi tša ka gae (meputso 10)	PMM letl. 126	PM letl. 76
Labohlano	Mongwalo: Kopolla mafoko (meputso 5)	PMM letl. 127	PM letl. 76

GBHS LE GO ŠOMA O NNOŠI

GBHS: 2 x 15 mets sehlopha se sengwe le se sengwe GŠN: matlakala 8										
	Mošupologo		Labobedi		Laboraro		Labone		Labohlano	
	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets
Sehlopha A	GBHS 1	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GBHS 2	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha B	GŠN 1	GBHS 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GŠN 5	GBHS 2	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha C	GŠN 1	GŠN 2	GBHS 1	GŠN 3	GŠN 4	GŠN 5	GŠN 6	GBHS 2	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha D	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GBHS 1	GŠN 4	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GBHS 2	GŠN 8
Sehlopha E	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GBHS 1	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8	GBHS 2

DIDIRIŠWA TŠA MEŠONGWANA

- sekero le sekgorametši
- theipi ya go kgomanela/selotheipi, thapo
- dikherayone goba dikhoki
- letlakala la mmala
- ditlabakelo tša go senyega tša go tlaleletša (dihlopha tseo di se go tša kgona go kgoboketša)
- mekotla goba ditšhelo tša ditlhaka tša beke
- didirišwa tša go nyakega tša mešongwana ya go kgethega ya thuto ya boitšhidullo

Morena Marapo

Kgoši ya diphoofolo, Kgoši Tau, o be a dula ka gare ga lewa godimo ga Maswika a Magolo. Ge a lebelela naga ya gagwe, o be a bona muši wa lerole fela. Diphoofolo tše dingwe di be di lwela dijo. Ka moka di nyaka go ja dijo tša go swana.

“Ke swanetše go lokiša taba ye,” a nagana. Diphoofolo di swanetše go ithuta go ja dijo tša go fapana gore go se ke gwa ba le **dikgagano**. Kgoši Tau ya bitša kopano ya diphoofolo ka moka. Ka potlako ke ge diphoofolo di lebile Maswikeng a Magolo.

Phoofolo e tee e ile ya se tle Kopanong, e be e le Phiri. Phiri e be e bapala ka marageng kgauswi le noka. E rata go bapala ka maraga.” Ke tla ya kopanong ka moragonyana. Ke sa ipshina kudu mo.” Gwa realo Phiri. Tau ya thoma go bolela le diphoofolo ya re, “Re swanetše go netefatša gore go na le dijo tša go re lekana ka moka ga rena. Ke naganne ka taba ye ebile re tlo šoma ka tsela ye. Ka gore ke le kgoši, ke tla ja nama ya go hlweka. Bomotswala ba ka ba babedi, e lego Nkwe le Lepogo le bona ba tla dumelelwa go ja nama ya go hlweka.”

“Phukubje le diphoofolo tše dingwe tše nnyane di ka ja **mašaledi** a nama yeo re e jelego. Lena ka moka.... le tla ja dibjalo. Wena. Thutlwa, o yo motelele go re feta ka moka, bjale o tla ja matlakala a mehlare ya rena ye motelele. Ditlou, lena le ba bagologolo go re feta ka moka, bjale le tla ja dienywa tša go butšwa tša mehlare ka moka.

“Tšhukudu, wena o na le dihlong, bjale o tla ja makala ka gare ga sethokgwa seo o khutago ka go sona. Kubu le Nare, le ka ja bjang bjo bose bjo botelele. Nare e tla ja mosegare gomme Kubu ya ja bošego. Dipitsi le diphuti, le tla ja bjang bjo bo kopana bja go šala ge diphoofolo tše kgolo di feditše go ja.” Diphoofolo di be di thabile. Go be go ka se ba dikgagano.

Efela Phiri e be e sa raloka ka marageng. E rile ge e tloga e leba Maswikeng a Magolo, ya humana Kgoši Tau a abagantše dijo gomme diphoofolo tše dingwe di ile gae.

“Tshwarelo Kgoši Tau,” ya realo. “Hle mpotše gore ke je eng go se go bjalo ke tlo bolawa ke tlala.” O latetšwe, ka gona o tla ja mašaledi. O tla **phura** marapo a go tlogelwa ke Phukubje le bagwera ba gagwe.” Go tloga ka letšatši le Phiri e ile ya bitšwa Morena Marapo.

TLOTLONTŠU

dikgagano – dintwa gare ga batho goba diphoofolo

mašaledi – marathana a mannyane a wo a tlogetšwego ka morago ga dijo

phura – go hlahuna ka mokgwa wo ele wa go kgatlakgatla dijo tše thata, kudu marapo

MOŠUPOLOGO

KOPANO YA MESONG Ditaba**Lokiša**

- Efa barutwana hlogotaba gore ba boledišane ka ditaba tša yona.

Nagana

- Ke ditaba dife tšeo o nyakago go di anega ka hlogotaba?

Ka bobedi

- Šomiša foreimi ya *Ditaba Tšaka* go anegela mogwera.

Abelana

- Kgetha barutwana ba se bakae gore ba anegele phaphoši.

15 mets

KANEVELO YA GO BALELWA GODIMO

Morena Marapo

Pele ga go bala

- Laetša seswantšho sa phiri go letlakala 23 la Puku ye Kgolo. O nagana gore diphiri di ja eng?

Balela kanegelo godimo ka tlhalošo

- Ge ba bala o se ke wa ba tsena ka bogare goba wa ba botšiša dipotšišo.

Ka morago ga go bala

- Barutwana ba bolela gore ba ipshinne ka eng.
- Hlaloša ka boripana tlotlontšu yeo e laeditšwego.
- Ge o na le nako, botšiša tše di latelago:
- Na ke mang a bego a dumeletšwe go ja nama ye foreše?
- O nagana gore Kgoši Tau o tlogedišitše diphoofolo go lwa seng sa tšona? Bjang?

PM
letl. 67

15 mets

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP

Ka gare ga mmele wa ka

Tsebo ya pele

- Kgopela barutwana ba go botše gore ba nagana gore go na le eng ka gare ga mebele ya bona.

Bala letlakala

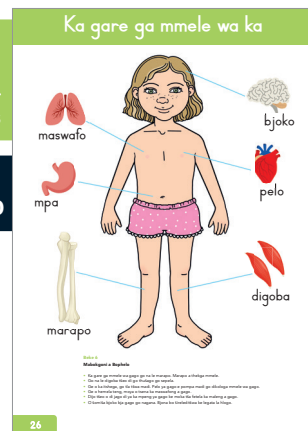
- Ka go šomiša Puku ye Kgolo, bala leina le lengwe le le lengwe o be o hlaloše mošomo wa setho seo.

Ahlaahla ka letlakala

- Bala maina gape. Gonabjale, o kgopele barutwana go swara mo ba naganago gore setho seo se gona mebeleng ya bona.
- Lebelela dikakanyo ka go Puku ye Kgolo go hlaloša bohlokwa bja se.

PK
letl. 26

30 mets

PPM
letl. 100**DITLHAKA** Modumo o moswa**Boeletša modumo**

- Ka lebelo, bontšha dikaratana tša ditlhaka tšeo di rutilwego. Barutwana ba bitša modumo.

Tsebiša medumo

- Theeletša o be o bitše tlhaka ye mpsha.
- Lemoga molomo wa gago.

Hlatha mantšu a medumo

- Barutwana ba ka fa mantšu a mangwe a modumo.

Bala lefoko

- Balang lefoko mmogo ka go nanya.
- Thala sediko go tlhaka ye mpsha

PPM
letl. 101

15 mets

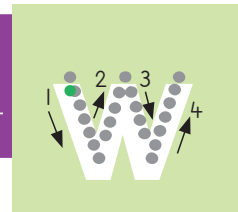
MONGWALO Dikgato tše kgolo

- Ralokang goba opelang košana ka tlhaka.
- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo e rutilwego ka nako ya thuto ya ditlhaka, ba di ngwala moyeng, fase mafelong a go fapana (Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlahlo).
- Thuša barutwana o hlatholle dikgato tša bona ge ba dira seo.

E re **Hi** go 060 017 0000 go botšiša dipotšišo ka ga kanegelo ye.

PR
matl.
31-37
15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI

- Tsebagatša mešomo ya beke ya go Šoma O Nnoši.
- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa mathomo mmetseeng go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
31-37

30 mets

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Sehlopha A le B

Go bala ga mathomo

- Tsebiša kanegelo.
- Bala kanegelo le barutwana. Ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe o botšiša dipotšišo.
- Go ya ka seemo sa sehlopha, tsepelela go tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya, le go kgomaganya mantšu goba thelelo.

E re **Hi** go 060 017 0000 go botšiša dipotšišo ka ga kanegelo ye.

PR
letl.
24-27

THUTO YA BOITŠHIDULLO TEKOLLO 1

- Dira tsela ya lepheko pele ga thutwana- ka ntle ke lefelo la maleba. Akaretša ka dilo tša go lekanyetša, tša go namela ka godimo goba ka fase, go taboga, bjalo bjalo.
- Arola phaphoši ka dihlopha tše nne tša beke.
- Hlaloša/laetša gore barutwana ba swanetše go dira eng go lepheko le lengwe le le lengwe. Ba tlogele ba itlwaetše.

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

Go Swaya: Lebelela letl. 125
Meputso: 10

PR
letl.
51-52
25 mets

BOKGABO BJA GO BONWA

Go šomiša ditlabakelo tša go lahlwa

30 mets

Hlaloša mošomo

- Lehono, dihlopha tše nnyane di loga leano la go dira mpopi ka ditlabakelo tša go lahlwa.
- Bosasa dihlopha tla dira mpopi.

Go lokiša ka dihlopha

- Dira mpopi o be o thale go letlakala.
- Tšea sephetho sa gore o tlo nyaka ditlabakelo tša mohuta mang.
- Ka gae, kgoboketša ditlabakelo tše o tllilego go di nyaka gomme o tle le tšona bosasa.

LABOBEDI

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitara, khalentara, tša boso.
- Bapala papadi ya maina le barutwana.
- Na medumo e a swana goba e a fapana?

GO THEELETŠA LE GO BOLELA

Morena Marapo

Gopotša barutwana ka kanegelo ya: Morena Marapo

Ka Bobedi

- Ahlaahla
  - Na Kgoši Tau e be e leka go rarolla bothata bofe?
  - Na tharollo ya gagwe e be e le efe?

- Na bothata bja bobedi bja Phiri e be e le bofe?
- Na tharollo ya Kgoši Tau ebile efe?
- Ka bobedi barutwana ba swanetše go hlama mafelelo a kanegelo gomme ba abelane le phaphoši.

PPM
letl. 67
15 mets

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP

Laetša dikheletone

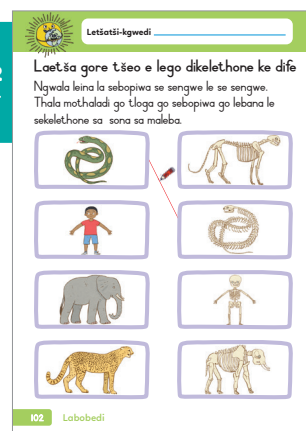
Ahlaahla ka mehuta ya dikelethone tša diphoofolo.

- Lebelela phoofolo ye nngwe le ye nngwe ka go kholomo ya mathomo. Maina a tšona ke eng?
- Lebelela kholomo ya go latela. Tše ke dikelethone tša marapo a go thekga mebele ya diphoofolo.
- Bolela ka diphoofolo tša go ba le marapo mebeleng ya tšona.

Barutwana ba šoma le bagwera

- Barutwana ba lebanya sephedi se sengwe le se sengwe le sekheletone sa sona.

PPM
letl. 102
15 mets

DITLHAKA

Bopa mantšu

Lokiša

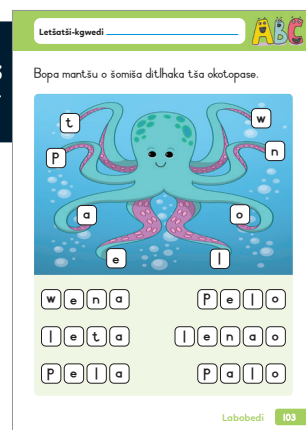
- Barutwana ba ripa dikaratana tša ditlhaka tša beke (letlakala 103 ka go PMM)
- Laetša dikaratana tša go ruta ka go fapana letlapeng.

Bopa mantšu mmogo.

- Biletša morutwana letlapeng go bala lentšu le lengwe le le lengwe.
- Balela lentšu godimo. Botšiša: Na modumo wa mathomo ke eng? Bjale, tlhaka ya mathomo ke eng? Bjalobjalo.
- Dumelela barutwana go hwetša dikaratana tša ditlhaka ebile ba di bee go boemo bja maleba.
- Barutwana ba bangwe ba leka go kopolla lentšu ka dikaratana tša bona.

Bea ditlhaka ka go setšhelo/ mokotlana go di šomiša gape

PPM
letl. 103
15 mets

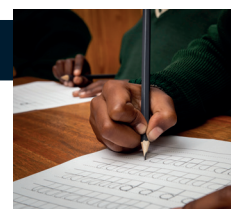

MONGWALO

Go itlwaetša ka dipukung tša go ngwalela

- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo e rutilwego ka nako ya thuto ya ditlhaka ba di ngwala moyeng, fase mafelong a go fapana (Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlhahlo).
- Barutwana ba itlwaetša ka dipukung tša bona tša go ngwalela.
- Sepelasepela o ba thuše. Hlokomela gore ba swara phentshele bjang le gore ba dula bjang.

15 mets

GO BALA MMOGO (1) *Paul o robega letsogo*

Bala

- Balela barutwana kanegelo ya *Paul o robega letsogo*.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 1** letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Bala kanegelo gape mmogo le barutwana.

Laetša mantšu a dikaratana: **lerapo, robega, fola, kweša bohloko, X-ray**

- Emišetša dikaratana godimo o balele mantšu godimo le barutwana.
- Lebanya dikaratana le mantšu a ka go Puku ye Kgolo.

PK
letl.
27-30

30 mets

PPM letl.
109-112

Paul o robegile letsogo

Paul o wele gomme
a robega letsogo.

27

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmetse go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
31-37

30 mets

PR
letl.
24-27

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go bala la mathomo

- Tsebiša kanegelo.
- Bala kanegelo le barutwana. Ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe o botšiše dipotšišo
- Go ya ka seemo sa sehlopha, tsepelela go tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya, le go kgomaganya mantšu.

Sehlopha C le D

E re **Hi** go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka
ga kanegelo ye.

THUTO YA BOITŠHIDULLO TEKOLLO 1 Sehlopha A

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Morutiši o a lebelela ebile o lekola Sehlopha A ka papadi ya lepheko.

Khutšang

Go Swaya:
Lebelela letl. 125
Meputso: 10

25 mets

BOKGABO BJA GO BONWA

Efa barutwana sekgomaretši, theipi ya go kgomarela, ditlabakelo tša go senyega, letlakala la mmala

Dihlopha di dira dimpopi ya tšona

- Barutwana ba šoma ka dihlopha go dira mempopi ya bona ka ditlabakelo tšeo ba di kgobokeditšego.
- Ge se sengwe se sa šome gabotse ba hlohletše go leka selo se sengwe gape.

Dira mpopi

- Gopotša barutwana gore ga se botse bja mpopi bjo bo tla fiwago meputso, efela o tla ba lekola ka mokgwa wo ba bopago ka gona le go hlama dimpopi ba šomiša ditlabakelo tša go senyega.

Barutwana ba hlaloša seo ba se dirilego

- Botša barutwana gore ba swanetše go botša phaphoši ka mo ba dirilego mpopi wa bona. Ba ka itokišetša se ge ba feditše go dira dimpopi ya bona.

30 mets

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

LABORARO

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitara, khalentara, tša boso.
- Bapala papadi ya maina le barutwana.
- Na medumo e a swana goba e a fapana?

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP

Ka ntle le ka gare ga mebele ya rena

Bolela ka ditho tša mmele tša ka ntle le tša ka gare ga mmele

- Lebelela seswantšho se sennyane se sengwe le se sengwe gomme o bale maina.
- Hlaloša gore ditho tše dingwe di ka gare ga mmele gomme tše dingwe di ka ntle ga mmele.
- Ka bobedi, barutwana ba tšea sephetho sa gore tša ka ntle ke dife gomme ba bea X kgauswi le tšona.

Ngwala maina a ditho tša mmele ka gare ga dikholomo.

- Thuša barutwana go ngwala maina a ditho tšeo di kgonago go bonwa ka ntle ga mmele ka go kholomo ya maleba.
- Bjale, dira se go swana ka ditho tša ka gare ga mmele.

PPM
letl. 104
15 mets

Letšati-kgwedi: _____

Ka ntle le ka gare ga mebele ya rena
Ngwala maina ka kholomong ya maleba.

Ka gare	Ka ntle

10% Laboraro

DITLHAKA

Modumo o moswa

Boeletša modumo

- Ka lebelo, bontšha dikaratana tša ditlhaka tšeo barutwana ba ithutilego tšona. Barutwana ba bitša modumo.

Tsebiša medumo o moswa

- Theeletša o be o bitše tlhaka
- Lemoga molomo wa gago.

Laetša mantšu a medumo

- Barutwana ba ka fa mantšu a mangwe a modumo.

Balang lefoko mmogo

- Bala lefoko ka go ka go naya mmogo
- Thala sediko go tlhaka ye mpsha.

PPM
letl. 105
15 mets

Letšati-kgwedi: _____

Hh

Helena o haraka ditlakala.

10% Laboraro 105

MONGWALO

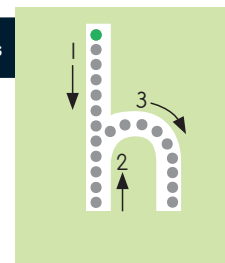
Dikgato tše kgolo

- Ralokang goba opelang košana ka tlhaka.
- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo e rutilwego ka nako ya thuto ya ditlhaka ba di ngwala moyeng, fase mafelong a go fapana (Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlhahlo).
- Thuša barutwana o hlatholle dikgato tša bona ge ba dira seo.

E re **Hi** go 060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka ga
kanegelo ye.

15 mets

GO BALA MMOGO (2)

Paul o robega letsogo

Bala

- Balela barutwana kanegelo ya Paul o robega letsogo.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 2** letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Bala kanegelo gape mmogo le barutwana.

Boeletša mantšu a dikaratana: lerapo, robega, fola, kweša bohloko, X-ray

- Emišetša dikaratana godimo o balele mantšu godimo le barutwana.
- Lebanya dikaratana le mantšu a ka go Puku ye Kgolo.

PK
letl.
27-30
30 metsPPM letl.
109-112

Paul o robegile letsogo

Paul o wele gomme
a robega letsogo.

27

GO NGWALA MMOGO

Mafetšo a kanegelo

Lokiša letlapa

- Laetša barutwana foreimi ya mongwalo.
- Hlaloša gore ge re bolela ditaba tša rena, re bolela ka gore di diragetše neng, bao ba be go ba amega, seo se diragetšego, le mo se diragetšego.

Ngwala dikakanyo tša barutwana ba bangwe

- Kgopela dikakanyo. Gopotša barutwana go araba dipotšišo tša mantšu.
- Kgopela barutwana go peleta mantšu a maleba.

Bala mafoko mmogo

15 mets

Neng? _____,
Mang? _____
Go diregile eng?
_____
Kae?
_____

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmetseng go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
31-37

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go bala ga mathomo ga sehlopha E

- Tsebiša kanegelo.
- Bala kanegelo le barutwana. Ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe o botšiše dipotšišo.
- Go ya ka seemo sa sehlopha, tsepelela go tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya, le go kgomaganya mantšu le thelelo.

Sehlopha E le A

Gobala ga bobedi ga Sehlopha A

- Ka bobedi, barutwana ba bala matlakala ka go šielana.
- Ba theeletše ge ba bala. Rekhota maitemogelo a gago.
- Go ya ka seemo sa sehlopha, tsepelela go tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya, le go kgomaganya mantšu le thelelo.

30 mets

PR
letl.
24-27

E re **Hi** go 060 017 0000
go botšiša dipotšišo
ka ga kanegelo ye.

THUTO YA BOITŠHIDULO TEKOLLO 1 Sehlopha B

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Morutiši o a lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

Go Swaya: Lebelela letl. 125
Meputso: 10

25 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA

Dihlopha di laetša dimpopi

Lokiša

- Ahlaahla ka bokopana gore tlhagišo ye kaone e lebelelega bjang le gore e kwagala bjang.
- Ka dihlopha, lokiša go hlagiša dimpopi le go hlaloša gore ba di dirile bjang.
- Re botše ka semelo sa mpopi.

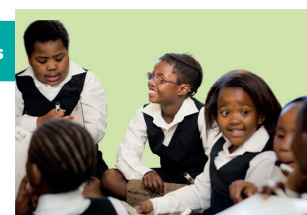
- Maloko a sehlopha ka moka ba swanetše go bolela se sengwe.

Ditlhagišo tša dihlopha

Dipoelo

- Na phaphoši e rata eng ka mpopi o mongwe le mongwe?

30 mets

LABONE

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitara, khalentara, tša boso.
- Bapala papadi ya maina le barutwana.
- Na medumo e a swana goba e a fapana?

GO THEELETŠA LE GO BOLELA Opela/reta

15 mets

- Ruta koša le ditiragatšo.
- Barutwana ba tšea karolo mo ba kgonago.

L ya letsogo

ke phaphatha matsogo
ka gobane pelo yaka e na le lerato.
ke thabile kudu, ke fofela godimo
ke phaphatha matsogo
ka gobane pelo yaka e tna le le rato.
L ya lerato P ya pelo

DITLHAKA Go bopa mantšu o nnoši

Go fa ditlhaka maina ka go šomiša dikaratana

- Barutwana ba ala dikaratana tša ditlhaka tesekeng.
- Morutiši o bitše modumo
- Barutwana ba emišetša karatana ya go sepedišana le ditlhaka godimo.

Go bopa mantšu o nnoši

- Bitša lentšu go tšwa go thutwana ya bopa mantšu ya Labobedi.
- Barutwana ba bopa mantšu ka dikarata tša bona.
- Lebelela (morutwana o tee o ngwala lentšu letlapeng).
- Dira se ka mantšu a mararo goba go feta.

PPM
letl. 103
15 mets

Letšatši-kgwedi _____

Bopa mantšu o šomiša ditlhaka tša okotapase.

w	e	n	a	P	e	l	o
l	e	t	a	l	e	n	a
P	e	i	a	P	a	l	o

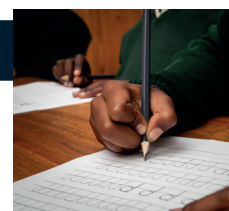
Labobedi 103

MONGWALO Go itlwaetša ka dipukung tša go ngwalela

15 mets

- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo e rutilwego ka nako ya thuto ya ditlhaka ba di ngwala moyeng, fase mafelong a go fapana (Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlahlo).
- Barutwana ba itlwaetša ka dipukung tša bona tša go ngwalela.
- Sepelasepela o ba thuše. Hlokomela gore ba swara phentshele bjang le gore ba dula bjang.

GO BALA MMOGO (3) Paul o robega letsogo

Bala

- Balela barutwana kanegelo ya Paul o robega letsogo.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 3** letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Bala kanegelo gape mmogo le barutwana.

Boeletša mantšu a dikaratana: lerapo, robega, fola, kweša bohloko, X-ray

- Emišetša dikaratana godimo o balele mantšu godimo le barutwana.
- Lebanya dikaratana le mantšu a ka go Puku ye Kgolo.
- Bea dikaratana go Leboto la Mantšu.

PK
letl.
27-30

30 mets

PPM letl.
109-112

Paul o robegile letsogo

Paul o wele gomme
a robega letsogo.

27

GO NGWALA **Ditaba tša ka**

Boeletša go ngwala ditaba

- Boeletša dipotšišo tše bohlokwa: neng, mang, go diragetše eng, kae?
- Bala mafoko a Go Ngwalwa Mmogo gape a maabane.

Barutwana ba ngwala ditaba tša bona

- Barutwana ba feleetša letlakala 121 ka go PMM.
- Ba swanetše go ngwala mantšu le lefoko go tlatša dikgoba.

15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmetseng go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
31-37

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Sehlopha B le C

Go bala la bobedi

- Ka bobedi, barutwana ba bala matlakala ka go šielana.
- Ba theeletše ge ba bala. Rekhotla tše o di lemogago.
- Go ya ka seemo sa sehlopha, tsepelela go tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya, le go kgomaganya ya mantšu goba thelelo.

E re **Hi** go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka
ga kanegelo ye.

30 mets

PR
letl.
24-27

THUTO YA BOITŠHIDULLO TEKOLLO 1 **Sehlopha C**

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Morutiši o lebelela le go lekola Sehlopha C go tsela ya lepheko.

Khutšang

Go swaya: lebelela letl. 125
Meputso: 5

25 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA **Go diragatša**

Lokiša

- Dihlopha di diragatša poledišano le dimpopi tša bona.
- Barutwana ba šielana go botšišana le go araba dipotšišo bjalo ka ge o ka re ba boledišana le motho wa go tsebega thelebišeneng.
- Morutwana o tee wa leloko la sehlopha ke mpopi (šomiša mpopi bjalo ka phaphete) ebile o swanetše go araba potšišo ye nngwe le ye nngwe.

Efa phaphoši dipoelo

- Abelana dipotšišo le dikarabo tša go segiša le phaphoši.

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

30 mets

LABOHLANO

KOPANO YA MESONG

Ditaba

15 mets

Lokiša

- Efa barutwana hlogotaba gore ba boledišane ka ditaba tša yona.

Nagana

- Ke ditaba dife tšeo o nyakago go di anega ka hlogotaba?

Ka bobedi

- Šomiša foreimi ya *Ditaba Tšaka* go anegela mogwera.

Abelana

- Kgetha barutwana ba se bakae gore ba anegele phaphoši.

TSEBO YA GO THOMA
LE BLTP TEKOLLO 1

Lemoga dikotsi tša ka gae

PM
letl. 126

15 mets

- Gopotša barutwana gore ba ahlaahlile dikotsi tša ka gae kotareng ye.

Efa barutwana letlakala 126 go tšwa ka gare ga PM

- Barutwana ba šoma ka bonoši go bea sefapano go dikotsi ka moka tše di bontšhitšwego ka phaphošing.

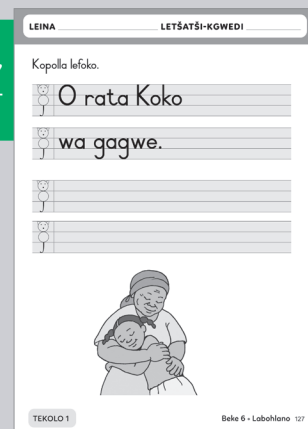
Go Swaya: Lebelela letl. 122
Meputso: 5

TEKOLO 1 MONGWALO

PM
letl. 127

15 mets

- Kgonthišiša gore barutwana ba na le phentshele ya go betlwa gabotse. Ba se ke ba šomiša sephumudi.
- Barutwana ba kopolla lefoko.
- Ba bea naledi godimo ga tlhaka yeo ba ikgantšhago ka yona kudu.

Go Swaya: Lebelela letl. 120
Meputso: 5

GO NGWALA O NNOŠI

Ditaba tšaka (e tšwela pele)

15 mets

- Šielanang go balela sehlopha sa lena mafoko a ditaba tša lena.
- Kgetha ditaba tša go kgahliša kudu sehlopheng sa lena go bala ka phaphošing.

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmetseng go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
31-37

30 mets

PR
letl.
24-27

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go bala la bobedi

- Ka bobedi, barutwana ba bala matlakala ka go šielana.
- Ba theeletše ge ba bala. Rekhota matemogelo bja gago.
- Go ya ka seemo sa sehlopha, tsepelela go tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya, le go kopantšha mantšu goba thelelo.

Sehlopha D le E

E re **Hi** go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka
ga kanegelo ye.

GO LEKOLA LE GO FA DIPOELO

Go lebelela go beke ya go feta

- Na o ipshinne ka eng dibekeng tša mathomo sekolong?
- Ke eng seo o sa ipshinago ka sona?

Lekola mošomo wa barutwana wa Go Šoma o Nnoši

- Efa dipoelo o boeletše go ba ruta ge go nyakega.

15 mets

TEKOLO YA THUTO YA BOITŠHIDULLO Sehlopha D

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Morutiši o a lebelela ebile o lekola Sehlopha D go papadi ya lepheko.

Khutšang

Go Swaya: Lebelela letl. 125
Meputso: 5

25 mets

TSHEKATSHEKO YA MORUTIŠI YA BEKE KA BEKE

Bekeng ye, ke:

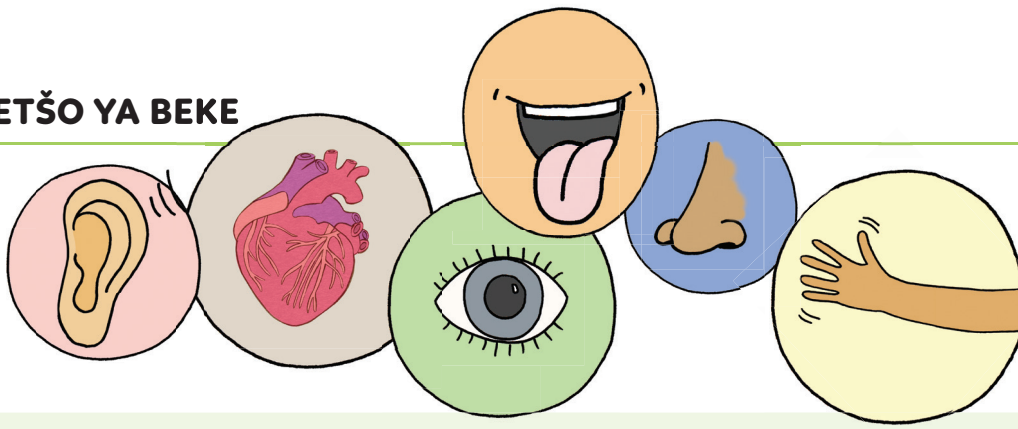
- tšere diPMM, dipuku tša Mongwalo le Go Ngwala gomme ka fa ditshwayotshwayo ka Go Ngwala.
- **lekotše le go phošolla mošomo** le go lemoga moo barutwana ba sa nyakago thušo goba barutwana ba bangwe bao ba nyakago thušo kudu
- **lebeletše gape Kakaretšo ya Beke** le go lemoga thuto yeo ke paletšwego ke go e fetša
- **lahletše mahlo ka go puku ya ka ya dinoutse** ka ba ka lemoga barutwana bao ba hlokago nako ya thuto ya tlaleletšo ya ka o tee ka o tee goba ya go itlwaetša go bala o nnoši le nna

Ke beetše nako bekeng ye e tlogo go:

- dira dipoelo tša phaphoši tša tlaleletšo goba go ba fa dipoelo tšeo di hlokegago
- ruta morutwana a nnoši, o tee ka o tee, mohlala, ge phaphoši e le gare e dira mešomo e mengwe goba mesong.

Ke lebeletše tšeo di latelago bekeng ye e tlogo go netefatša gore ke itokišeditše le go ba le tšohle tšeo ke di hlokago go thoma beke.

KAKARETŠO YA BEKE

Dikwi tša ka

DITOKIŠETŠO

Dikaratamantšu

nkgelela

kwele

tatso

jele

bone

MOŠOMO WA TEKOLLO YA SEMMUŠO BEKE 7

Mošupologo-Labohlano	Go bala 1: Go balelwa Godimo o Nonoši (meputso 10)	PMM letl. 128	PM letl. 81, 83, 85, 87 & 89
Labone	Bokgabo bja Go diragatša 1: Koša ya sehlopha (meputso 10)	Tirišo	PM letl. 87
Labohlano	Ditlhaka 1: Medumo (meputso 5) Ditlhaka 2: Piletšo (meputso 10)	PMM letl. 129	PM letl. 88

TEKOLO 1 YA TLHAHLO YA GO BALA LE KWEŠIŠO LE GO ŠOMA O NNOŠI

GBHS: 2 x 15 mets sehlopha se sengwe le se sengwe GŠN: matlakala 8

	Mošupologo		Labobedi		Laboraro		Labone		Labohlano	
	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets
Sehlopha A	GBHS 1	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GBHS 2	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha B	GŠN 1	GBHS 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GŠN 5	GBHS 2	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha C	GŠN 1	GŠN 2	GBHS 1	GŠN 3	GŠN 4	GŠN 5	GŠN 6	GBHS 2	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha D	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GBHS 1	GŠN 4	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GBHS 2	GŠN 8
Sehlopha E	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GBHS 1	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8	GBHS 2

DIDIRIŠWA TŠA MEŠONGWANA

- phentshele le dikero
- letlakala la A4 la go se ngwalelwe selo
- dikherayone, dikhokhi, goba dipente tša meetse
- letsopa/ plastisine/goba hlama ya go ralokiša
- dikonope/ malekere/direisini
- lebotlelo goba phini ya go dikologa
- dipoleiti tša pampiri, dijo tša mehuta-huta
- mekotla goba ditšhelo tša ditlhaka tša beke
- didirišwa tša go nyakega ka mešongwana ya go kgethega ya thuto ya boitšhidullo
- polasitiki ya go se bontšhe ka gare le ditlabakelo tše hlano ka go mokotlana wa semaka woo o tlo go tsena ka gare

Monna wa borotho bja Kgemere

Kgalekgale go be go na le mokgekolo yo a bego a rata go paka dikhekhe le dipisikiti tše bose. Ka letšatši le lengwe o ile a paka borotho bja sebopego sa Monna wa Kgemere bja go ba le hlogo, matsogo a mabedi le maoto a mabedi. Mahlong o be a beile diterebe tša go omišwa. O ile a bo lokela ka gare ga onto a bo paka.

Ge Borotho bo dudule, o ile a bula onto. Go be go nkg bosana ka **moraleng**. Empa, go ile gwa direga semaka. Monna wa Borotho bja Kgemere o ile a taboga a tšwa ka ontong a tšhaba.

“EMA! EMA! gwa goeletša mokgekolo a bo kitimiša.

Efela Borotho bja Kgemere bo ile bja sega ka go ikgantšha. Borotho bo be bo opela bo re, “KE A KITIMA NNA, O KA SE NTSHWARE, KE NNA BOROTHO BJA KGEMERE.” Borotho bja Kgemere bo ile bja kitimela sethokgweng.

Kgomo ya kwa monkgo o mobose. Ya leka go emiša Monna wa Borotho bja Kgemere. “EMA! EMA!” gwa goeletša Kgomo. Efela Monna wa Borotho bja Kgemere a sega ka go ikgantšha a opela re, “KE A KITIMA NNA, O KA SE NTSHWARE, KE NNA MONNA WA BOROTHO BJA KGEMERE.”

Ka godimo ga thaba, Monna wa Borotho bja Kgemere a kopana le Kolobe. Kolobe ya **nkgelela** monkgo o mobose. “EMA! EMA!” Kolobe ya goeletša. Efela Monna wa Borotho bja Kgemere a sega ka go ikgantšha a opela. O ile a opela a re, “KITIMA, KITIMA NNA, O KA SE NTSHWARE, KE NNA MONNA WA BOROTHO BJA KGEMERE.” Mafelelong Monna wa Borotho bja Kgemere a fihla nokeng ye kgolokgolo. Kolobe, Kgomo le mokgekolo ba be ba le kgauswi le go mo swara, bjale o be a swanetšwe ke gore a tšhele noka.

“Ke tla go thuša ka go tshediša noka, Morena Monna wa Borotho bja Kgemere,” gwa realo Kwena. “Ka pela namela mo moropong wa nko ya ka.

“Go lokile” a realo, gomme a tabogela godimo ga nko ya Kwena. Kwena ya thoma go rutha e tshela noka. Ge e fihla garegare ga noka, monkgo o be o le bose kudu, gomme a palelwa ke go itshwara. Kwena ya **fošetša** Monna wa Borotho bja godimo, ya mo swara ka molomo wa yona o mogolo ya mo PHUPHURETŠA. Ya ja Monna wa Borotho bja Kgemere.

“Mmm! borotho bjo bo be bo na le tatso ye **bose** kudu,” ya realo.

Mokgekolo, Kgomo le Kolobe ba bone Monna wa Borotho bja Kgemere a metšwa ke kwena. Ba ile ba boela gae go ya go hwetša se sengwe sa go ja. Se e ile ya ba mafelelo a bophelo bja Monna wa Borotho bja Kgemere.

TLOTLONTŠU

moraleng – ntlo ya go apeela

nkgelela – go dupelela goba go hemela ka gare ge o ekwa monkgo wo mobose.

fošetša – go lahlela godimo moyeng

MOŠUPOLOGO

KOPANO YA MESONG *Ditaba*

15 mets

Lokiša

- Efa barutwana hlogotaba gore ba boledišane ka ditaba tša yona.

Nagana

- Ke ditaba dife tšeo o nyakago go di anega ka hlogotaba?

Ka bobedi

- Šomiša foreimi ya *Ditaba Tšaka* go anegela mogwera.

Abelana

- Kgetha barutwana ba se bakae gore ba anegele phaphoši.

KANEGELO YA GO BALELWA GODIMO*Monna wa Borotheo bja Kgemele*PM
letl. 79

15 mets

Pele ga go bala

- Tsebiša kanegelo.
- Botšiša dipotšišo di se kae go kgokaganya kanegelo le maitemogelo a barutwana.

Balela kanegelo godimo

- Balela kanegelo godimo.
- Hlaloša tlontlontšu.

Ka morago ga go bala

- Botšiša dipotšišo go hlohleletša morero (lebelela letlakala 7).

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP *Dikwi tša gago*PK
letl. 31

30 mets

PPM
letl. 118**Tsebo ya pele**

- Botšiša barutwana gore ba tseba gore *dikwi* ke eng.

Bala letlakala

- Botšiša potšišo ye ge o fetša go bala ye nngwe le ye nngwe: Na o lemoga paterone ya mohuta mang ka mo sengwalwa se ngwadilwego ka gona?

Bolela kudu ka dikwi

- Bolela ka mo batho ba bangwe ba ratago tatso ya dilo

tša swikiri le bao ba ratago dilo tša letswai.

- Hlaloša gore batho ba bangwe ba kgona go bona dilo tša kgole bokaone go feta dilo tša kgauswi.
- Bolela ka mo batho ba bangwe ba kgonago go kwa medumo ye boleta, gomme ba bangwe gaba kgone go kwa selo goba ba kgona go kwa medumo ya godimo fela.

DITLHAKA *Tlhaka ye mpsha*PPM
letl. 119

15 mets

Boeletša modumo

- Ka lebelo, bontšha dikarata tša ditlhaka tšeo di rutilwego. Barutwana ba bolela modumo.

Tsebiša medumo

- Theeletša o be o bolele modumo wa tlhaka ye mpsha.
- Lemoga molomo wa gago.

Hlatha mantšu le medumo

- Barutwana ba ka fa mantšu a mangwe a modumo

Bala lefoko

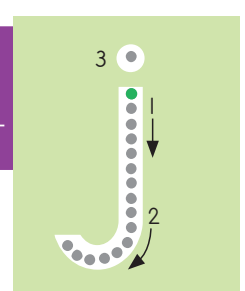
- Balang lefoko mmogo ka go nanya.
- Thala sediko go tlhaka ye mpsha.

MONGWALO *Dikgato tše kgolo*PR
matl.
31-37

15 mets

- Ralokang goba opelang košana ka tlhaka.
- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo e rutilwego ka nako ya thuto ya ditlhaka ba di ngwala moyeng, fase mafelong a go fapana (Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlhahlo).
- Thuša barutwana o hlatholle dikgato tša bona ge ba dira seo.

E re **Hi** go 060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka ga
kanegelo ye.

GO ŠOMA O NNOŠI

- Tsebagatša mešomo ya beke ya go Šoma O Nnoši.
- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa mathomo mmetseng go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
124-131
30 mets

TEKOLO 1 YA GO BALA Sehlopha A

Sehlopha

- Ka sehlopha barutwana ba tla mmetseng le di PPM tša bona.
- Ba bala kanegelo ya Go Bala Mmogo ka go PMM ka go hwenahwena ge wena o ba lekola.

Tekolo

- Bitša morutwana o tee ka nako go tla go go balela PMM letlakala 128.
- Morutwana o tee o bala metsotso ye 3, ka ntle le gore ba badile mafoko a ma kae.

Go Swaya: Lebelela letl. 119
Meputso: 5

PM
letl. 128
30 mets

LEINA	LETŠATŠI-KGWEDI
Bala mafoko.	
1 Ke letšatši la Koko la matswalo.	
2 Ye ke karata ya Mma.	
3 Legotlo la Toropong le ile la ya polaseng.	
4 Morena Makoko o be a le noši ka gae.	
5 Phala e na le ditsebe tše dikgolo.	
6 Leruaria le na le meno a mantši.	
7 Paul o ikgabadiše letsogo.	

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Lokiša

- Kgetha mešongwana ya beke ya go fapana go matlakala 5 a beke.
- Lokiša didirišwa ka moka tšeo o di hlokago.
- Arola phaphoši ka dihlopha tše nne.

Tsebiša diteišene tša mešongwana

- Laetša didirišwa o hlaloše mešongwana e mene.
- Barutwana ba diragatša mešongwana.

Mošomo wa phaphoši ka moka

- Ge le na le nako, ralokang papadi ya go swana le go fošetšana, go swarana ka diatla le sekopi.

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

PR
letl.
51-52
25 mets

BOKGABO BJA GO BONWA

Kgwarinya dipaterone

Efa barutwana letlakala le phentshele, dikherayone/dikhokhi goba pente

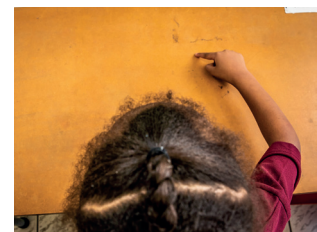
Dira paterone ya go kgwarinywa ka monwanwa wa gago

- Laetša go kgwarinya paterone letlapeng.
- Kgopela barutwana go šomiša menwanwa ya bona go dira paterone ya go kgwarinywa go ditafola tša bona.

Thala paterone ya go kgwarinywa o tswaletše mahlo

- Botša barutwana go tswalela mahlo a bona le go phopholetša morumo wa letlakala la bona gomme ba le sware ka letsogo le tee.

- Ka phentshele, ba dira paterone ya go kgwarinywa ka metsotswana ye 1-2. O se ke wa gatelela ka maatla.
- Bula mahlo gomme o lebelele methaladi.
- Khalara sebopego se sengwe le se sengwe goba o dire dipaterone ka gare ga dibopego ka go šomiša dikherayone, dikhokhi goba dipente.

30 mets

LABOBEDI

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitara, khalentara, tša boso.
- Bapala papadi ya maina le barutwana.
- Na medumo e a swana goba e a fapana?

GO THEELETŠA
LE GO BOLELA

Monna wa Borotheo bja Kgemere

15 mets

Gopotša barutwana ka kanegelo: *Monna wa Borotheo bja Kgemere*

Nagana-Bobedi-Abela

- Morutwana yo mongwe le yo mongwe o nagana ka potšišo ya kanegelo.
- Ba botšiša mogwera potšišo gomme ba fa yo mongwe sebaka.
- Ka bobedi ba bangwe ba abelana dipotšišo le dikarabo le phaphoši.

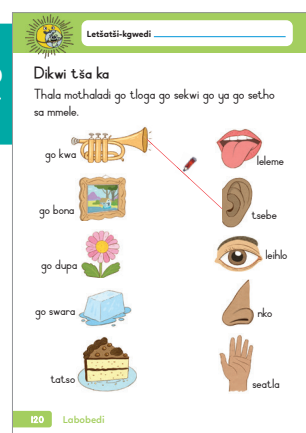
TSEBO YA GO THOMA LE BLTP Dikwi tša ka

Boeletša dikwi tše tlhano le phaphoši

- Botšiša gore ke ka lebaka la eng dikwi ka moka di le bohlokwa.
- Ka go ela hloko ahlaahlang diphetogo tša mmele

Barutwana ba kgokaganya dikwi le ditho tša mmele.

- Barutwana ba thala mothaladi go tloga go sekwi go ya go setho sa mmele.

PPM
letl. 120
15 mets

DITLHAKA Bopa lentšu

Lokiša

- Barutwana ba ripa dikaratana tša tlhaka ya beke (letlakala 183 ka go PMM)
- Laetša dikaratana tša go ruta ka go fapana letlapeng.

Bopang mantšu mmogo

- Biletša morutwana letlapeng go bala lentšu le lengwe le le lengwe.
- Balela lentšu godimo. Botšiša: Na modumo wa mathomo ke eng? Bjale, na tlhaka ya mathomo ke eng? Bjalobjalo.
- Barutwana ba hwetša dikaratana tša ditlhaka ebile ba di bea go boemo bja maleba.
- Barutwana ba bangwe ba leka go kopolla lentšu ka dikaratana tša bona.

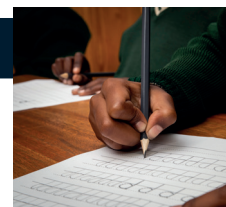
Bea ditlhaka ka go setšhelo/ mokotlana go šomiša gape

PPM
letl. 121
15 mets

MONGWALO Go itlwaetša ka dipukung tša go ngwalela

15 mets

- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo e rutilwego ka nako ya thuto ya ditlhaka ba di ngwala moyeng, fase mafelong a go fapana (Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlhahlo).
- Barutwana ba itlwaetša ka dipukung tša bona tša go ngwalela.
- Sepelasepela o ba thuše. Hlokomela gore ba swara phentshele bjang le gore ba dula bjang.

GO BALA MMOGO (1)

Monna wa Borotho Bja Kgemere

Bala

- Balela barutwana kanegelo ya *Monna wa Borotho bja Kgemere*.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 1** letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Bala kanegelo gape mmogo le barutwana.

Laetša mantšu a dikaratana: **nkgelela, kwele, tatso, jele, bone**

- Emišetša dikaratana godimo o balele mantšu godimo le barutwana.
- Lebanya dikaratana le mantšu a ka go Puku ye Kgolo.

PK
letl.
32-35

30 mets

PPM
letl.
132-135

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmetseng go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
124-131
30 mets

TEKOLO 1 YA GO BALA Sehlopha B

Sehlopha

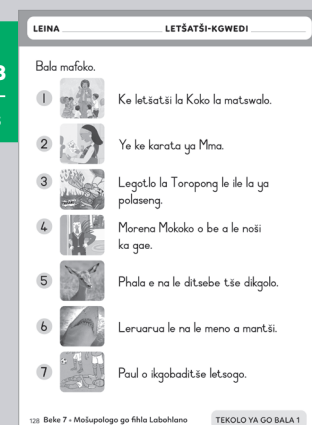
- Barutwana ba tla mmetseng ka moka ka sehlopha le di PMM tša bona.
- Ba bala kanegelo ya Go Bala Mmogo ka go PMM ka go hwenahwena ge wena o ba lekola.

Tekolo

- Bitša morutwana o tee ka nako go tla go go balela PMM letlakala 136.
- Morutwana o tee o bala metsotso ye 3, ka ntle le gore ba badile mafoko a makae.

Go Swaya: Lebelela letl. 119
Meputso: 5

PM
letl. 128
15 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO Diteišene tša mešongwana

25 mets

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go setešene sa mošongwana.

- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

BOKGABO BJA GO BONWA

Monna wa Borotho Bja Kgemere

30 mets

Efa barutwana: letsopa/polasetesine/hlama ya go ralokiša goba hlama ya go paka dikuku, dikonope/malekere/diterebe tša go oma, mabotlelo goba diphini, pampiri, phentshele le dikero

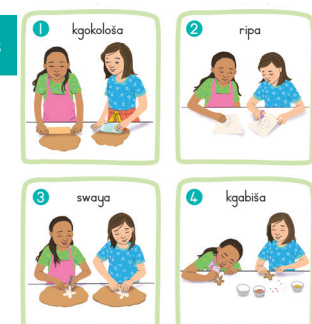
Dira o be o kgabiše monna wa borotho bja kgemere

- Laetša go šomiša letsopa, go swaya sebopego, go ripa le go kgabiša

- Barutwana ba dira monna wa borotho bja kgemere
- Omiša ka ntle letšatšing goba o pake go ya ka resipi.

Ge e le gore ga gona le hlama, dira monna wa borotho bja kgemere wa pampiri

- Thala botšwantle bjo bogolo go letlakala la A4
- Khalara
- Ripa o e bontšhe

LABORARO

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitara, khalentara, tša boso.
- Bapala papadi ya maina le barutwana.
- Na medumo e a swana goba e a fapana?

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP

Ditatso tše nne

- **Didirišwa tša sehlopha** se sengwe le se sengwe: Poleiti ya pampiri le dijo tša diripa tše nnyane tše 3-4 tša mehuta ya go fapana, mohlala: seripa sa swiri sa go ripiša ka diripa tše nnyane, lelepolana la letswai, kofi le swikiri goba jamo.

Bolela o be o kwe tatso

- Ke kae mo mebeleng ya rena re kgonago go kwa tatso?
- Barutwana ba kwa tatso ya mohuta wa dijo go mafelo a go

fapana mo lelemeng la bona.

- Ke eng sa tatso ya swikiri/letswai/ go baba?

Hlaloša dikwi tša tatso

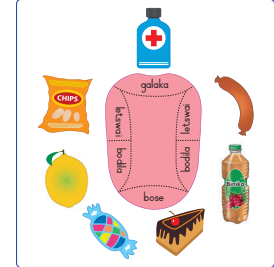
- Seripa se sengwe le se sengwe sa leleme la rena se na le sekwi sa go fapana.
  - ntlha ya leleme: swikiri
  - mathoko: letswai goba bodila
  - morago: go baba

Feleletša letlakala la PMM

PPM
letl. 122
15 mets

Letšatši-kgwedi

Mo re kwago tatso ya dijo
Thala motholadi go tloga go sejo go ya go karolo ya leleme moo se kwagalago gona.

122 Laboraro

DITLHAKA

Modumo o moswa

Boeletša modumo

- Ka lebelo, bontšha dikaratamantšu tša ditlhaka tše di rutilwego. Barutwana ba bolela modumo.

Tsebiša medumo o moswa

- Theeletša o be o bolele modumo.
- Lemoga molomo wa gago.

Lemoga mantšu a medumo

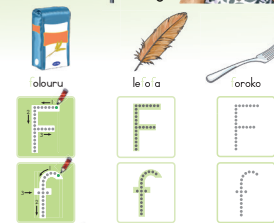
- Barutwana ba ka fa mantšu a mangwe a modumo.

Bala lefoko

- Balang lefoko ka go nanya mmogo.
- Thala sediko go tlhaka ye mpsha.

PPM
letl. 123
15 mets

Letšatši-kgwedi

Ff o fala magogo ka pitšeng.

123 Laboraro

MONGWALO

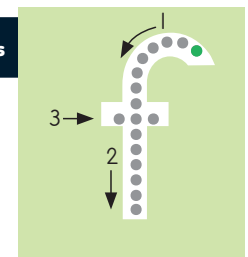
Dikgato tše kgolo

- Ralokang goba opelang košana ka tlhaka.
- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo e rutilwego ka nako ya thuto ya ditlhaka ba di ngwala moyeng, fase mafelong a go fapana (Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlhahlo).
- Thuša barutwana o hlatholle dikgato tša bona ge ba dira seo.

E re **Hi** go 060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka ga
kanegelo ye.

15 mets

GO BALA
MMOGO (2)

Monna wa Borotheo Bja Kgemere

Bala

- Balela barutwana kanegelo ya *Monna wa Borotheo bja Kgemere*.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 2** letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Bala kanegelo gape mmogo le barutwana.

Boeletša mantšu a dikaratana: **nkgelela, kwele, tatso, jele, bone**

- Emišetša dikaratana godimo o balele mantšu godimo le barutwana.
- Lebanya dikaratana le mantšu a ka go Puku ye Kgolo.

PK
letl.
32-35
30 metsPPM
letl.
132-135Monna wa borotheo
bja kgemere

Monna wa borotheo bja
kgemere o be a nka
gabosana.

Efela o ile a taboga
a kitima!

32

GO NGWALA MMOGO

Mananeo

15 mets

Lokiša letlapa

- Arola phaphoši ka dihlopha gomme o fe hlogo se sengwe le se sengwe sehlogo.
- Ba swanetše go ngwala lenaneo la dilo tše hlano tša hlogo mmogo.

Gopotša barutwana go ka dika tša mananeo

- Hlogotaba (tlhakakgolo, go thalelela), lenaneo le ka ngwalwa

ka tatelano ya dinomoro, go se na le ditlhakakgolo, dilo tše mpsha di be mothalading o moswa).

Bala mananeo go phaphoši

- Barutwana ba ka bala mananeo a bona godimo go phaphoši.
- Kgetha lenaneo le tee go le ngwala letlapeng.

Dikwi

Dikarolo tša leoto

Dikarolo tša sefahlego

Ka gare ga mmele

Ka ntle ga mmele

GO ŠOMA O NNOŠI

PPM
letl.
124-131
30 mets

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmetseng go tlo dira GBHS.

TEKOLO 1 YA GO BALA

Sehlopha C

PM
letl. 128
30 mets

Sehlopha

- Sehlopha ka moka se tla mmetseng le di PMM tša bona.
- Ba bala kanegelo ya Go Bala Mmogo ka go PMM ka go hwenahwena ge wena o ba lekola.

Tekolo

- Bitša morutwana o tee ka nako go tla go go balela PMM letlakala 136.
- Morutwana o tee o bala metsotso ye 3, ka ntle le gore ba badile mafoko a ma kae.

Go Swaya: Lebelela letl. 119
Meputso: 5

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

25 mets

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahliwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA

Mokotla wa semaka wa sehlopha

30 mets

Lokiša

- Sehlopha se sengwe le se sengwe se swanetše go lokiša mokotla wa semaka.
- Barutwana ba ka bolela ka gore ba ka lokela eng ka gare ga mokotla wa bona wa semaka. Dilo di ka ba tša ka ntle goba tša ka gare.
- Ba swanetše go bea dilo tše hlano ka gare ga mekotla ya bona

Dihlopha di phopholetša gore go ka be go na le eng ka mekotlaneng ya dihlopha tše dingwe

- Fetoša mekotla le sehlopha se sengwe.

- Barutwana ba šielana go tsenya matsogo a bona ka gare ga mokotla go phopholetša setlabakelo.
- Ba hlaloša setlabakelo ka ntle le go se ntšha ka mokotleng.
- Ba akanya gore ke eng gomme ba ka kgona go se ntšha go bona gore seo ba bego ba se nagana ke sona.

LABONE

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitara, khalentara, tša boso.
- Bapala papadi ya maina le barutwana.
- Na medumo e a swana goba e a fapana?

GO THEELETŠA
LE GO BOLELA

Papadi ya go theeletša

15 mets

- Theeletša metsotso ye mebedi
- Na ke modumo ofe wo o bego o kwa o le kgole?
- Modumo wa kgauswi?
- Modumo wa godimo?
- Modumo wo boleta?
- Modumo wa go kgahliša?

DITLHAKA Bopa mantšu

Go fa ditlhaka maina ka go šomiša dikaratana

- Barutwana ba ala dikaratana tša ditlhaka godimo ga teseke.
- Morutiši o bolela modumo.
- Barutwana ba emišetša karatana ya tlhaka ya go sepelelana le modumo godimo.

Go bopa mantšu o nnoši

- Bitša lentšu go tšwa go thutwana ya bopa mantšu ya Labobedi.
- Barutwana ba bopa mantšu ka dikarata tša bona.
- Lebelela (morutwana o tee o ngwala lentšu letlapeng).
- Dira se ka mantšu a mararo goba go feta.

PPM
letl. 121

15 mets

Letšatši-kgwedi: _____

Bopa mantšu o šomiša ditlhaka tša okotapase.

j	a	m	o	j	e	s	i
n	o	s	e	j	a	s	e
m	e	n	o	m	a	e	

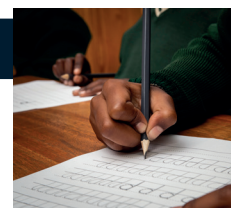
Labobedi

MONGWALO Go itlwaetša ka dipukung tša go ngwalela

15 mets

- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo e rutilwego ka nako ya thuto ya ditlhaka ba di ngwala moyeng, fase mafelong a go fapana (Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlhahlo).
- Barutwana ba itlwaetša ka dipukung tša bona tša go ngwalela.
- Sepelasepela o ba thuše. Hlokomela gore ba swara phentshele bjang le gore ba dula bjang.

GO BALA
MMOGO (3)

Monna wa Borotho Bja Kgemere

Bala

- Balela barutwana kanegelo ya Monna wa Borotho bja Kgemere.
- Botšiša dipotšišo tša Letšatši 3 letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Bala kanegelo gape mmogo le barutwana.

Boeletša mantšu a dikaratana: nkgelela, kwele, tatso, jele, bone

- Emišetša dikaratana godimo o balele mantšu godimo le barutwana.
- Lebanya dikaratana le mantšu a ka go Puku ye Kgolo.
- Bea dikaratana go Leboto la Mantšu.

PK
letl. 32-35

30 mets

PPM
letl. 132-135

Monna wa borotho bja kgemere

Monna wa borotho bja kgemere o be a nkgaga gabosana.

Efela o ile a taboga a kitima!

32

GO NGWALA O NNOŠI **Mananeo**

Bala gape mafoko a Go Ngwalwa Mmogo maabane

- Gopotša barutwana ka dibopego tša lenaneo: hlogo (tlhaka ye kgolo, ya go thalelelwa), nomorilwe, ga go na ditlhaka tše kgolo lenaneong, dilo di methalong ye meswa)

Barutwana ba dira mananeo a mabedi a kgetho ya bona

- Barutwana ba kgetha mananeo a mabedi go tšwa go thutwana ya maabane.
- Ba ngwala dilo tše hlano ka lenaneo le lengwe le le lengwe.
- O seke wa tshwenyega ge ba sa pelete mantšu gabotse.

15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmetseng go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
124-131
30 mets

TEKOLO 1 YA GO BALA **Sehlopha D**

Sehlopha

- Barutwana a moka ba tla mmetseng, le di PMM tša bona.
- Ba bala kanegelo ya Go Balwa Mmogo ka go PMM ka go hwenahwena ge wena o ba lekola.

Tekolo

- Bitša morutwana o tee ka nako go tla go go balela PMM letlakala 128.
- Morutwana o tee o bala metsotso ye 3, ka ntle le gore ba badile mafoko a ma kae.

Go Swaya: Lebelela letl. 119
Meputso: 5

PM
letl. 128
30 mets

LEINA	LETŠATŠI-KGWEDI
Bala mafoko.	
1	Ke letšatši la Koko la matswalo.
2	Ye ke karata ya Mma.
3	Legotlo la Toropong le ile la ya palaseng.
4	Morena Mokoko o be a le nosi ka gae.
5	Phalo e na le ditsebe tše dikgolo.
6	Leruarua le na le meno a mantši.
7	Paul o ikgabadiše letsogo.

128 Bala 7 - Molupologo go fihla Labohlano

TEKOLO YA GO BALA 1

THUTO YA BOITŠHIDULLO **Diteišene tša mešongwana**

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.

- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

25 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA TEKOLLO 1

Lokiša

- Arola phaphoši ka dihlopha tše 6. Barutwana ba kgetha koša ye kopana ba e diragatša ka ditiro.
- Tšwelang ka ntle go yo itlwaetša

Diragatša

- Bitša dihlopha di tsene ka gare go tla go diragatša se tee ka nako.
- Botša barutwana gore o ba lekola ka kheraetheria ye: go opela mmogo, ka segalo le ka nako, ka mošito le go itšhikinya.

30 mets

Go Swaya: Lebelela letl. 124
Meputso: 5

LABOHLANO

KOPANO YA MESONG **Ditaba**

15 mets

Lokiša

- Efa barutwana hlogotaba gore ba boledišane ka ditaba tša yona.

Nagana

- Ke ditaba dife tšeo o nyakago go di anega ka hlogotaba?

Ka bobedi

- Šomiša foreimi ya *Ditaba Tšaka* go anegela mogwera.

Abelana

- Kgetha barutwana ba se bakae gore ba anegele phaphoši.

TEKOLO 1 LE 2 YA DITLHAKA

Tekolo 1 le 2 ya Ditlhaka: Medumo (meputso 5)

- Go mothaladi 1. ngwala ditlhaka tša medumo ye ke e bolelago.

Tekolo 2 ya Ditlhaka: Piletšo (10 meputso)

- Bolela lentšu le lengwe le le lengwe gabedi fela
- Barutwana ba ngwala lentšu ka mongwalo wa bona o mokaone-kaone.

PM
letl. 129
30 mets

LEINA _____ LETŠATŠI-KGWEDI _____

Theoletsa o ngwale ditlhaka.

1	2	3	4	5

Ngwala mantšu a piletšo.

TEKOLO YA DITLHAKA 1 LE 2

Go swaya: lebelela letl. 118
Meputso: Tekolo 1:5, Tekolo 2: 10

GO NGWALA O NNOŠI **Go rulaganya**PPM letl. 144
15 mets**Lokiša**

- Ka thušo ya barutwana, dira mehlala ya mananeo letlapeng (mohlala, *Dikwi, dikarolo tša leoto, dikarolo tša letsogo, ditho tša ka gare*)

Ka Bobedi: Fanang mananeo a Go Ngwala o Nnoši

- Bala lenaneo la mogwera wa gago. Lekola gore le a kwešišega.
- Lekola mopeleto ka go lebelela letlapeng.
- Thalela mantšu a mangwe le a mangwe ao o naganago gore ga se a peletwa gabotse.

Ka Bonoši: Dira diphošollo tša mopeleto

- Hwetša puku ya gago gape.
- Lekola mopeleto letlapeng gomme o phošolle diphošo tša gago tša mopeleto.
- Šomiša rula go thala sefapano go lentšu leo e se go la maleba. Le ngwale gabotse ka godimo.

<u>Dikwi</u>	<u>Dikarolo tša leoto</u>	<u>Dikarolo tša letsogo</u>
Go bona	khuru/letolo	setšhu/sejabana
Go kwa	serethe	Legetla
Tatso	potane	Seatla
Monkgo	serope	menwana
Swara	leoto	lenakaila

<u>Dikarolo tša ka gare</u>	<u>Dikarolo tša sefahlego</u>	<u>Dikarolo tša ka ntle</u>
Pelo	molomo	Moriri
Maswafo	mahlo	Hlogo
Marapo	nko	matsogo
Mpa	ditsebe	maoto
Bjoko	meno	mmele

GO ŠOMA O NNOŠI

PPM
letl. 124-131
30 mets

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmetse go tlo dira GBHS.

TEKOLO 1 YA GO BALA Sehlopha E

Sehlopha

- Sehlopha ka moka se tla mmeteng, le di PMM tša bona.
- Ba bala kanegelo ya Go Balwa Mmogo ka go PMM ka go hwenahwena ge wena o ba lekola.

Tekolo

- Bitša morutwana o tee ka nako go tla go go balela PMM letlakala 136
- Morutwana o tee o bala metsotso ye 3, ka ntle le gore o badile mafoko a ma kae.

Go Swaya: Lebelela letl. 152
Meputso: 10

PM
letl. 128
30 mets

LEINA	LETŠATŠI-KGWEDI
Bala mafoko.	
1 Ke letšatšii la Koko la matswala.	
2 Ye ke karata ya Mma.	
3 Legatlo la Torapong le ile la ya polaseng.	
4 Morena Makoko o be a le noli ka gae.	
5 Phala e na le ditsebe tše dikgala.	
6 Leruarua le na le meno a mantšii.	
7 Paul o ikgabadiše letsogo.	

128 Beke 7 - Mošupologo go fihla Labohlano

TEKOLO YA GO BALA 1

GO LEKOLA LE GO FA DIPOELO

Go lebelela go beke ya go feta

- Na o ipshinne ka eng dibekeng tša mathomo sekolong?
- Ke eng seo o sa ipshinago ka sona?

Lekola mošomo wa barutwana wa Go Šoma o Nnoši

- Efa dipoelo o boeletše go ba ruta ge go nyakega.

15 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

25 mets

TSHEKATSHEKO YA MORUTIŠI YA BEKE KA BEKE

Bekeng ye, ke:

- tšere diPMM, dipuku tša Mongwalo le Go Ngwala gomme ka fa ditshwayotshwayo ka Go Ngwala.
- **lekotše le go phošolla mošomo** le go lemoga moo barutwana ba sa nyakago thušo goba barutwana ba bangwe bao ba nyakago thušo kudu
- **lebeletše gape Kakaretšo ya Beke** le go lemoga thuto yeo ke paletšwego ke go e fetša
- **lahletše mahlo ka go puku ya ka ya dinoutse** ka ba ka lemoga barutwana bao ba hlokago nako ya thuto ya tlaleletšo ya ka o tee ka o tee goba ya go itlwaetša go bala o nnoši le nna

Ke beetše nako bekeng ye e tlogo go:

- dira dipoelo tša phaphoši tša tlaleletšo goba go ba fa dipoelo tšeo di hlokegago
- ruta morutwana a nnoši, o tee ka o tee, mohlala, ge phaphoši e le gare e dira mešomo e mengwe goba mesong.

Ke lebeletše tšeo di latelago bekeng ye e tlogo go netefatša gore ke itokišeditše le go ba le tšohle tšeo ke di hlokago go thoma beke.

KAKARETŠO YA BEKE

Go šireletšega kgahlanong le ditwatši

DITOKIŠETŠO

Dikaratamantšu

twatši

sešira
sefahlego

sesepa

foreše

lwala

MEŠOMO YA TEKOLLO YA SEMMUŠO BEKE 8

Mošupologo	Go Theeletša le Go Bolela 1: Kwešišo (meputso 5)	PM letl. 130	PM letl. 92
Mošupologo	Bokgabo bja Go bonwa 1: Thala ditaba tša lapa la geno (meputso 10)	Tirišo	PM letl. 93
Labobedi	Tsebo ya Go Thoma LE BLTP/BLTP2 : Ditho tša mmele (meputso 10)	PM letl. 131	PM letl. 94
Labobedi– Laboraro	Go Theeletša le Go bolela 2: Bolela ka seswantšho sa gago (meputso 5)	Bomolomo	PM letl. 95 & 97
Labone	Go Bala 2: Kwešišo (meputso 5)	PM letl. 132	PM letl. 119
Labone	Go Ngwala 1: Ditaba (meputso 5)	PM letl. 168	PM letl. 121

TEKOLO 1 YA TLHAHLO YA GO BALA LE KWEŠIŠO LE GO ŠOMA O NNOŠI

GBHS: 2 x 15 mets sehlopha se sengwe le se sengwe GŠN: matlakala 8										
	Mošupologo		Labobedi		Laboraro		Labone		Labohlano	
	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets
Sehlopha A	GBHS 1	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GBHS 2	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha B	GŠN 1	GBHS 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GŠN 5	GBHS 2	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha C	GŠN 1	GŠN 2	GBHS 1	GŠN 3	GŠN 4	GŠN 5	GŠN 6	GBHS 2	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha D	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GBHS 1	GŠN 4	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GBHS 2	GŠN 8
Sehlopha E	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GBHS 1	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8	GBHS 2

DIDIRIŠWA TŠA MEŠONGWANA

- dikherayone goba dikherayone tša phentshele
- mekotlana goba ditšhelo tša ditlhaka tša beke
- didirišwa tša go nyakega go mešongwana ya go kgethega ya thuto ya boitšhidullo

Florence Nightingale: Mofenyi wa Ditwatši

Mengwageng yeo e fetile ya go ka ba ye 200, go be go na le mosetsana yo a bego a bitšwa Florence Nightingale. Yena o goletše nageng ya Engelane. Ka nako yeo, basetsana ba bantši ba be ba sa tsene sekolo. Efela tatago Florence o be a nyaka gore barwedi ba gagwe ba rutege, gomme a ba ruta dithutwana tša mahlale, histori le dipalo. Florence o be a rata go thuša batho ba go lwala le ba go hlaka moo motseng wa gabo. O be a tšea seroto sa dienywa tša go hlweka, merogo le borotheo a di fa balwetši.

O ile a botšiša mmagwe gore ke ka lebaka la eng batho ba bangwe ba lwala, efela mmagwe o be a sa tsebe. Go be go se batho ba bantši bao ba tsebago ka **ditwatši** mehleng yeo. Florence a tšea sephetho sa go ba mooki gore a kgone go dira dinyakišišo. Go be go se na le sekolo sa booki nageng ya Engelane, bjale ge a swara mengwaga ye 16, o ile a ya nageng ya Jeremane go ithutela go ba mooki.

Go na kua Jeremane o ile a ithuta ka ditwatši la mathomo bophelong bja gagwe. O ithutile gore ditwatši di dira gore batho ba lwale. O ithutile gape le gore ditwatši di rata ditšhila.

Ge a boela Engelane o ile a thoma go šoma bookelong. O ile a eletša baoki ba bangwe gore ba hlwekiše bookelo, ba hlapše balwetši letšatši ka letšatši le go hlapa matsogo a bona ka sesepa le meetse. O be a ba eletša go bula le mafasetere a bookelong gore go tsene moya wa go hlweka. Balwetši ba bantši bai le ba fola.

Ba mmušo ba ile ba kwa ka ditaba tše botse tša mooki Florence, gomme ba mo kgopela gore a ye bookelong bja mašole. Ge a fihla bookelong o ile a bona gore balwetši ba na le ditšhila, le bookelo bo be bo se bja hlweka, **dipantiši** di be di sa hlweka gomme le meetse ao ba bego ba a nwa a be a sa hlweka. Go be go na le ditwatši mo gohle! Florence o ile a kgopela mašole gore ba mo thuše go hlwekiša bookelo. Ba ile ba gohla bookelo, go thoma godimo go ya fase. Ba ile ba bula mafasetere ka moka gore moya wa go hlweka o kgone go tsena, ebile ba hlatswa le mapai le dipantiši ka meetse a go fiša la sesepa. O be a netefatša gore mašole a nwa meetse a go hlweka fela, ebile ba ja dijo tša go hlweka tša phepo. Bošegong bjo bongwe le bjo bongwe o be a sepela ka bookelong go lekola gore mašole a go lwala a a kaonafala. O be a swara lebone le le nnyane. Ba be ba mmitša Mosadi wa Lebone.

Ge a boa bookelong bja mašole, o ile a thoma sekolo sa booki gona Engelane a ruta baoki ba bangwe go lwantšha ditwatši. Lehono baoki lefaseng ka bophara, le ka Afrika Borwa, ba na le lebone le le nnyane go dipetše tša bona tša booki go gopola Florence Nightingale le ntwaga ya gagwe kgahlanong le ditwatši.

TLOTLONTŠU

ditwatši – diphedi tše nnyane (kudu) tša go hlola malwetši. O ka se di bone ka mahlo.

mooki – mosadi goba monna yo a thušago (okago) balwetši sepetlele goba kliliniking

pantiši – seripana sa lešela la go bofa mo o gobetšego

MOŠUPOLOGO

KOPANO YA MESONG Ditaba

15 mets

Lokiša

- Efa barutwana hlogotaba gore ba boledišane ka ditaba tša yona.

Nagana

- Ke ditaba dife tseo o nyakago go di anega ka hlogotaba?

Ka bobedi

- Šomiša foreimi ya *Ditaba Tšaka* go anegela mogwera.

Abelana

- Kgetha barutwana ba se bakae gore ba anegele phaphoši.

KANEGELO YA GO BALELWA GODIMO*Florence Nightingale: Mofenyi wa Ditwatši*

PM letl. 91

15 mets

Pele ga go bala

- Hlaloša gore barutwana ba swanetše go theeletša ka tlhoko gore ba kgone go dira tekolo ka morago.

- Botšiša gore go na le yo a kwelego ka Florence Nightingale? Hlaloša gore e be e le mooki wa go tsebega kudu lefaseng.

Balela kanegelo godimo gomme o hlaloše tlotlontšu.

TEKOLO 1 GO THEELETŠA LE GO BOLELA**Florence Nightingale: Mofenyi wa Ditwatši**

- Bala potšišo ye nngwe le ye nngwe le dikarabo tšeo e ka bago tša maleba le barutwana.
- Emela barutwana go kgetha karabo (ka setu) pele ba tšwela pele.
- Ka potšišo ya mafelelo, barutwana ba tla ngwala 1, 2 goba 3.
- Barutwana ba swanetše go šoma ka bonoši.

Go Swaya: Lebelela letl. 117
Meputso: 10

PPM
letl. 159
15 mets

Letšati-kgwedi

Bea sefapano (X) kgauswi le karabo ya nnete.

1 Florence Nightingale e be e le _____ wa go tuma:

2 Ge e le bošega, Florence Nightingale o be a swara:

3 Na go diregile eng la mathomo, la bobedi le la boraro? Ngwala 1, 2 goba 3.

Mošupologo 159

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP**Go šireletšega kgahlanong le ditwatši****Tsebo ya pele**

- Ke mang yo a gopolago go apara seširasefahlego? Ke ka lebaka la eng re be re se apara?

Bala letlakala

- Bala mafoko o ahlaahle diswantšho.
- Na ke eng se sengwe re ka se dirago gore re phele gabotse?

PK
letl. 36
30 mets

PPM
letl. 137

Go šireletšega kgahlanong le ditwatši

Apara maseke.

Hlala diatla tša a gago ka sešepa go balaya ditwatši.

Ena goba dula bokgale bjoo bo balakagile magareng ga gago le botlho ba bangwe.

O se ke wa abelana ga bjale.

Dula ka gae ge o lwala.

Ethimola goba o gahlolele setšung sa gago goba go thišu.

36

DITLHAKA Modumo kg**Boeletša modumo**

- Ka lebelo, bontšha dikarata tša ditlhaka tšeo di rutilwego. Barutwana ba bolela modumo.

Tsebiša modumo o moswa

- Theeletša o be o bolele modumo wo moswa.
- Lemoga molomo wa gago.

Hlatha mantšu le medumo

- Barutwana ba ka fa mantšu a mangwe a modumo.

Bala lefoko

- Balang lefoko ka go nanya mmogo.
- Thala sediko go tlhaka ye mpsha.

PPM
letl. 138
15 mets

Letšati-kgwedi

KG kg

kgaka

kgomo

kgago

kgabo

KG KG KG

kg kg kg

Kgadi o rata go ja kgakgarapane.

138 Mošupologo

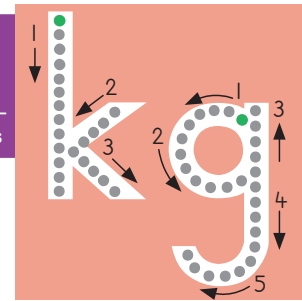
MONGWALO Dikgato tše kgolo

- Ralokang goba opelang košana ka tlhaka.
- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo e rutilwego ka nako ya thuto ya ditlhaka ba di ngwala moyeng, fase mafelong a go fapana (Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlhahlo).
- Thuša barutwana o hlatholle dikgato tša bona ge ba dira seo.

E re **Hi** go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka ga
kanegelo ye.

PR
matl.
31-37
15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI

- Tsebagatša mešomo ya beke ya go Šoma O Nnoši.
- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa mathomo mmetseng go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
142-151

30 mets

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go bala ga mathomo

- Tsebiša kanegelo.
- Bala kanegelo le barutwana. Ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe o botšiša dipotšišo.
- Go ya ka seemo sa sehlopha, tsepelela go tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya, le go kgomaganya mantšu le thelelo.

Sehlopha A le B

E re **Hi** go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka
ga kanegelo ye.

PR
letl.
24-27

THUTO YA BOITŠHIDULLO Diteišene tša mešongwana

Lokiša

- Kgetha mešongwana ya beke ya go fapana go matlakala 5 a beke.
- Lokiša didirišwa ka moka tšeo o di hlokago.
- Arola phaphoši ka dihlopha tše nne.

Tsebiša diteišene tša mešongwana

- Laetša didirišwa o hlaloše mešongwana e mene.
- Barutwana ba diragatša mešongwana.

Mošomo wa phaphoši ka moka

- Ge le na le nako, ralokang papadi ya go swana le go fošetšana, go swarana ka diatla le sekopi.

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

PR
letl.
51-52
25 mets

TEKOLO 1 BOKGABO BJA GO BONWA

Ditaba tša lapa

- Barutwana ba thala le go khalara ditaba tša lapa la bo bona/ mošongwana wa lapa.
- Abelana le bona kheraetheria pele ga ge ka thoma (bona letlakala 123).
- Ba hlohleletše go tlaleletša dintlha le go šomiša letlakala ka moka.

Go Swaya: Lebelela letl. 123
Meputso: 5

15 mets

LABOBEDI

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitara, khalentara, tša boso.
- Bapala papadi ya maina le barutwana.
- Na medumo e a swana goba e a fapana?

TEKOLO 2 TSEBO YA GO THOMA LE BLTP LE BLTP

Ditho tša mmele

- Efa barutwana dikhophi tša letlakala 131.
- Bala mantšu le barutwana ebile o hlaloše mošongwana.
- Barutwana ba feleletša letlakala la PMM ka bonoši.

Go Swaya: Lebelela letl. 122
Meputso: 5

PPM
letl. 131
15 mets

Letlatši-kgwedi

Thala mothalo go tloga go setho go ya moo se lego gona mo mmeleng.

Thala sediko go ditho tšeo di lego ka gare go mmele.

Lababedi 163

DITLHAKA Bopa mantšu

Lokiša

- Barutwana ba ripa dikaratana tša ditlhaka tša beke
- Laetša dikaratana tša go ruta ka go fapana letlapeng.

Bopang mantšu mmogo

- Biletša morutwana letlapeng go bala lentšu le lengwe le le lengwe.
- Balela lentšu godimo. Botšiša: Na modumo wa mathomo ke eng? Bjale, na tlhaka ya mathomo ke eng? Bjaloobjalo.

- Dumelela morutwana go hwetša dikaratana tša ditlhaka a di bea go boemo bja maleba.
- Barutwana ba bangwe ba leka go kopolla lentšu ka dikaratana tša bona.

Bea ditlhaka ka go setšhelo/ mokotlana go di šomiša gape

PPM
letl. 139
15 mets

Letlatši-kgwedi

Bopa mantšu go tšwa go akotapase.

kg o r a r o k a
kg o b a kg a b o
kg o k a r o b a

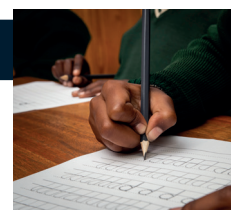
164 Lababedi

MONGWALO Go itlwaetša ka dipukung tša go ngwalela

15 mets

- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo e rutilwego ka nako ya thuto ya ditlhaka ba di ngwala moyeng, fase mafelong a go fapana (Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlhahlo).
- Barutwana ba itlwaetša ka dipukung tša bona tša go ngwalela.
- Sepelasepela o ba thuše. Hlokomela gore ba swara phentshele bjang le gore ba dula bjang.

GO BALA MMOGO (1) Busi le Koko

Bala

- Balela barutwana kanegelo ya *Busi le Koko*.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 1** letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Bala kanegelo gape mmogo le barutwana.

Laetša mantšu a dikaratana: **twatši, seširasefahlego, sesepa, hlweka, lwale**

- Emišetša dikaratana godimo o balele mantšu godimo le barutwana.
- Lebanya dikaratana le mantšu a ka go Puku ye Kgolo.

PK
letl.
37-40
30 mets

PPM
letl.
133-136

Busi le Koko

Busi o ile a botša Koko ka twatši yeo e bitšwego COVID-19. E dira gore batho ba lwale.

37

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmetseng go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
142-151

30 mets

PR
letl.
24-27

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go bala ga mathomo

- Tsebiša kanegelo.
- Bala kanegelo le barutwana. Ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe o botšiša dipotšišo.
- Go ya ka seemo sa sehlopha, tsepelela go tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya, le go kgomaganya mantšu goba thelelo.

Sehlopha C le D

E re **Hi** go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka
ga kanegelo ye.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

25 mets

TEKOLO 2 YA GO THEELETŠA LE GO BOLELA

- Lokiša phaphoši go dira Go Šoma o Nnoši letlakala 150 le 151
- Bitša barutwana ka o tee ka o tee go tla go go bontšha diswantšho tseo ba di thadilego ka ditaba tša lapa la bo bona.
- Ba botšiša dipotšišo tše 2-3 ka diswantšho tša bona.
  - Na ke mang seswantšhong?
  - ..... o na le mengwaga e....?
  - Na o dira eng?
  - O dirile eng pele?
  - Se se direga kae?
- Lekola seripagare sa phaphoši lehono.

PPM
letl.
150-151
30 mets

Go Swaya: Lebelela letl. 117
Meputso: 5

LABORARO

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitara, khalentara, tša boso.
- Bapala papadi ya maina le barutwana.
- Na medumo e a swana goba e a fapana?

GO THEELETŠA LE GO BOLELA **Opela/ reta**

15 mets

Ruta morumokwano wa dinomoro

- Kgokaganya morumokwano le morero wa beke.
- Barutwana ba a opela ge ba kgona.

Banna ba bannyane ba bahlano ba Borotheo bja Kgemere

Banna ba bannyane ba bahlano ba borotheo bja kgemere ba patlame ka gare ga therei, O mo tee a taboga a tšhaba. A goeletša, "Ntshwareng, ntshwareng, ntshwareng ge le ka kgona.... Ke na le lebelo, ke nna monna wa borotheo bja kgemere!"

Banna ba bane ba bannyane, ...ba bararo ba bannyane, ...ba babedi ba bannyane, ... o tee monnyane.. Ga go sa na banna ba Borotheo bja Kgemere ka gare ga therei, Ka moka ba tabogile ba tšhaba. Jo! ke duma gore nkabe ba dutše ba raloka le nna. Bosasa ke tla ja marotho pele a ka tšhaba

DITLHAKA **Tlatša medumo ye e tlogetšwego**

- Ka lebelo, bontšha dikarata tša ditlhaka tšeo di rutilwego. Barutwana ba bitša medumo.
- Feleletša letlakala ka go PMM.

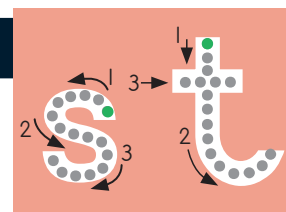
PPM
letl. 140
15 mets

MONGWALO **Dikgato tše kgolo**

15 mets

- Ralokang goba opelang košana ka tlhaka.
- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo e rutilwego ka nako ya thuto ya ditlhaka ba di ngwala moyeng, fase mafelong a go fapana (Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlhahlo).
- Thuša barutwana o hlatholle dikgato tša bona ge ba dira seo.

E re **Hi** go 060 017 0000 go botšiša dipotšišo ka ga kanegelo ye.

GO BALA MMOGO (2) **Busi le Koko**

Bala

- Balela barutwana kanegelo ya *Busi le Koko*.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 2** letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Bala kanegelo gape mmogo le barutwana.

Boeletša mantšu a dikaratana: **twatši, seširasefahlego, sesepa, hlweka, lwala**

- Emišetša dikaratana godimo o balele mantšu godimo le barutwana.
- Lebanya dikaratana le mantšu a ka go Puku ye Kgolo.

PK
letl.
37-40
30 mets

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmetseing go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
142-151

30 mets

PR
letl.
24-27

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Sehlopha E le A

Go Bala ga mathomo ga Sehlopha E

- Tsebiša kanegelo.
- Bala kanegelo le barutwana. Ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe go botšiša dipotšišo.
- Go ya ka seemo sa sehlopha, tsepelela go tswalano ya tihaka le modumo, go ripaganya, le go kgomaganya mantšu goba thelelo.

Go Bala ga bobedi ga Sehlopha A

- Ka bobedi, barutwana ba bala matlakala ka go šielana.
- Ba theeletše ge ba bala. Rekhotla tše o di lemogago.
- Go ya ka seemo sa sehlopha, tsepelela go tswalano ya tihaka le modumo, go ripaganya, le go kgomaganya mantšu goba thelelo.

E re **Hi** go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka
ga kanegelo ye.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

25 mets

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go setešene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

GO THEELETŠA LE GO BOLELA: TEKOLLO 2 (E TŠWELA PELE)

- Lokaša phaphoši go tla go dira matlakala a Go Šoma o Nnoši goba go thala.
- Bitša barutwana go tla go araba 2-3 ya dipotšišo ka ga diswantšho tšeo ba di thadilego ka ditaba tša lapa la bo bona:
  - Na ke mang seswantšhong?
  - ..... o na le mengwaga e....?
  - Na o dira eng?
  - O dirile eng pele?
  - Se se direga kae?
- Feleletša tekolo lehono.

PPM
letl.
150-151
30 mets

Go Swaya: Lebelela letl. 150
Meputso: 5

LABONE

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitara, khalentara, tša boso.
- Bapala papadi ya maina le barutwana.
- Na medumo e a swana goba e a fapana?

DITLHAKA Go bopa mantšu o nnoši

Kgetha barutwana ba mmalwa go bolela ditaba tša bona go phaphoši

- Barutwana ba ala dikaratana tša ditlhaka tesekeng.
- Morutiši o bolela modumo.
- Barutwana ba emiša karatana ya tlhaka ya go sepelelana le modumo woo.

Go bopa mantšu o nnoši

- Bitša lentšu go tšwa go thutwana ya bopa mantšu ya Labobedi.
- Barutwana ba bopa mantšu ka dikarata tša bona.
- Lebelela (morutwana o tee o ngwala lentšu letlapeng).
- Dira se ka mantšu a mararo goba go feta.

PPM
letl. 139

15 mets

Letlatsi-kgwedi

Bopa mantšu go tšwa go akotapase.

kg	r
l	a
k	b
u	o

kg	o	r	a	r	o	k	a
kg	o	b	a	kg	a	b	o
kg	o	k	a	r	o	b	a

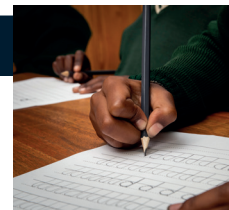
164 Labobedi

MONGWALO Go itlwaetša ka dipukung tša go ngwalela

15 mets

- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo e rutilwego ka nako ya thuto ya ditlhaka ba di ngwala moyeng, fase mafelong a go fapana (Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlhahlo).
- Barutwana ba itlwaetša ka dipukung tša bona tša go ngwalela.
- Sepelasepela o ba thuše. Hlokomela gore ba swara phentshele bjang le gore ba dula bjang.

GO BALA MMOGO (3) Busi le Koko

Bala

- Balela barutwana kanegelo ya *Busi le Koko*.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 3** letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Bala kanegelo gape mmogo le barutwana.

Boeletša mantšu a dikaratana: twatši, seširasefahlego, sesepa, hlweka, lwala

- Emišetša dikaratana godimo o balele mantšu godimo le barutwana.
- Lebanya dikaratana le mantšu a ka go Puku ye Kgolo.
- Bea dikaratana go Leboto la Mantšu.

PK
letl.

37-40

30 mets

PPM
letl.

133-136

Busi le Koko

Bea sefapano (X) go karabo ya nnete.

- 1 Na Koko o be a le kae?
- 2 Na Koko o be a tšhošwa ke eng?
- 3 Na Busi o be a apere eng?
- 4 Na go be go na le eng ka gare ga mmanki?
- 5 Ke mang yoo a bego a nyaka go atla Koko?

132 Beke 8 • Labone

TEKOLO 2 YA GO BALA

TEKOLO 2 GO BALA Busi le Koko

- Barutwana ba hwetša kanegelo ya Busi le Koko ka go PMM ya bona. Balang mmogo.
- Barutwana ba bea lefelotšhupetšo go kanegelo ka pukung.

Direla morutwana yo mongwe le yo mongwe khophi ya PMM letlakala 132

- Balela barutwana dipotšišo.
- Hlohletša barutwana go lebelela kanegelo gape gomme ba hwetše dikarabo (ga se mošongwana wa go gopola-kelelo)

Go Swaya: Lebelela letl. 119
Meputso: 5

PM
letl. 132

15 mets

LEINA LETŠATŠI-KOWEDI

Bea sefapano (X) go karabo ya nnete.

- 1 Na Koko o be a le kae?
- 2 Na Koko o be a tšhošwa ke eng?
- 3 Na Busi o be a apere eng?
- 4 Na go be go na le eng ka gare ga mmanki?
- 5 Ke mang yoo a bego a nyaka go atla Koko?

132 Beke 8 • Labone

TEKOLO 2 YA GO BALA

TEKOLO 1 YA NGWALA Ditaba

15 mets

Boeletša

- Ikgopotše dipotšišo tše bohlokwa tša go ngwala ditaba:- neng, mang, kae, go diragetše eng?
- Boeletša maswaodikga a lefoko.

Nagana o ngwale

- Barutwana ba nagana ka seo ba tla go se ngwala.
- Ba ngwala lefoko le tee la ditaba.

Go Swaya: Lebelela letl. 121
Meputso: 5

GO ŠOMA O NNOŠI

PPM
letl.
142-151

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmetseng go tlo dira GBHS.

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Sehlopha B le C

30 mets

Go bala la bobedi

- Ka bobedi, barutwana ba bala matlakala ka go šielana.
- Ba theeletše ge ba bala. Rekhotla se o se lemogago.
- Go ya ka seemo sa sehlopha, tsepelela go tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya, le go kgomaganya mantšu le thelelo.

E re **Hi** go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka
ga kanegelo ye.

PR
letl.
24-27

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

25 mets

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA

Dikhwaere tše nnyane

30 mets

Dihlopha di dira dikhwaere tše nnyane ebile di itlwaetša go opela koša

- Ka dihlopha, barutwana ba kgetha koša goba sefela seo ba se tsebago ka moka ga bona.
- Ba tšea sephetho sa gore ke kae mo košeng ba tla opelelago godimo le mo ba tla opelelago fase.
- Ba ka tšea le sephetho sa gore ba bangwe ba sehlopha ba ka opela ba nnoši.

- Ba itlwaetša go fihla o ba bitša.

Dirang mokete wa dikhwaere tše nnyane.

- Theeletša koša ya sehlopha se sengwe le se sengwe.

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

LABOHLANO

KOPANO YA MESONG Ditaba**Lokiša**

- Efa barutwana hlogotaba gore ba boledišane ka ditaba tša yona.

Nagana

- Ke ditaba dife tšeo o nyakago go di anega ka hlogotaba?

Ka bobedi

- Šomiša foreimi ya *Ditaba Tšaka* go anegela mogwera.

Abelana

- Kgetha barutwana ba se bakae gore ba anegele phaphoši.

15 mets

GO THEELETŠA LE GO BOLELA Sekaseka beke**Lebogiša barutwana ka go šoma kudu ka mešomo ya bona ya beke**

- Hlaloša gore o tlo swaya mešomo ya bona ka moka
- Ge o ka hwetša yo mongwe wa go swara bothata, o tla ba fa tlhahlo ya go fetelela.

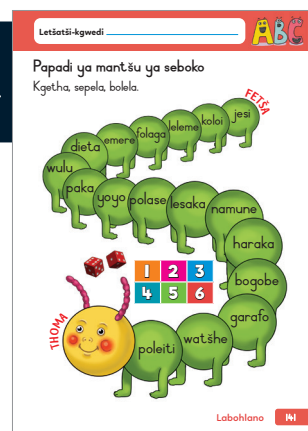
Dumelela barutwana go dira tshekatsheko ya beke

- Kgopela barutwana go fa maina a mešongwana yeo ba e ratilego ya beke
- Gape, o ba dumelele go bolela gore ke mešongwana efe yeo ba sego ba e rata le go fa mabaka.

15 mets

DITLHAKA Papadi ya mantšu ya seboko**Ka bobedi**

- Lahlala letaese goba o šupe dinomoro o tswaletše mahlo.
- Sepela dikgato tša nomoro yeo o e kgethilego.
- Bala lentšu.
- Boeletša.

PPM
letl. 141
15 mets**GO ŠOMA O NNOŠI**

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmetse go tlo dira GBHS.

PPM
letl. 142-151**GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA****Go bala la bobedi**

- Ka bobedi, barutwana ba bala matlakala ka go šielana.
- Ba theeletše ge ba bala. Rekhota tše o di lemogago.
- Go ya ka seemo sa sehlopha, tsepelela go tswalano ya tlhaka le modumo, go ripaganya, le go kgomaganya mantšu goba thelelo.

Sehlopha A le B

E re **Hi** go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka
ga kanegelo ye.

30 mets

PR
letl. 24-27

GO LEKOLA LE GO FA DIPOELO

Go lebelela go beke ya go feta

- Na o ipshinne ka eng dibekeng tša mathomo sekolong?
- Ke eng seo o sa ipshinago ka sona?

Lekola mošomo wa barutwana wa Go Šoma o Nnoši

- Efa dipoelo o boeletše go ba ruta ge go nyakega.

15 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mešongwana.
- Barutwana ba dira mešongwana.
- Morutiši o a lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

25 mets

TSHEKATSHEKO YA MORUTIŠI YA BEKE KA BEKE

Bekeng ye, ke:

- tšere diPMM, dipuku tša Mongwalo le Go Ngwala gomme ka fa ditshwayotshwayo ka Go Ngwala.
- **lekotše le go phošolla mošomo** le go lemoga moo barutwana ba sa nyakago thušo goba barutwana ba bangwe bao ba nyakago thušo kudu
- **lebeletše gape Kakaretšo ya Beke** le go lemoga thuto yeo ke paletšwego ke go e fetša
- **lahletše mahlo ka go puku ya ka ya dinoutse** ka ba ka lemoga barutwana bao ba hlokago nako ya thuto ya tlaleletšo ya ka o tee ka o tee goba ya go itlwaetša go bala o nnoši le nna

Ke beetše nako bekeng ye e tlogo go:

- dira dipoelo tša phaphoši tša tlaleletšo goba go ba fa dipoelo tšeo di hlokegago
- ruta morutwana a nnoši, o tee ka o tee, mohlala, ge phaphoši e le gare e dira mešomo e mengwe goba mesong.

Ke lebeletše tšeo di latelago bekeng ye e tlogo go netefatša gore ke itokišeditše le go ba le tšohle tšeo ke di hlokago go thoma beke.

KAKARETŠO YA BEKE

Go phela o bolokegile
kgahlanong le ba bangwe

DITOKIŠETŠO

Dikaratamantšu

kamogelo

tlaiša

go hloka botho

kgoromeditše

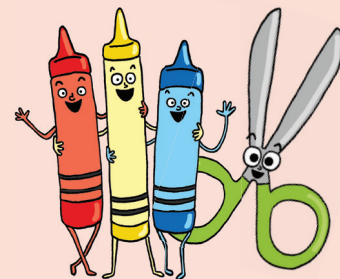
GBHS LE GO ŠOMA O NNOŠI

GBHS: 2 x 15 mets sehlopha se sengwe le se sengwe GŠN: matlakala 8

	Mošupologo		Labobedi		Laboraro		Labone		Labohlano	
	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets	15 mets
Sehlopha A	GBHS 1	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GBHS 2	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha B	GŠN 1	GBHS 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GŠN 5	GBHS 2	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha C	GŠN 1	GŠN 2	GBHS 1	GŠN 3	GŠN 4	GŠN 5	GŠN 6	GBHS 2	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha D	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GBHS 1	GŠN 4	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GBHS 2	GŠN 8
Sehlopha E	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GBHS 1	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8	GBHS 2

DIDIRIŠWA TŠA MEŠONGWANA

- letlakala la A4 goba khatapokisi ya mešongwana ye 2
- dikherayone, dipente le dikhokhi
- mekotla goba ditšhelo tša ditlhaka tša beke
- didirišwa tšeo di hlokegago tša mešongwana ya Thuto ya Boitšhidullo

Kiki

Kgolekgole go be go dula **badiiledi** ba botho. Ba be ba na le letlalo le lephophole le meriri ye metshoto. Ba be ba na le dipatso tše serolwana letlalong!

Tswalela mahlo a gago o akanye gore ba ka ba ba lebelelega bjang. Na o ka rata go bona seswantšho sa ye nngwe? Na di swana le ka tsela yeo o bego o di akantše (Laetša letlakala 1 la kanegelo ya Puku ye Kgolo)

Go swana le lena, badiiledi ba ba be ba swanetše go ya sekolong ba ithute go bala le go ngwala le go ithuta dipalo. Ka letšatši le lengwe Morutiši wa bona Morena Moloto, o ile a re, “Go na le morutwana o moswa ka mo phaphošing ya rena lehono. Re swanetše go dira gore a ikwe a amogelelegile. Leina la gagwe ke Kiki.”

Kiki o ile a tla ka pele a lewa ke dihlong. O be a fapana le barutwana ba bangwe. O be a na le marontho a mapinki e sego a maserolwana. Barutwana ba se bakae ba ile ba segasega ge ba mmona. (Na se ke botho?)

Ka nako ya matena, bašemane ba bagolo ba mo hlasola sangwetše, ditšhipisi, le lebotlelo la jusi ya gagwe ba tšhaba. Kiki o ile a lla. Basetsana ba *be ba mo kwera* ba mmitša Sellallane sa Marontho a Maserolwana sa Setlaela.

Ge a fihla gae, mmagwe a lemoga gore Kiki ga se a thaba. A mmotšiša a re, “Kiki, go na le seo se go nyamišetšego sekolong? Ke kgopela gore o lokologe o mpotše ngwanaka.”

Kiki o ile a botša mmagwe seo se diragetšego sekolong. “Ga go na le motho yo a swanetšego gore a tlaišwe. Se re se bitša gore ke bokgoa,” mmagwe a fetola. “O swanetše go botša Morena Moloto. O seke wa tšhaba gore,” Aowa! O ka se dire se!” ka lentšu la godimo ge motho a go rumola.

Letšatši leo le latelago Kiki a botša Morena Moloto ka tšeo di hlagilego. Morena Moloto o ile a bolela le phaphoši. “Ke nyamile kudu go kwa gore le kwešitše Kiki bohloko maabane,” a realo. “Se le se dirilego se bitšwa **bokgoa**. Ga ke rate batho ba dikgoa. Re phaphoši e tee ka moka, ba dipatso tše talamorogo, tše pinki goba tše serolwana.”

Ka nako ya matena letšatšing leo, Kiki o ile a ya ka ntle ka boitshepho. Ge bašemane ba bagolo ba mmatamela o ile bolelela godimo a re “Aowa! tše ke dijo tša ka.” A tlaleletša ka gore, “o ka ja ditšhipisi ge o di nyaka.” A mo fa ditšhipisi. O ile a a ya go dula fase a ja dijo tša gagwe.

Kiki o ile a myemyelela le batho ka moka. Ka morago ga nakonyana, mosetsana wa dihlong yo ba rego ke Mimi o ile a tla go dula le yena. Kiki o tsebile gore e tlo ba bagwera. Letšatši leo Kiki o ile a ya gae a thabile kudu.

TLOTLONTŠU

badiiledi – diphedi tšeo batho ba di akanyago tša mafaseng a mangwe

akanya – go nagana ka selo kgopolong ya gago

bokgoa – go kweša bohloko goba go tšhoša batho bao o ba fenyago

MOŠUPOLOGO

KOPANO YA MESONG **Ditaba**

15 mets

Lokiša

- Efa barutwana hlogotaba gore ba boledišane ka ditaba tša yona.

Nagana

- Ke ditaba dife tšeo o nyakago go di anega ka hlogotaba?

Ka bobedi

- Šomiša foreimi ya *Ditaba Tšaka* go anegela mogwera.

Abelana

- Kgetha barutwana ba se bakae gore ba anegele phaphoši.

KANEGELO YA GO BALELWA GODIMO **Kiki**

PM letl. 103

15 mets

Pele ga go bala

- Na o a tseba gore modiiledi ke eng? Na ke sebopiwa sa maithomelo (ga se sa nnete) seo se sa phelego lefaseng? Kanegelo ya rena lehono e ka ga badiiledi.

Balela kanegelo godimo

- O seke wa tsena kanegelo ka gare ka go hlaloša goba go botšiša dipotšišo.

Ka morago ga go bala

- Barutwana ba bolela seo ba ipshinnego ka sona goba se ba makaditšego mo bekeng.
- Hlaloša tlotlontšu.
- Ge nako e le gona:
  - Na re badile ka kanegelo ya bokgoa?
  - Ke mang yo a be go a tlaišwa?
  - Na dikgoa e be e le bo mang?

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP

Melao ya phaphoši ka bokgoa**Kahlaahlo ya phaphoši: Na bokgoa ke eng?**

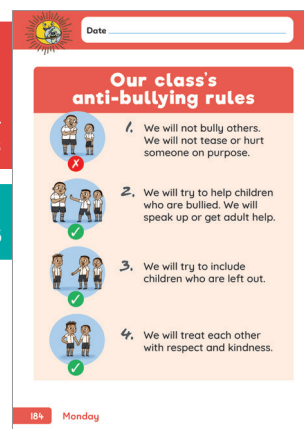
- Ahlaahla gore 'bokgoa' ke eng le gore bo lebelelega bjang.
- Bolela ka mehuta ya go fapa fapana ya bokgoa: go kweša mmele bohloko, go roga.
- Na go tlaišwa ke go dira gore motho a ikwe bjang?

Bala o ahlaahle letlakala

- Balang melao mmogo
- Gatelela bohlokwa bja go ba le melao gore batho ba be taolong.
- Bolelang ka gore go direga eng ge o tshela melao.

PK
letl.
41-45

30 mets

PPM
letl. 156DITLHAKA **Boeletša medumo**

- Ka lebelo, laetša dikaratamantšu tša mantšu ao a rutilwego. Barutwana ba bitša modumo.
- Feleletša letlaka la PMM
  - Lebelela seswanšho
  - Bitša lentšu leo o naganago ka lona.
  - Na modumo wa tlhaka ya mathomo ke ofe?
  - Ngwala ditlhakakgolo le ditlhakannyane
  - A re lekole.

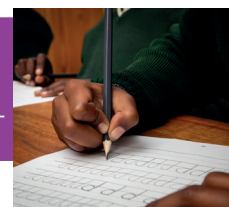
PPM
letl. 157
15 metsMONGWALO **Dikgato tše kgolo**

- Ralokang goba opelang košana ka tlhaka.
- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo e rutilwego ka nako ya thuto ya ditlhaka ba di ngwala moyeng, fase mafelong a go fapana (Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlhahlo).
- Thuša barutwana o hlatholle dikgato tša bona ge ba dira seo.

E re **Hi** go 060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka ga
kanegelo ye.

PR
matl.
31-37

15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI

- Tsebagatša mešomo ya beke ya go Šoma O Nnoši.
- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa mathomo mmetseng go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
162-169

30 mets

PR
letl.
24-27

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Sehlopha A le B

Go bala ga mathomo

- Tsebiša kanegelo.
- Bala kanegelo le barutwana
- Ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme o botšiša dipotšišo.
- Go ya le ka legato la sehlopha, hlokomela tswalano ya tihaka le modumo, go ripaganya le go kgomaganya mantšu goba thelelo

E re **Hi** go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka
ga kanegelo ye.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Lokiša

- Kgetha mešongwana ya beke ya go fapana go matlakala 5 a beke.
- Lokiša didirišwa ka moka tšeo o di hlokago.
- Arola phaphoši ka dihlopha tše nne.

Tsebiša diteišene tša mešongwana

- Laetša didirišwa o hlaloše mešongwana e mene.
- Barutwana ba diragatša mešongwana.

Mošomo wa phaphoši ka moka

- Ge le na le nako, ralokang papadi ya go swana le go fošetšana, go swarana ka diatla le sekopi.

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

PR
letl.
51-52
25 mets

BOKGABO BJA GO BONWA

Efa pampiri le dikherayone

Ahlaahla

- Na bagwera ba dira eng? Ngwala mantšu letlapeng, mohlala, ba thuša ba bangwe, ba raloka mmogo, ba a abelana, ba rata, ba myemyela, ba kgopela tshwarelo.

Dira letšoba la segwera

- Thala letšoba la go ba le dipetala tše nne. Netefatša gore dipetala ke tše kgolo gore o kgone go ngwala mantšu le go khalara ka gare ga tšona.

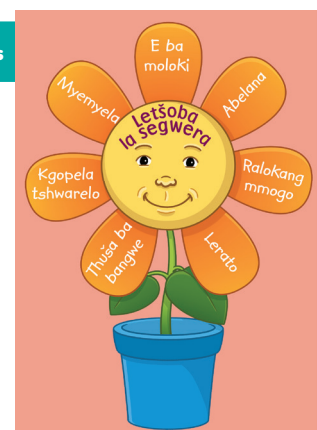
Dira letšoba la segwera

- Kgetha mantšu a mane go tšwa letlapeng. A ngwale go dipetala.
- Khalara gomme o ripe letšoba la gago

Dira taetšo ya serapana sa segwera

- Barutwana ba 'bjala' matšoba a bona a segwera ka taetšong ya Serapaneng sa Segwera.

30 mets

LABOBEDI

KOPANO YA MESONG

15 me 15 mets

- Rejisitara, khalentara, tša boso.
- Bapala papadi ya maina le barutwana.
- Na medumo e a swana goba e a fapana?

GO THEELETŠA LE GO BOLELA

Poledišano

15 mets

Hlaloša o be o laetše poledišano

- Poledišano ke polelo magareng ga batho ba babedi, A le B.
- Ngwala dithoma-pole dišano. letlapeng. Balang mmogo.
- Mo ba bonago maruntho ba swanetše go tlatša dintlha.

Ka Bobedi

- Barutwana ba kgetha gore A ke mang le gore B ke mang.
- Ba swanetše go šomiša dithomapoledišano go dira poledišano ka ga seemo seo ba se filwego, mohlala:

- o biditše mošemane ka maina
- o boditše mosetsana gore ke setlaela
- o be o gana ge yo mongwe a tsenela papadi
- o rumotše mošemane ka diaparo ša gagwe
- o kgoromeditše mošemane mothalading
- o tšere ditšhipisi tša yo mongwe

A: Ke sa tšo dira selo sa go nyatšega. Ke ...

B: Ga go botse. Go dira seo go tla ba dira ba ikwe ...

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP

Go rarolla bothata

Lebelela diswantšho

- Bala seo barutwana ba se bolelago

Ahlaahla diswantšho

- Na kanegelo e ka ba le dipelo tše botse bjang?
- Na motho a ka reng go rarolla bothata?

PPM
letl. 158
15 mets

Letšiti-kgwedi

Go rarolla bothata
Na ba swanetše go reng?

Na Mamello o swanetše go reng?

Na Princess o swanetše go reng?

Na Thabo o swanetše go reng?

158 Labobedi

DITLHAKA Bopa mantšū

Lokiša

- Barutwana ba ripa ditlhaka go dikarata tša beke
- Morutiši o laetša dikarata tšeo letlapeng ka go se latelane.

Go bopa mantšū mmogo

- Bitša morutwana go tla letlapeng go lentšū le lengwe le le lengwe.
- Balela lentšū godimo. Botšiša: Na modumo wa mathomo ke ofe? Tlhaka ya mathomo yona

ke e fe? Bjalobjalo

- E re barutwana ba hwetše dikarata tša ditlhaka gomme ba di bee maemong a maleba.
- Barutwana ba bangwe ba leka go kopolla lentšū go dikaratana tša bona

Bea ditlhaka ka gare ga setšhelo/mokotlana, di tlo šoma gape

PPM
letl. 159
15 mets

Letšiti-kgwedi

Bopa mantšū o šomiša ditlhaka tša okotapase.

Diagram showing an octopus with letters n, m, a, k, g, e, l, i, o, a, g, e, k, o, m, a, n, o, g, a.

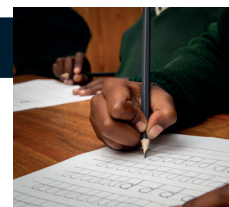
159 Labobedi

MONGWALO Go itlwaetša ka dipukung tša go ngwalela

15 mets

- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo e rutilwego ka nako ya thuto ya ditlhaka ba di ngwala moyeng, fase mafelong a go fapana (Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlhahlo).
- Barutwana ba itlwaetša ka dipukung tša bona tša go ngwalela.
- Sepelasepela o ba thuše. Hlokomela gore ba swara phentshele bjang le gore ba dula bjang.

GO BALA MMOGO (1) *Kiki*

Bala

- Balela barutwana kanegelo ya *Kiki*.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 1** letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Bala kanegelo gape mmogo le barutwana.

Laetša mantšu a dikaratana: **kamogelo, tlaša, go hloka botho, kgoromeditše**

- Emišetša dikaratana godimo o balele mantšu godimo le barutwana.
- Lebanya dikaratana le mantšu a ka go Puku ye Kgolo.

PK
letl.
42-45

15 mets

PPM
letl.
152-155

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmešeng go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
162-169

30 mets

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Sehlopha C le D

Go bala ga mathomo:

- Tsebiša kanegelo.
- Bala kanegelo le barutwana
- Ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme o botšiše dipotšišo.
- Go ya le ka legato la sehlopha, tsepelela go tswalano ya tihaka le modumo, go ripaganya le go kgomaganya mantšu goba thelelo.

E re **Hi** go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka
ga kanegelo ye.

PR
letl.
24-27

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

25 mets

BOKGABO BJA GO BONWA

Thala modiiledi wa botho

Efa pampiri, diphentshele, dikherayone goba dikhokhi

Tswalela mahlo gomme o nagane modiiledi wa botho

- Hlohleletša barutwana go ba le boithamelole le bohlagahlaga
- Na modiiledi o na le mahlo a makae, matsogo le maoto? O na le mebala o mobjang?

Barutwana ba thala modiiledi wa bona

- Barutwana ba swanetše go boloka seswantšho sa bona go tlo dira mošongwana wa go ngwala mafelelong a beke.

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

30 mets

LABORARO

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitara, khalentara, tša boso.
- Bapala papadi ya maina le barutwana.
- Na medumo e a swana goba e a fapana?

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP

Melao ya ditho tša sephiri le BLAMO

15 mets

Go ra go reng gore selo ke sephiri?

- Ditho tša dingwe tše mebele ya rena ke tša sephiri- ke tša rena fela.

Ahlaahlang

- **Bolela ge motho a gataka tokelo ya gao ya go ba le sephiri.** Diaparo tša gago tša ka gare di khupetša ditho tša gago tša sephiri.
- **Lemoga gore ke wena mong wa mmele wa gago.** Go se ke gwa ba le motho yo a go dirago gore o se ke wa lokologa.
- **Aowa e ra gore Aowa.** O ka re aowa go motho yo mongwe le yo mongwe- leloko la lapa, motho yo o mo ratago goba yo o sa mo tsebego.
- **Boledišanang ka diphiri tše mpe.** Ge sephiri se dira gore o ikwe o se wa thaba goba o belaela,

botša motho yo mongwe.

- **O seke wa dumelela motho a kgoma setho sa gago sa bong.** Botša motho yo mogolo (mma, yo mongwe wa lapa, morutiši). Goba leletša Mogala wa tša Bana go (08000 55555- mahala)

Melao ya BLAMO

DITLHAKA Poeletšo

Boeletša modumo

- Ka lebelo, laetša dikarata tša ditlhaka tše di rutilwego. Barutwana ba bitša modumo.

Tlatša letlakala la PMM

- Na seswantšho se ke sa eng?
- Na o kwa modumo ofe mathomong a lentšu?
- Efa mantšu a mangwe ao a thomago ka modumo wo.

PPM

letl. 160

15 mets

MONGWALO Dikgato tše kgolo

15 mets

- Ralokang goba opelang košana ka tlhaka.
- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo e rutilwego ka nako ya thuto ya ditlhaka ba di ngwala moyeng, fase mafelong a go fapana (Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlhahlo).
- Thuša barutwana o hlatholle dikgato tša bona ge ba dira seo.

E re **Hi** go 060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka ga
kanegelo ye.

GO BALA MMOGO (2) Kiki

Bala

- Balela barutwana kanegelo ya *Kiki*.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 2** letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Bala kanegelo gape mmogo le barutwana.

Boeletša mantšu a dikaratana: kamogelo, tlaiša, go hloka botho, kgoromeditše

- Emišetša dikaratana godimo o balele mantšu godimo le barutwana.
- Lebanya dikaratana le mantšu a ka go Puku ye Kgolo.

PK
letl.
42-45

15 mets

PPM
letl.
152-155

GO NGWALA MMOGO

Kanegelo (Modiiledi waka wa botho)

Lokiša foreimi ya go ngwala

- Ngwala dipotšišo letlapeng.
- E re: A re direng okare modiiledi yo botho o tlele go etela phaphoši ya rena. Re tla ngwala kanegelo ka ga ketelo ye.

Go ngwala mmogo

- Kgopela dikakanyo.
- Kgopela barutwana go peleta mantšu a maleba.

Balang kanegelo mmogo

15 mets

Modiiledi wa rena wa botho

O be a lebelelega bjang? (maoto, matsogo, letlalo, mahlo, bj.bj.)

Modiiledi wa rena o be a na le....

Leina la gagwe e be e le ... Re dirile bjang gore a ikwe a amogelele?

Go dira gore a ikwe a amogelele re (montšhitše sekolo, raloka le yena, ra abelana le yena dijo tša rena, ra ya le yena gae go yo robala gona, moruta dikoša tša rena bj.bj.)

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmeetseng go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
162-169

30 mets

PR
letl.
24-27

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Sehlopha A le B

Go bala ga mathomo (Sehlopha E)

- Tsebiša kanegelo
- Bala kanegelo.
- Barutwana ba swanetše go ipalela kanegelo ka go hwenahwena.
- Ba ema mafelelong a letlakala gomme morutiši a botšiša dipotšišo

Go bala ga bobedi (Sehlopha A)

- Balelang kanegelo godimo gape mmogo
- Barutwana bala ka bobedi
- Ba theeletše ge ba bala

E re **Hi** go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka
ga kanegelo ye.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

30 mets

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go setešene sa mošongwana.

- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA

Diragatšang: Tlogela bokgoa

30 mets

Tsebiša mošongwana

- Gantši go seemo sa bokgoa go na le batho ba bararo: kgoa, motho yoo a tlašwago le wa go lebelela a sa dire selo.
- Ka moka ga bona batho ba ba bararo ba ka fediša bokgoa.

Barutwana ba šoma ka dihlopha tša ba bararo

- Dihlopha di ahlaahla seemo moo motho a tlašwago ke kgoa
- Ba swanetše go šišinya mekgwa yeo batho ba ba bararo ba ka e dirago go fediša bokgoa.

Diragatšang motho o mongwe le o mongwe a tlogela bokgoa

- Dihlopha di swanetše go kgetha gore ke mang e tlo bago kgoa, wa go tlašwa ke kgoa, wa go lebelela a se dire selo.
- Ba tla diragatša ka tsela yeo motho yo mongwe le yo mongwe a ka tlogelago bokgoa.
- Kgetha sehlopha sa go tlo diragatša bosasa.

LABONE

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitara, khalentara, tša boso.
- Bapala papadi ya maina le barutwana.
- Na medumo e a swana goba e a fapana?

GO THEELETŠA LE GO BOLELA **Opela/reta**

15 mets

- Ruta barutwana go opela koa le ditiragatšo tša yona.
- Emišetša dikaratana godimo o balele mantšu godimo le barutwana.
- Lebanya dikaratana le mantšu a ka go Puku ye Kgolo.
- Barutwana ba tsenela mo ba kgonago.

Agee, ka gore re ka ba bagwera

Agee ka gore re ka ba bagwera,
Agee ka gore re ka ba bagwera!
Agee ka gore re ka ba bagwera; re a ratana.
Ka gore bagwera ba gago ke
bagwera ba ka

Ebile ka gore bagwera ba ka ke bagwera ba gago.
Agee ka gore re ka ba bagwera; re a ratana!
(opelang ka molodi wa "The more we are together".)

DITLHAKA **Go bopa mantšu o nnoši****Go fa maina a ditlhaka o šomiša dikarata**

- Barutwana ba ala dikarata tša ditlhaka tesekeng.
- Morutiši o bitša modumo.
- Barutwana ba emišetša karata ya tlhaka ya maleba godimo.

Go bopa mantšu o nnoši

- Bitša lentšu go tšwa go thuthwana ya Labobedi ya go bopa lentšu o nnoši.
- Thuša barutwana go laetša le go bala gore medumo ya lentšu ke mekae.
- Barutwana ba bopa lentu ka dikara tša bona.
- Lekola (morutwana o tee o ngwala letlapeng).
- Dira se ka mantšu a mararo goba go feta.

PPM
letl. 159
15 mets

Letšatši-kgwedi

Bopa mantšu o šomiša ditlhaka tša okotopase.

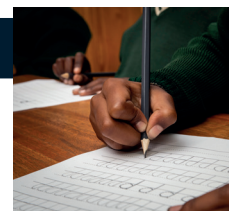
l	e	m	a	g	a	e
k	o	m	a	g	o	m
n	o	k	a	n	o	g

Labobedi 159

MONGWALO **Go itlwaetša ka dipukung tša go ngwalela**

15 mets

- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo e rutilwego ka nako ya thuto ya ditlhaka ba di ngwala moyeng, fase mafelong a go fapana (Latela maele a dithuto tša mongwalo ka go Pukutlhahlo).
- Barutwana ba itlwaetša ka dipukung tša bona tša go ngwalela.
- Sepelasepela o ba thuše. Hlokomela gore ba swara phentshele bjang le gore ba dula bjang.

GO BALA MMOGO (3) **Kiki****Bala**

- Balela barutwana kanegelo ya *Kiki*.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 3** letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Bala kanegelo gape mmogo le barutwana.

Boeletša mantšu a dikaratana: kamogelo, tlaiša, go hloka botho, kgoromeditše

- Emišetša dikaratana godimo o balele mantšu godimo le barutwana.
- Lebanya dikaratana le mantšu a ka go Puku ye Kgolo.
- Bea dikaratana go Leboto la Mantšu.

PK
letl.
42-45

15 mets

PPM
letl.
152-155

Kiki
Kiki was new to the school.

Please make Kiki feel welcome.

92

GO NGWALA O NNOŠI **Modiileli wa ka wa botho**

Barutwana ba bala gape kanegelo ya modiileli wa ka wa botho

- Barutwana ba ngwala ka modiileli wa bona wa botho.
- Leina la gagwe ke mang?
- Na ke tla dira bjang gore a ikwe a amogelele? (hlohleletša gore ba ikgopolelele ka se.)

15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmetseng go tlo dira GBHS.

PPM
letl.
162-169

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go bala la bobedi

- Balang kanegelo mmogo godimo gape
- Barutwana ba bala ka bobedi.
- Ba theeletše ge ba bala.

Sehlopha B le C

E re **Hi** go 060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka ga
kanegelo ye.

30 mets

PR
letl.
24-27

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

25 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA **Diragatša tiragatšo**

Barutwana ba diragatša ditiragatšo tša bona tša go rarolla mathata

- Dihlopha di fa pego ka ditiragatšo tša bona (goba o ka kgetha dihlopha tše dingwe go dira se)
- Ahlaahla ditharollo tša go fapafapana tšeo dilopha di boletšego ka tšona. Botšiša barutwana gore ba a dumela goba ba ganetša tharollo yeo.

Leboga dihlopha ka moka gomme o ba rete ka ditharollo tša bona tša mathata.

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

30 mets

LABOHLANO

KOPANO YA MESONG Ditaba

15 mets

Lokiša

- Efa barutwana hlogotaba gore ba boledišane ka ditaba tša yona.

Nagana

- Ke ditaba dife tšeo o nyakago go di anega ka hlogotaba?

Ka bobedi

- Šomiša foreimi ya *Ditaba Tšaka* go anegela mogwera.

Abelana

- Kgetha barutwana ba se bakae gore ba anegele phaphoši.

DITLHAKA Piletšo

15 mets

- Barutwana ba theeletša ge o bolela lentšu ka go nanya
- Barutwana ba ngwala lentšu ka mongwalo wa bona o mokaone.
- Ba šoma ba nnoši
- Tšea dipuku o ye go di swaya mafelelong a letšatši.

gata

noga

goga

kama

kota

GO NGWALA O NNOŠI Abelana sengwalwa sa gago

15 mets

Dihlopha tše nnyane

- Barutwana ba šielana go balela phaphoši ka badiiledi ba bona.
- Dihlopha ka moka di kgetha ye e kgahlišago go e bala ka phaphošing

Morutwana o tee mo sehlopheng o balela phaphoši**GO ŠOMA O NNOŠI**PPM
letl.
162-169

- Barutwana ba dira mešomo ye mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba na le GBHS.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ba nnoši.
- Ge barutwana ba dutše ba iketlile, biletša sehlopha sa bobedi mmetse go tlo dira GBHS.

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA**Sehlopha A le B**

30 mets

Go bala la bobedi

- Balelang kanegelo godimo gape.
- Barutwana ba bala ka bobedi.
- Ba theeletše ge ba bala.

E re **Hi** go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka
ga kanegelo ye.

PR
letl.
24-27

GO LEKOLA LE GO FA DIPOELO

Go lebelela go beke ya go feta

- Na o ipshinne ka eng dibekeng tša mathomo sekolong?
- Ke eng seo o sa ipshinago ka sona?

Lekola mošomo wa barutwana wa Go Šoma o Nnoši

- Efa dipoelo o boeletše go ba ruta ge go nyakega.

15 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

Ya ditšhupadipaka ya go kaonafatša, thutwana ye e engwe legato ke thutwana ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana, mola barutwana ba šoma mešongwana matlakaleng a mešongwana a DBE.

25 mets

TSHEKATSHEKO YA MORUTIŠI YA BEKE KA BEKE

Bekeng ye, ke:

- tšere diPMM, dipuku tša Mongwalo le Go Ngwala gomme ka fa ditshwayotshwayo ka Go Ngwala.
- **lekotše le go phošolla mošomo** le go lemoga moo barutwana ba sa nyakago thušo goba barutwana ba bangwe bao ba nyakago thušo kudu
- **lebeletše gape Kakaretšo ya Beke** le go lemoga thuto yeo ke paletšwego ke go e fetša
- **lahletše mahlo ka go puku ya ka ya dinoutse** ka ba ka lemoga barutwana bao ba hlokago nako ya thuto ya tlaleletšo ya ka o tee ka o tee goba ya go itlwaetša go bala o nnoši le nna

Ke beetše nako bekeng ye e tlogo go:

- dira dipoelo tša phaphoši tša tlaleletšo goba go ba fa dipoelo tšeo di hlokegago
- ruta morutwana a nnoši, o tee ka o tee, mohlala, ge phaphoši e le gare e dira mešomo e mengwe goba mesong.

Ke lebeletše tšeo di latelago bekeng ye e tlogo go netefatša gore ke itokišeditše le go ba le tšohle tšeo ke di hlokago go thoma beke.

Kaonafatšo le poeletšo

Ye ke beke ya poeletšo ga go na lenaneo leo le beakantšwego la tšatši ka tšatši. Mešongwana yeo e akantšwego ya poeletšo e ka dirwa nako efe goba efe mo bekeng.

GO THEELETŠA LE GO BOLELA

- Barutwana ba kgetha kanegelo ye ba nyakago gore o ba balele yona gape.
- Ka morago, kgopela morutwana goba ba babedi go anega kanegelo gape.
- Ka bobedi: ba anegela bagwera kanegelo ya bona ya mamoratwa.
- Reta merumokwano goba direkto ka o tee ka o tee goba ka sehlopha.
- Mema yo mongwe setšhabeng go le etela le go bolela ka mekgwa ya go thuša setšhaba, mohlala, mooki, ra/mabokgobapuku

GO BALA

- Bala gape dikanegelo ka go PK tšeo barutwana ba ipshinnego ka tšona mo kotareng ye.
- Fetola dikarolo le barutwana bao ba ka bago "barutiši" go dikanegelo tša go fapafapana.
- Ka bonoši: bala dipuku go sekhutlo sa go bala/bokgobapuku.

DITLHAKA

- Boeletša mešongwana ya go bopa mantšu.
- Raloka gape dipapadi tša ditlhaka.
- Dihlopha: ba dira mešongwana ya go hlopha ka mantšu a dikaratamantšu, mohlala: humana mantšu a lesome a ditlhaka tše nne, humana mantšu a mahlano a go thoma ka X, bj.bj.
- Ka Bobedi: balang gape mantšu go matlakala a ditlhaka.
- Opelang dikoša tša ditlhaka.
- Barutwana ba feleletša matlakala a mangwe le a mangwe a Go Šoma o Nnoši ka go PMM ao ba sa a fetšago. Lekola gore ba a dirile gabotse.
- Mešongwana ya ditlhaka ya puku ya mošomo ya DBE.

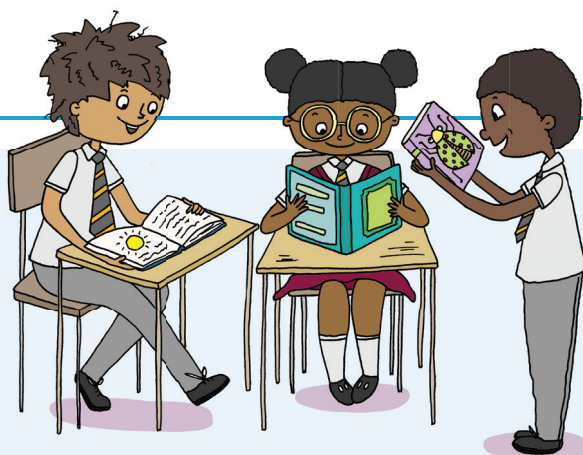

GO NGWALA

- Efa barutwana letlakala la go thala seswantšho le go ngwala leina la sona go lona.
- Botša barutwana go leka go bolela mantšu ao ba sa a tsebego goba go šomiša mantšu go Leboto la Mantšu.

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP

- Barutwana ba dira letlakala le lengwe le le lengwe la puku ya mošomo ya DBE ya Mabokgoni a Bophelo.
- Mešongwana ye mengwe ga se ya phentshele le letlakala fela, e akaretša go thala, go diragatša, go aga le go ahlaahla.

BOKGABO BJA GO BONWA

- Efa didirišwa tša bokgabo tša go swana le dikherayone, dikhoki le matlakala a bogolo bja go fapafapana goba mebala gomme o dumelele barutwana go thala se ba se nyakago.
- Botša barutwana go bontšha sehlopha goba phaphoši mošomo wa bona le go hlaloša se ba kgethilego go se thala.

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA

- Dihlopha: boeletša direto le merumokwano ye e filwego ka go Beke 1-9. Kgetha e tee ya go itlwaetša le go e tšweletša.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

- Ebang le Letšatši la Dipapadi moo dihlopha di tlogo phadišana ka go dira mešongwana ya kotara.

DITEKOLO

LENANEO LA TEKOLo LA KOTARA 2

Mešongwana ya Tekolo ya Semmušo: Kotara 2					
			Mešongwana ya barutwana	Lenaneothuto	Rupuriki
Beke 6	Labobedi-Labohlano	Thuto ya Boitšhidullo: Tsela ya ditšhitišo (5 meputso)	Tirišo	PM letl. 69, 71, 73, 75 & 77	PM letl. 125
	Labohlano	Tsebo ya Go Thoma/BLTP: Dikotsi Ka gae (10 meputso)	PM letl. 126 *	PM letl. 76	PM letl. 122
	Labohlano	Mongwalo 1: Kopolla lefoko (5 meputso)	PM letl. 127 *	PM letl. 76	PM letl. 120
Beke 7	Mošupologo-Labohlano	Go Bala 1: Go Balela Godimo ka nnoši (10 meputso)	PM letl. 128 *	PM letl. 81, 83, 85, 87 & 89	PM letl. 119
	Labone	Bokgabo bja Go Diragatša 1: Koša ya sehlopha (10 meputso)	Tirišo	PM letl. 87	PM letl. 124
	Labohlano	Ditlhaka 1: Medumo (5 meputso) Ditlhaka 2: Piletšo 10 meputso)	PM letl. 129 *	PM letl. 88	PM letl. 118
Beke 8	Mošupologo	Go Theeletša le Go Bolela 1: Kwešišo (5 meputso)	PM letl. 130 *	PM letl. 92	PM letl. 117
	Mošupologo-Labobedi	Bokgabo bja Go Bonwa 1: Thala seswantšho sa la pa la geno (10 meputso)	Tirišo	PM letl. 93	PM letl. 123
	Labobedi	Tsebo ya Go Thoma/BLTP: Ditho tša mmele (10 meputso)	PM letl. 131 *	PM letl. 94	PM letl. 122
	Labobedi-Laboraro	Go Theeletša le Go Bolela 2: Bolela ka seswantšho sa gago (5 meputso)	Bolomo	PM letl. 95 & 97	PM letl. 117
	Labone	Go Bala 2: Kwešišo (5 meputso)	PM letl. 132	PM letl. 98	PM letl. 119
	Labone	Go Ngwala 1: Ditaba tša ka (5 meputso)	Dipuku tša go ngwalela	PM letl. 99	PM letl. 121

* Letlakala la go fothokhophega la Tekolo ye le ka mafelelong a puku.

Tšea dipuku tša barutwana o di swaye beke ye nngwe le ye nngwe. Lemoga barutwana bao ba kgonago gomme o ba hlokomele ka o tee ka o tee go ya ka ditlhoko tša bona.

Šomiša khouto ya QR ye go taonelouta matlakala a meputso a mešongwana ya tekolo.

Letlakala la meputso la Funda Wandé

TEKOLO YA LITHERESI YA KOTARA 2 (e sepelelana le letlakala la meputso)**GO THEELETŠA LE GO BOLELA 1**
Tekolo ya Semmušo (5 meputso)

Go Ngwala: Kwešišo ya go theeletša

Beke 8, Mošupologo: Kanegelo ya Go Balelwa Godimo

PM letl. 130

Tlhahlo ya meputso:

Karabo 1	Karabo 2	Karabo 3
mooki (1 moputso)	lebone (1 moputso)	diswantšho tša dinomoro 2, 3, 1 (meputso 1 e tee)

GO THEELETŠA LE GO BOLELA 2
Tekolo ya Semmušo (5 meputso)

Bomolomo: Bolela ka seswantšho sa gago

Beke 8, Mošupologo le Labobedi: Bokgabo bja Go Bonwa

PM letl. 95, 97

Tlhahlo ya meputso: Fihlelela ...

Kheraetheria e tee	Dikheraetheria tše 2	Dikheraetheria tše 3	Dikheraetheria tše 4	Dikheraetheria tše 5
1	2	3	4	5

Kheraetheria

- O kwešiša dipotšišo
- O fa dikarabo tša maleba
- O šomiša mafoko ka botlalo
- O na le bokgoni bja polelo (sebopego seo se nepagetšego, tlotlontšu ye kgolo)
- O na le bokgoni bja polelo (o a kwagala, o bitša mantšu gabotse, lebelo, go thelela)

GO THEELETŠA LE GO BOLELA 3
Tekolo e tšwela pele (5 meputso)

Tlhokomelo ya barutwana ka nako ya thuto ya Go Theeletša la Go Bolela, Beke 1–8

(hlokomela, o ka ela šedi ka nako ya dithuto tša bomolomo go dithuto tše dingwe, mohlala Mabokgoni a Bophelo)

Tlhahlo ya meputso: Fihlelela ...

Kheraetheria e tee	Dikheraetheria tše 2	Dikheraetheria tše 3	Dikheraetheria tše 4	Dikheraetheria tše 5
1	2	3	4	5

Kheraetheria

- O theeletša ka ntle le go tsena bangwe ka gare
- O opela dikošana, dikhorase le merumokwano
- O tšea karolo/aba dikgopolo ka nako ya go ahlaahla
- O a botšiša ebile o araba dipotšišo
- O šomiša polelo ya maleba

DITEKOLO

DITLHAKA 1**Tekolo ya Semmušo (5 meputso)**

Go Ngwala: Ngwala ditlhaka tša Piletšo
Beke 7, Labohlano

PM letl. 88, 129

Tlhahlo ya meputso: moputso o tee go modumotlhaka wo mongwe le wo mongwe wa maleba

DITLHAKA 2**Tekolo ya Semmušo (10 meputso)**

Go Ngwala: Piletšo
Beke 7, Labohlano

PM letl. 88, 129

Tlhahlo ya meputso:

	Lentšu 1	Lentšu 2	Lentšu 3	Lentšu 4	Lentšu 5
E nepagetše go felela	2	2	2	2	2
E nepagetše seripa	1	1	1	1	1

DITLHAKA 3**Tekolo e tšwela pele (5 meputso)**

Hlokomela barutwana ka nako ya thuto ya Medumo le mešomo ya go bopa mantšu

Tlhahlo ya meputso: Fihlelela ...

Kheraetheria e tee	Dikheraetheria tše 2	Dikheraetheria tše 3	Dikheraetheria tše 4	Dikheraetheria tše 5
1	2	3	4	5

Kheraetheria

- O laetša temogo ya medumo
- O kgona go lemoga tswalano magareng ga medumo le ditlhaka tšeo di rutilwego mo ngwageng ka lebelo
- O kgona go ripaganya mantšu ka medumo
- O kgona go kgomaganya medumo mmogo ka go bolela
- O kgona go bopa mantšu a nnoši ka boitshepho

GO BALA LE KWEŠIŠO 1
Tekolo ya Semmušo (5 meputso)

Bomolomo: Go Balelwa Godimo ka o tee ka o tee
 Beke 8, Mošupologo–Labohlano

PM letl. 81, 83, 85, 87, 89, 128

Tlhahlo ya meputso: Fihlelela ...

Kheraetheria e tee	Dikheraetheria tše 2	Dikheraetheria tše 3	Dikheraetheria tše 4	Dikheraetheria tše 5
1	2	3	4	5

Kheraetheria

- O bala ka lebelo la gabotse
- O lemoga mantšu a go balwa ka go bonwa a mantši
- O kgona go bitša mantšu a maswa
- O lemoga maswaodikga
- O bala ka kwešišo

GO BALA LE KWEŠIŠO 2
Tekolo ya Semmušo (5 meputso)

Go Ngwala: Go Bala Ka Kwešišo
 Beke 8, Labone

PM letl. 98, 132

Tlhahlo ya meputso:

Karabo 1	Karabo 2	Karabo 3	Karabo 4	Karabo 5
ntlo (1 moputso)	Covid (1 moputso)	seširasefahlego (1 moputso)	korosari (1 moputso)	Busi (1 moputso)

GO BALA LE KWEŠIŠO 3
Tekolo e tšwela pele (5 meputso)

Hlokomela barutwana ka nako ya Go Bala Mmogo le Go Bala Ka Go Hlahlwa ka Sehlophana Beke 1–6, 8 & 9

Tlhahlo ya meputso: Fihlelela ...

Kheraetheria e tee	Dikheraetheria tše 2	Dikheraetheria tše 3	Dikheraetheria tše 4	Dikheraetheria tše 5
1	2	3	4	5

Kheraetheria

- O tšea karolo ka nako ya thuto ya Go Bala Mmogo
- O tšea karolo ka nako ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana
- O bala le mogwera ka nako ya Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana
- O kgona go lemoga mantšu a mantši a go balwa ka go bonwa gare ga mafoko (Puku ye Kgolo)

DITEKOLO

MONGWALO 1**Tekolo ya Semmušo (5 meputso)**

Go Ngwala: Mongwalo

Beke 6, Labohlano

PM letl. 76, 127

Tlhahlo ya meputso: Fihlelela ...

Kheraetheria e tee	Dikheraetheria tše 2	Dikheraetheria tše 3	Dikheraetheria tše 4	Dikheraetheria tše 5
1	2	3	4	5

Kheraetheria

- O ngwala ditlhaka gabotse, a thoma ebile a fetša dintlheng tša maleba
- O bea ditlhaka tše nnyane methalading ka go nepagala
- O bea ditlhaka tše kgolo methalading ka go nepagala
- O ngwala mantšu ka sekgoba sa maleba magareng ga mantšu
- O ngwala mantšu a tlogela sekgoba sa maleba magareng ga mantšu

MONGWALO 2**Tekolo e tšwela pele (5 meputso)**

Go Ngwala: Mongwalo

Hlokomela barutwana ka mešomo ya go ngwala mo go Dibeke 1–8

Tlhahlo ya meputso: Go mešomo ka moka ya go ngwalwa go dibeke 1–8 ...

Kheraetheria e tee	Dikheraetheria tše 2	Dikheraetheria tše 3	Dikheraetheria tše 4	Dikheraetheria tše 5
1	2	3	4	5

Kheraetheria

- O swara phentshele gabotse
- O bontšha go bopa ditlhaka gabotse
- Ditlhaka di na le bogolo bja go lekalekana
- Ditlhaka di beilwe ka sekgoba sa maleba
- Mantšu a beilwe sekgobeng sa maleba

GO NGWALA 1**Tekolo ya Semmušo (5 meputso)**

Mongwalo: Lefoko la ditaba

Beke 8, Labone: Go Ngwala ka bonoši

PM letl. 99

Tlhahlo ya meputso: Fihlelela ...

Kheraetheria e tee	Dikheraetheria tše 2	Dikheraetheria tše 3	Dikheraetheria tše 4	Dikheraetheria tše 5
1	2	3	4	5

Kheraetheria

- Lefoko le laetša gore mang o dirile eng, neng, le gona kae
- Dikgopolo di a kwagala/di latelana gabotse
- Popopolelo (mantšu a beakantšwe gabotse ka lebaka la maleba)
- Maswaodikga (tlhaka ye kgolo e ka mathomong, khutlo e ka mafelelong)
- Mopeleto (o laetša tsebo ya ditlhaka le ya mantšu a go balwa ka go bonwa)

GO NGWALA 2**Tekolo e tšwela pele (5 meputso)**

Hlokomela barutwana ka nako ya Go Ngwala Mmogo: Beke 1–7

Go lekola mešomo yeo barutwana ba e ngwadilego ba nnoši beke 1–7 (ka go PMM)

Tlhahlo ya meputso: Fihlelela ...

Kheraetheria e tee	Dikheraetheria tše 2	Dikheraetheria tše 3	Dikheraetheria tše 4	Dikheraetheria tše 5
1	2	3	4	5

Kheraetheria

- O tšea karolo go thuto ya Go Ngwala Mmogo (abelana dikgopolo, mopeleto, popopolelo, maswaodikga)
- O bala sengwalwa sa Go Ngwalwa Mmogo ka phaphošing
- Mešomo ya Go Ngwala o Nnoši go beke 1– 6 e laetša dikgopolo tša bokgabo.
- Mešomo ya Go Ngwala o Nnoši e laetša tsebo ya tšhomišo ya mopeleto wa ditlhaka
- Mešongwana ya Go Ngwala o Nnoši e laetša mafoko ao a nepagetšego go ya ka popopolelo, le maswaodikga ao a nepagetšego

DITEKOLO

TEKOLO YA MABOKGONI A BOPHELO, KOTARA 2 (e sepelelana le letlakala la meputso)**TSEBO YA GO THOMA LE BLTP 1**
Tekolo ya Semmušo (10 meputso)

Go Ngwala: Lemoga dikotsi tša ka gae
Beke 6, Labohlano

PM letl. 76, 126

Tlhahlo ya meputso le Kheraetheria: Moputso o tee go kotsi ye nngwe le ye nngwe yeo e lemogilwego (bontši ye 10)

- kerese kgauswi le garetene
- galase ya go thubega
- dipilisi
- mankgwari
- thapo godimo ga lebone
- polaka ya go thubega
- seno sa go fiša
- sesepa sa go hlatswa
- pakete ya meetse

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP 2
Tekolo ya Semmušo (10 meputso)

Go Ngwala: Nyaka ditho tša mmele tša ka gare le tša ka ntle
Beke 8, Labobedi

PM letl. 94, 131

Tlhahlo ya meputso le kheraetheria

- 6 meputso ya go beakanya ditho tša mmele
- 2 meputso go e tee ya go thala sediko go pelo le bjoko (ditho tša ka gare)

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP 3
Tekolo e tšwela pele (5 meputso)

Lekola matlakala a PMM TT/BLTP ao a feditšwego ka Beke 1–8

Tlhahlo ya meputso

- Matlakala a PMM a tladišwe: 1 moputso go 25% ye e feditšwego, 2 meputso go 50% ye e feditšwego, 3 meputso go 75% ye e feditšwego, 4 meputso go 100% ye e feditšwego
- e bontšha kahlaahlo ya hlogotaba le bokgoni bjo boswa (1 moputso)

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP 4
Tekolo e tšwela pele (5 meputso)

Lekola morutwana ge a tšea karolo ka nako ya Kopano ya Mesong mo Bekeng 1–8

Tlhahlo ya meputso: Fihlelela ...

Kheraetheria e tee	Dikheraetheria tše 2	Dikheraetheria tše 3	Dikheraetheria tše 4	Dikheraetheria tše 5
1	2	3	4	5

Kheraetheria

- O theeletša ka ntle le go tsena ba bangwe ganong
- O a bolela/tšea karolo ka dikopano
- O fetola gabotse, mohlala o laetša kwelobohloko
- O hlaloša tša boso gabotse
- O tšea karolo go mešongwana ya khalentara

BOKGABO BJA GO BONWA 1
Tekolo ya Semmušo (5 meputso)

Go Ngwala: Thala o khalare seswantšho sa ba lapa ba dira mošomo mmogo
 Beke 8, Labobedi

PM letl. 93

Tlhahlo ya meputso: Fihlelela ...

Kheraetheria e tee	Dikheraetheria tše 2	Dikheraetheria tše 3	Dikheraetheria tše 4	Dikheraetheria tše 5
1	2	3	4	5

Kheraetheria

- O thala diswantšho tša go tlwaelega (diboego)
- O šomiša sekgoba ka moka
- O šomiša mebala ya maleba
- O sepediša phentshele le dikherayone gabotse (methaladi, maatla a go tlwaelega)
- O dira dilo tša bokgabo (ponego/dilo tša go kgahliša)

BOKGABO BJA GO BONWA 2
Tekolo e tšwela pele (5 meputso)

Lekola matlakala a Bokgabo bja go Bonwa a PMM ao a feditšwego
 Tsepelela dilo tša 3-D (dikabatho, dintlo, mempopi tša pampiri)

Tlhahlo ya meputso: Fihlelela ...

Kheraetheria e tee	Dikheraetheria tše 2	Dikheraetheria tše 3	Dikheraetheria tše 4	Dikheraetheria tše 5
1	2	3	4	5

Kheraetheria

2D:

- Go na le palo ya maleba ya diswantšho tšeo a feditšwego go di thala
- Diswantšho tšeo di laetšwago di a bonala ebile le mebala ya tšona ke ya kgonthe

3D:

- O na le kwešišo ya boitlhamelo le go laetša gore dilo ke tša nnetenete
- Diswantšho di laetša di kgwhlile ebile di dirilwe ka tlhokomelo
- O kgona go laola sekero le sekgomaretši gabotse

DITEKOLO

BOKGABO BJA GO DIRWA 1
Tekolo ya Semmušo (5 meputso)

Go itlwaetša: Dihlophana di laetša tiragalo ya košana goba ya morumokwano
 Beke 7, Labone
 PM letl. 87

Tlhahlo ya meputso: Fihlelela ...

Kheraetheria e tee	Dikheraetheria tše 2	Dikheraetheria tše 3	Dikheraetheria tše 4	Dikheraetheria tše 5
1	2	3	4	5

Kheraetheria

- hlakanya košana le mosepelo
- a kwagala ebile o kgona go dira phapano ya lentšu (hlaboša lentšu/boleta; godimo/fase)
- na le kwešišo ya morumokwano le morethetho
- kgona go bolela ka ditho tša mmele (mahlo, boemo, boitshepo)
- šomišana le dihlopha

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA 2
Tekolo e tšwela pele (5 meputso)

Lekola barutwana ka nako ya mešomo ya go Diragatša mo Bekeng 1–7

Tlhahlo ya meputso: Fihlelela ...

Kheraetheria e tee	Dikheraetheria tše 2	Dikheraetheria tše 3	Dikheraetheria tše 4	Dikheraetheria tše 5
1	2	3	4	5

Kheraetheria

- tšea karolo go mešomo ya go Diragatša
- laetša bokgoni bja Go Dirwa (mosepelo, lentšu)
- laetša bokgoni bja go loga maano (bapala dikarolo tša baanegwa, ditlhalošo)
- Go šomiša mmele ga maleba (mahlo, boemo, boitshepo)
- šomišana gabotse le sehlopha sa gagwe

THUTO YA BOITŠHIDULLO 1
Tekolo ya Semmušo (5 meputso)

Go itlwaetša: Feleletša papadi ye thata
Beke 6, Labobedi go fihla Labohlano

PM letl. 69, 71, 73, 75, 77

Tlhahlo ya meputso: Fihlelela ...

Kheraetheria e tee	Dikheraetheria tše 2	Dikheraetheria tše 3	Dikheraetheria tše 4	Dikheraetheria tše 5
1	2	3	4	5

Kheraetheria

- Tshepedišano ye botse (mahlo–matsogo–maoto, mešifa)
- Tlwaetšo ya lefelo
- Go lekanyetša
- Bokgoni bja tshepetšo ya mešifa
- O feleletša papadi ya mahlotlo ka nako ya maleba

THUTO YA BOITŠHIDULLO 2
Tekolo e tšwela pele (5 meputso)

Lekola barutwana ka nako ya TB ka phaphošing le ka ntle mo Bekeng 1–8

Tlhahlo ya meputso: Fihlelela ...

Kheraetheria e tee	Dikheraetheria tše 2	Dikheraetheria tše 3	Dikheraetheria tše 4	Dikheraetheria tše 5
1	2	3	4	5

Kheraetheria

E amogetšwe:

- O kgwahlile le ka mosepelo (mešifa)
- Nako/lebelo
- Tshepedišano, go lekanela (dikwi)
- Morethetho
- O tšea karolo (ka dipapadi le dihlophana tša go raloka)

Na ke eng seo se lego kotsi mo legaeng le?
Bea sefapano (X) go kotsi ye nngwe le ye nngwe.

Kopolla lefoko.

O rata Koko

wa gagwe.

Bala mafoko.

1

Ke letšatši la Koko la matswalo.

2

Ye ke karata ya Mma.

3

Legotlo la Toropong le ile la ya polaseng.

4

Morena Mokoko o be a le noši ka gae.

5

Phala e na le ditsebe tše dikgolo.

6

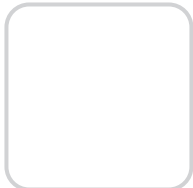
Leruarua le na le meno a mantši.

7

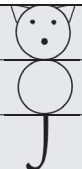
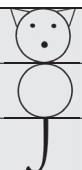
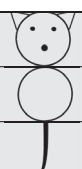
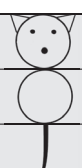
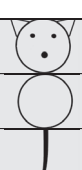

Paul o ikgobaditše letsogo.

Theeletša o ngwale ditlhaka.

1	2	3	4	5

Ngwala mantšu a piletšo.

Bea sefapano (X) kgauswi le karabo ya nnete.

1 Florence Nightingale e be e le _____ wa go tuma:

☐

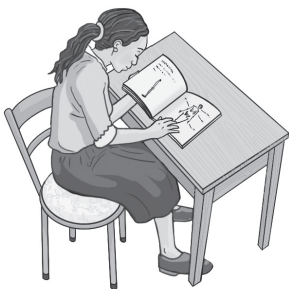
☐

2 Ge e le bošego, Florence Nightingale o be a swara:

☐

☐

3 Na go diregile eng la mathomo, la bobedi le la boraro? Ngwala 1, 2 goba 3.

☐

☐

☐

Thala mothalo go tloga go setho go ya
moo se lego gona mo mmeleng.

leswafo

tsebe

pelo

setšu

serethe

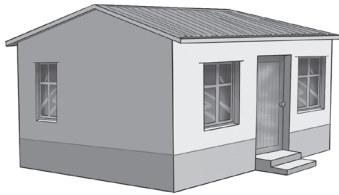
bjoko

Thala sediko go ditho tšeo di lego ka gare
ga mmele.

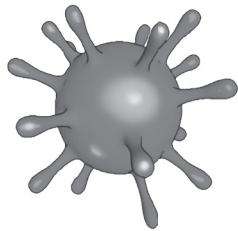
Bea sefapano (X) go karabo ya nnete.

1 Na Koko o be a le kae?

☐

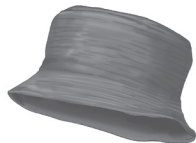
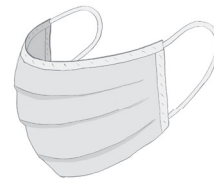
☐

2 Na Koko o be a tšhošwa ke eng?

☐

☐

3 Na Busi o be a apere eng?

☐

☐

4 Na go be go na le eng ka gare ga mmanki?

☐

☐

5 Ke mang yoo a bego a nyaka go atla Koko?

☐

☐